

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา
ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

นายวุฒิชัย เนียมเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL QUALITY OF
THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
THE BASIC EDUCATION COMMISSION, MINISTRY OF EDUCATION

Mr. Wuttichai Niemted

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา
ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

โดย

นายวุฒิชัย เนียมเทศ

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

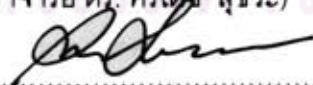
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ ศรีบรรณพิทักษ์)

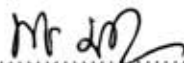
..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด.....)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุนตติกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. พรพิมล ประสงค์พร)

วุดมิชัย เนียมเทศ : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (AN ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL QUALITY OF THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION, MINISTRY OF EDUCATION) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ, 290 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ โดยรวบรวมข้อมูลจาก โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program ระหว่างปี การศึกษา 2541-2550 จำนวน 72 โรงเรียน ด้วยการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และ LISREL 8.52

ผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา EP มี 4 ตัวแปร คือ 1.1) ด้านทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP 1.2) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP 1.3) ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และต่างชาตินักเรียน EP และ 1.4) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP

2) ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา EP มี 3 ตัวแปร คือ 2.1)กระบวนการด้าน บริหารซึ่งได้แก่ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหาร การกำหนดนโยบาย การประกันคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน 2.2)สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งได้แก่ อิทธิพลทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม เทคโนโลยี และนโยบาย รัฐบาล และ 2.3) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุ ซึ่งได้แก่ แหล่งเรียนรู้ หลักสูตร และสื่อการสอน

3) ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม ผ่านตัวแปรอื่นๆ มี 3 ตัวแปร คือ 3.1)สภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และ กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน 3.2)ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุ ส่งผลโดยอ้อม ผ่าน กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และกระบวนการด้าน บริหาร 3.3)ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ส่งผลโดยอ้อม ผ่านกระบวนการด้านบริหาร

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

4984721627 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : ENGLISH PROGRAM / EDUCATIONAL QUALITY / AFFECTING FACTORS / FACTOR ANALYSIS

WUTTICHA NIEMTED : AN ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL QUALITY OF THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION, MINISTRY OF EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSOC.PROF.SIRIDECH SUCHEEWA, Ph.D., 290 pp.

The purpose of this research was to study factors affecting educational quality of the English Program in secondary schools under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. The data were collected from 72 schools which operated English Program from 1998 to 2007 in Thailand by focus group discussion and questionnaires. Data were analyzed by using SPSS package program and LISREL 8.52 for Windows.

Research results revealed that 1) there were 4 educational quality indicators of English Program: 1.1) EP students' English skills for communication and searching knowledge, 1.2) EP students' learning achievement, 1.3) EP students' social life skills and international culture understanding, 1.4) EP students' desirable characteristics.

2) there were 3 factors directly effecting EP educational quality: 2.1) administrative process factors which were school networks, administrative structure, policy, quality assurance, community involvement, professional development, and learning quality support 2.2) environment factors which were economics, society, technology and government policy 2.3) material resource input factors which were learning resources, curriculum, and teaching aid.

3) there were 3 factors indirectly effecting EP educational quality: 3.1) environment factors indirectly effecting EP educational quality through material resource input factors, human resource input factors, and learning management process factors 3.2) material resource input factors indirectly effecting EP educational quality through learning process factors, human resource input factors, and administrative process factors 3.3) human resource input factors indirectly effecting EP educational quality through administrative process factors.

Department : Educational Policy, Management and Leadership
Field of Study : Educational Administration
Academic Year : 2009

Student's Signature *Wuttichai N.*
Advisor's Signature *Boonmee N.*
Co-Advisor's Signature *Siridech S.*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ที่เมตตารับเป็นศิษย์ และกรุณาให้ความรู้ เอาใจใส่ แนะนำในการทำวิจัยเป็นอย่างดี และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ที่ให้คำปรึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.นันทวัฒน์ เจริญกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ที่ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา มาตั้งแต่เริ่มต้นของการศึกษา และรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจอันดีงามของพี่ เพื่อน น้อง ที่เป็นหัวหน้า/ผู้ประสานงานโครงการ English Program ทุกท่านที่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้วิจัยในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ ในการประสานงานและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้ปกครอง และนักเรียนที่น่ารักทุกคน ทุกภูมิภาค ที่ร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะอย่างเต็มใจและให้ข้อมูลอย่างชัดเจน ครบประเด็น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตรวจเครื่องมือ ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะท่านผู้อำนวยการ ศิริพันธ์ สุพรรณนพ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ท่านผู้อำนวยการ เบญญาภา คงรอด โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง ที่เสียสละเวลา ช่วยเหลือเกื้อกูลและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ

สุดท้าย ขอขอบคุณ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ในโครงการ English Program โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการพิมพ์และวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ดี

คุณความดีหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบไว้เป็นอนุสรณ์ด้านวิชาการแก่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มอบทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณความดีของผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินการโครงการ English Program ในประเทศไทย สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนผู้มีอุปการคุณต่อโครงการทุกท่านที่ได้ให้สิ่งที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งต่อวงการศึกษไทยจวบจนทุกวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฐ
สารบัญแผนภูมิ	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
ตอนที่ 1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา เชิงระบบ.....	16
ตอนที่ 2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education)	27
ตอนที่ 3 คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program.....	40
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา.....	56

บทที่	หน้า
<p>ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ .....</p>	83
<p>ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโมเดลลิสมวล .....</p>	105
<p>บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย .....</p>	110
<p> ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา.....</p>	110
<p> ขั้นตอนที่ 2 สันทนากลุ่มเฉพาะ.....</p>	110
<p> ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา.....</p>	111
<p> ขั้นตอนที่ 4 สันทนากลุ่มเฉพาะ.....</p>	111
<p> ขั้นตอนที่ 5 สร้างเครื่องมือภาคสนาม.....</p>	112
<p> ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูล.....</p>	115
<p> ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอข้อมูล.....</p>	115
<p>บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....</p>	117
<p> ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ .....</p>	117
<p> ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ .....</p>	123
<p>บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....</p>	141
<p> วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....</p>	141
<p> วิธีดำเนินการวิจัย .....</p>	141
<p> ประชากร .....</p>	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประเภทของหลักสูตรการจัดการศึกษาระบบสองภาษา.....	30
2	โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541-2550 จำนวน 72 โรงเรียน.....	35
3	ตัวแปรองค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อยของคุณภาพการศึกษา.....	51
4	องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program	53
5	ตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก และ ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อ คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program.....	79
6	ตัวแปรปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ของโครงการ English Program.....	80
7	ปัจจัยหลัก ปัจจัยย่อย และปัจจัยบ่งชี้.....	98
8	องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของคุณภาพการศึกษา โครงการ English Program	118
9	องค์ประกอบคุณภาพการศึกษา English Program	120
10	องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.....	121
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ด้านคุณภาพการศึกษา English Program	124

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ.....	125
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล.....	126
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการบริหาร.....	127
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	129
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สภาพแวดล้อมภายนอก.....	130

ตารางที่

หน้า

17	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	133
18	ขนาดอิทธิพลและทิศทางการส่งผลของตัวแปรเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรผลคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ระบบเปิดทั่วไป (Basic open system)	17
2	รูปแบบระบบพื้นฐาน (Basic system model).....	19
3	รูปแบบระบบสังคมของโรงเรียน (Social System Model School).....	21
4	การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ (A System View of School Administration)	23
5	องค์ประกอบต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงระบบของ Owens.....	24
6	ลักษณะระบบย่อยพื้นฐานของระบบสถานศึกษา.....	25
7	ความสัมพันธ์ของคุณภาพการศึกษาในฐานะที่เป็นผลผลิตกับปัจจัยต่างๆ ในเชิงระบบ	42
8	แนวคิดของใช้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.....	43
9	องค์ประกอบและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program	52
10	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา โครงการ English Program.....	82
11	โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสเรล	108
12	ผลการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program.....	138

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย	10
2	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาความรู้เป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากวิชาความรู้เป็นเครื่องมือในการสร้างทรัพย์สินสมบัติ รักษาโรคภัยไข้เจ็บ สร้างที่อยู่อาศัย และจัดหาอาหารแก่มวลมนุษย การจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพของการศึกษาที่ต้องกำหนดไว้ให้สูงเทียบเท่ามาตรฐานโลก เพื่อนำลูกหลานของเราไปสู่เด็กสากลหรือเด็กระดับโลก(world-class)ที่แน่นแฟ้นในความเป็นไทย ตามแนวทางที่ว่า Think globally, Act locally ซึ่งในยุคโลกาภิวัตน์นี้ความรู้เรื่องภาษาเป็นสิ่งจำเป็น(สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2543:6-14) นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และการคมนาคมในยุคปัจจุบันทำให้สังคมก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ คนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นจะไม่สามารถก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงได้ ภาษาจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นยิ่งในการแสวงหาความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากลที่มีผู้นิยมใช้เป็นจำนวนมาก การที่นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดีนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง(สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:25) และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือความรู้จัดว่าเป็นสิ่งที่สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนที่สุด โดยเฉพาะในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy)เช่นในปัจจุบันนี้ ความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม และการเมือง สอดคล้องกับคำกล่าวของ Drucker, P. F. (Drucker,1998:1-19) ที่ว่า “ความรู้เป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมาก และเป็นปัจจัยชี้ขาดการได้เปรียบทางการแข่งขัน”

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษที่มีบทบาทอย่างมากต่อการเรียนรู้ของบุคคลในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกฝ่ายต่างก็พยายามพัฒนาการเรียน การสอนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทั้งด้านหลักสูตรและวิธีการ รวมทั้งการเสนอทางเลือกในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ประชาชนที่พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งทางเลือกหนึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในขณะนี้ก็คือ โรงเรียนสองภาษา หรือ โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า English Program นั่นเอง โครงการดังกล่าวเป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่

ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในรายวิชาที่มีใช้ภาษาไทย และรายวิชาสังคมศึกษาบางสาระที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยและเอกลักษณ์ไทย โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้น เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 ที่เกี่ยวข้องการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษาที่เรียกว่า All For Education เป็นการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่และผู้ปกครองให้มีทางเลือกทางการศึกษามากขึ้น และร่วมมือกันในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามปรัชญาของระบบการศึกษา ตามเป้าหมายของวาระแห่งชาติว่าด้วยการสร้างความสามารถเชิงแข่งขันให้กับคนไทย (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

นโยบายในการจัดการศึกษาในรูปแบบดังกล่าวนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีศักยภาพจำนวนหนึ่งทดลองจัดนำร่องไปก่อนตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 ในขณะนั้นจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งเมื่อเริ่มต้นการทดลองเมื่อปี พ.ศ. 2541 นั้น มีโรงเรียนนำร่อง คือ โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง และต่อมาในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2551) มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าร่วมโครงการนี้จำนวน 100 โรงเรียน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา 28 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 72 โรงเรียน (สถาบันภาษาอังกฤษ, 2551)

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ในโรงเรียนเอกชน 3 แห่ง คือ โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา โรงเรียนอุดมศึกษา และโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน และต่อมาในปี พ.ศ. 2541 จึงเริ่มเปิดดำเนินการในโรงเรียนของรัฐบาล คือ โรงเรียนโยธินบูรณะ (สุชาติา เปลี่ยนสุภาพ, 2554: 121) ซึ่งก่อนหน้านี้โครงการนี้อาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น อาทิ โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ หรือ โครงการโรงเรียนสองภาษา เป็นต้น แต่ยังคงใช้หลักการดำเนินงานเดียวกัน

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) หรือ การศึกษาระบบสองภาษา(Bilingual Education)นั้น นับว่าเป็นการจัดการศึกษาแนวทางใหม่ที่เป็นทางเลือกหนึ่งที่ดีให้กับเด็กไทยได้มีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา(Content) ของสาระวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ผสมผสานความเป็นไทยและความเป็นสากลบนพื้นฐานของ

ขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของไทย (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) ซึ่งต่างจากการศึกษาระบบนานาชาติ (International Education) ที่มีจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสากล

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ยังเปิดกว้างสำหรับเด็กจากทุกเชื้อชาติ เปิดรับทั้งนักเรียนชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้กระแสความนิยมของผู้ปกครองต่อการศึกษาระบบสองภาษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และภาษาต่างประเทศของเด็กไทย จึงสนับสนุนให้ทั้งโรงเรียนเอกชนและรัฐบาลเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ขึ้น เพื่อให้เด็กไทยได้เรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเรียนรู้ ภาษาไทย กฎหมายไทย และขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย อย่างครบครัน

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกที่จะส่งบุตร-หลานเข้าเรียนในโครงการนี้นับว่าเป็นนโยบายที่ดีและเหมาะสม แต่ข้อที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งก็คือ การบริหารโครงการ เนื่องจากเหตุผลที่ว่า การบริหารโครงการ “จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program)” ที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารต้องมีศักยภาพของการวิเคราะห์ข่าวสารข้อมูลตลอดจนพัฒนาบุคคลในหน่วยงานและรู้จักใช้ทรัพยากรหลายด้านมากกว่าโรงเรียนสามัญ(สุทธิพงศ์ ยงค์มกล, 2543: 276-277) เนื่องจากธรรมชาติของการศึกษาในระบบสองภาษามีลักษณะที่แตกต่างไปจากการศึกษาในระบบสามัญทั่วไปอยู่มาก Feinberg, R. C. (1999: 1) กล่าวว่า “โรงเรียนระบบสองภาษามีหน้าที่สำคัญหลายอย่างที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในขณะที่ทำหน้าที่ไปด้วย และยังไม่มียุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาระบบสองภาษาใดที่เตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนในลักษณะนี้” สำหรับประเทศไทยก็เช่นกันแนวทางการบริหารโรงเรียนระบบสองภาษาก็ยังไม่ชัดเจนนัก รวมถึงยังไม่มีรูปแบบและตัวบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาที่แน่ชัดอีกด้วย

จากการศึกษาและค้นคว้างานวิจัย เอกสาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพบว่าโครงการ “จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)” เป็นหน่วยงานที่เป็นองค์กรย่อยภายในโรงเรียนใหญ่ที่มีการบริหารโดยยึดหลักการเดียวกันอันประกอบด้วยระบบย่อยที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ตัวป้อนหรือปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) เช่นเดียวกับองค์กรอื่น ๆ

Lunenberg and Ornstein (1996) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบไว้ว่าการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) และ ผลผลิต (Outputs)

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) สถานศึกษาได้รับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ ความรู้ จากสิ่งแวดล้อมภายนอก (รัฐบาล, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) รวมทั้ง กฎหมาย ระเบียบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขณะที่กลุ่มต่าง ๆ มีข้อเรียกร้องหรือความต้องการจากสถานศึกษา เช่น นักเรียนต้องการมีหลักสูตรที่สัมพันธ์และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ ครูต้องการเงินเดือนเพิ่ม สภาพการทำงานที่ดี ผลประโยชน์อื่น ๆ และความมั่นคงในงาน เป็นต้น

2. กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) องค์การจะทำการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เป็นผลผลิต ระบบจะเพิ่มมูลค่าในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแปรสภาพ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานภายในองค์การและการบริหารการดำเนินงานของระบบ องค์ประกอบบางอย่างของระบบการบริหารการดำเนินงานประกอบด้วยสมรรถนะด้านเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ทักษะในการตัดสินใจและการสื่อสาร แผนการดำเนินงาน ความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

3. ผลผลิต (Outputs) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการแปรสภาพ โดยใช้กิจกรรมการบริหาร เช่น การกำหนดโครงสร้างองค์การ การพัฒนาวัฒนธรรม การจูงใจ การนำ การตัดสินใจ การสื่อสาร การบริหารการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตร การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ เพื่อทำให้เกิดผลผลิต สำหรับโรงเรียน ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการดำเนินงานของครู อัตราการเจริญงอกงามของนักเรียนและบุคลากร อัตราการออกกลางคัน การเปลี่ยนงานของบุคลากร การขาดเรียนของนักเรียนและขาดงานของบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทัศนคติของนักเรียนต่อสถานศึกษา และความพึงพอใจในงานของบุคลากร

สำหรับสิ่งแวดล้อมภายนอกจะมีปฏิกริยาและส่งผลต่อผลผลิตและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จของโรงเรียน ข้อมูลย้อนกลับในเชิงลบสามารถขจัดปัญหาความยุ่งยากในการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน และส่งผลต่อผลผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของสถานศึกษา

Owens (1998) เสนอแนวคิดทฤษฎีระบบไว้ว่า สถานศึกษาเป็นระบบที่ประกอบด้วย

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) จากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ความรู้ที่มีอยู่ของสังคมนั้นๆ ค่านิยม เป้าหมายที่มีการคาดหวัง และงบประมาณ เป็นต้น

2. กระบวนการ (Process) ของระบบย่อยต่าง ๆ เช่น โครงสร้าง คน เทคโนโลยี และงาน เป็นต้น

3. ผลผลิต (Outputs) ที่กลับคืนสู่สิ่งแวดล้อมหรือสังคม

สถานศึกษาเป็นระบบเปิดที่ประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์และส่งผลกระทบกัน และกันรวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวประกอบกับงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ได้ว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) พบว่าโครงการ “จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)” เป็นโครงการที่เป็นที่นิยมในการส่งบุตร-หลานเข้าเรียน พร้อมทั้งยินดีให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ อุทุนุนาการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ นักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการเรียนเป็นอย่างดี หัวหน้าสถานศึกษา และหัวหน้าโครงการ พร้อมทั้งผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่น ขยันอดทน และมีอุดมการณ์ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

ด้านกระบวนการ (Process) พบว่าโครงการ “จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program)” เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การกำกับ ดูแล ของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ซึ่งต่อมาได้โอนมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของสถาบันภาษาอังกฤษ (สพฐ) การบริหารโครงการ ในปัจจุบันเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2544 แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 43/2546 ที่วางแนวโครงสร้างการบริหารงานแบบกว้างๆ และระบุให้โรงเรียนต้องใช้ครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษามีคุณวุฒิทางการศึกษา หากไม่ใช่เจ้าของภาษาครูจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา ซึ่งหาได้ยากและขาดประสบการณ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ทำให้โรงเรียนขาดครูผู้สอนที่มีคุณภาพ และยังขาดแนวทางในการพัฒนาอบรมครูชาวต่างชาติที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่เปิดดำเนินการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ไม่ชัดเจน ทำให้บุคลากรภายในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน สื่อการสอนมีความยากและไม่พอเพียงต่อจำนวนนักเรียน (วิเชียร ชิวพิมาย และคณะ, 2542) การผลิตและการพัฒนาสื่อ ตลอดจนการใช้สื่อประกอบการสอนยังไม่มีเกณฑ์กำหนดแนวทางการใช้เนื้อหาของสื่อไม่ตรงตามหลักสูตรและมีมาตรฐานต่างกัน การวัดและประเมินผลใช้วิธีที่โรงเรียนจัดขึ้นเอง (สุทธิพงษ์ ยงค์มกล, 2543) หรือแม้กระทั่งครูชาวต่างชาติไม่ยอมทำแผนการสอนตามที่โรงเรียนกำหนด มีผลทำให้มาตรฐานการบริหารงานวิชาการแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มโครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนใน

โรงเรียนเอกชนขึ้นในปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีตัวอย่างหลักสูตรสถานศึกษา แบบเรียน และสื่อการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม (วีรนุช ปิณฑวณิช, 2547) ทำให้โรงเรียนจำนวนมากไม่น้อยต้องแปลหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ หรือซื้อหนังสือคู่มือจากต่างประเทศเพื่อใช้สอนภายในโรงเรียน หรือขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ หรือซื้อตำราจากประเทศสิงคโปร์ และดัดแปลงเป็นหลักสูตรของตนเอง ทำให้โรงเรียนเหล่านี้ต้องรับอิทธิพลทางแนวความคิดในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลจากสถาบันหรือประเทศดังกล่าวเหล่านั้นด้วย

นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโครงการบางแห่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาระบบสองภาษาอย่างแท้จริง ไม่เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่ต้องเรียนรู้สาระวิชาต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ ทำให้เด็กเกิดความเครียดในการเรียนเนื่องจากพื้นฐานความพร้อมในการเรียนของเด็กยังต่ำอยู่ การบริหารโรงเรียนยังเน้นที่ปริมาณมากกว่าคุณภาพ เน้นประโยชน์ทางธุรกิจเป็นหลัก แม้จะมีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเด็กเข้าเรียน แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่คำนึงถึงความพร้อมของเด็ก (คมชัดลึก, 2550) ไม่มีการควบคุมคุณภาพของครู ปัญหาการควบคุมชั้นเรียน และปัญหาด้านความสัมพันธ์ของครูในโรงเรียนที่ขาดการประสานงานกันและมีการเปรียบเทียบด้านผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์ระหว่างครูที่สอนในโครงการปกติและโครงการพิเศษ นอกจากนี้ยังพบปัญหาความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างพ่อแม่ นักเรียน และครูต่างชาติ ตลอดจนการควบคุมมาตรฐานของหลักสูตรเพราะเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานแน่ชัด ทำให้ผู้ปกครองมีความกังวลในการส่งบุตร-หลานเข้าเรียนในโครงการที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบสองภาษาเป็นอย่างมาก (ผู้จัดการออนไลน์, 2550)

ในปัจจุบัน การบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) เป็นการบริหารจัดการตามหลักเกณฑ์กว้างๆ ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในรายละเอียดทางปฏิบัติยังคงเป็นไปตามลักษณะความพร้อมของแต่ละโรงเรียน ความพร้อมในด้านทรัพยากรและศักยภาพของโรงเรียน อาคารสถานที่ ลักษณะชุมชนและผู้เรียนที่หลากหลาย ทำให้ไม่เกิดประโยชน์โดยรวมตามจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของกระทรวงศึกษาธิการ (วีรนุช ปิณฑวณิช, 2547)

ด้านผลผลิต (Outputs) ยังไม่พบงานวิจัยที่กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่จบจากโครงการนี้ในภาพรวม แต่มีการนำเสนอในบางโรงเรียน เช่น โรงเรียนโยธินบูรณะ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในระดับเดียวกันของภาคปกติ ส่วนวิชา

คณิตศาสตร์และสังคมศึกษาไม่แตกต่าง วิชาวิทยาศาสตร์แตกต่าง และยิ่งพบอีกว่านักเรียนในโครงการมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับดี (วิศรุต สนธิชัย, 2543)

อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษา หรือ ผลผลิต (Outputs) ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) อย่างที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ฉะนั้น “คุณภาพการศึกษา” จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งเพราะนอกจากจะเป็นที่ต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียนแล้ว ยังเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดให้มีการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้คุณภาพการศึกษาล้วนเป็นสาเหตุมาจากการจัดระบบการบริหารการศึกษาทั้งสิ้น (วีรณัฐ ปิณฑวณิช, 2547) นอกจากนี้ยังพบว่า การที่จะสามารถควบคุมคุณภาพของโรงเรียนสองภาษาให้ได้ตรงตามหลักและเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ นั้น ต้องจัดทำมาตรฐานและแนวดำเนินการโรงเรียนสองภาษาที่ชัดเจน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2547) โดยเฉพาะโรงเรียนของรัฐ ที่ต้องใช้ระเบียบราชการเป็นแนวปฏิบัติเช่นเดียวกับหน่วยงานราชการอื่นๆ

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเอื้อให้เกิดคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยในหัวข้อเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” ขึ้น เพื่อเป็นแนวคิดและแนวทางในการบริหารโครงการ English Program ให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่เปิดดำเนินการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ช่วงปี 2541 ถึง 2551 ใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ (10 โรงเรียน) ภาคกลาง (35 โรงเรียน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (15 โรงเรียน) และภาคใต้ (12 โรงเรียน) รวมทั้งสิ้น 72 โรงเรียน

กรอบแนวคิดเบื้องต้นของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเบื้องต้น ดังนี้

1. กรอบแนวคิดด้านปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา หรือ ผลผลิต (Outputs) ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์จากงานวิจัยของ Montecel and Cortez (2002), Cummins (2000), Baldrige National Quality Program (2005), European Foundation for Quality Management : EFQM, Concept Framework for School Excellence, เศรษฐสุภรณ์ หน่อคำ, มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)(สมศ.), มาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาของโครงการ English Program และนักวิชาการอื่นๆ

ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 1) หลักสูตรการศึกษา 2) ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน 3) ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ 4) คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 5) คุณภาพของครูผู้สอน

6) คุณภาพของนักเรียน 7) การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา 8) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ 9) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 10) ลักษณะการจัดการเรียนรู้ 11) การวัดและประเมินผลผู้เรียน 12) การมีส่วนร่วมของชุมชน 13) การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา และ 14) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

2. กรอบแนวคิดด้านคุณภาพการศึกษา หรือ ผลผลิต (Outputs) ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์จากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) มาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาของโครงการ English Program และจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ 3) วัฒนธรรมและสังคม และ 4) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งเพื่อการสื่อสารและเพื่อการแสวงหาความรู้

3. กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบของ Owen (1998) และ Lunenberg and Ornstein (1996) โดยพิจารณาว่าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) เป็นองค์กระบวนเปิดซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายนอก (Environment) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) จากสิ่งแวดล้อมภายนอก กระบวนการ (Process) และผลผลิตสู่สังคม (Outputs)

ดังนั้น เมื่อจัดปัจจัยต่างๆ เข้ากับการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ จึงแสดงเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

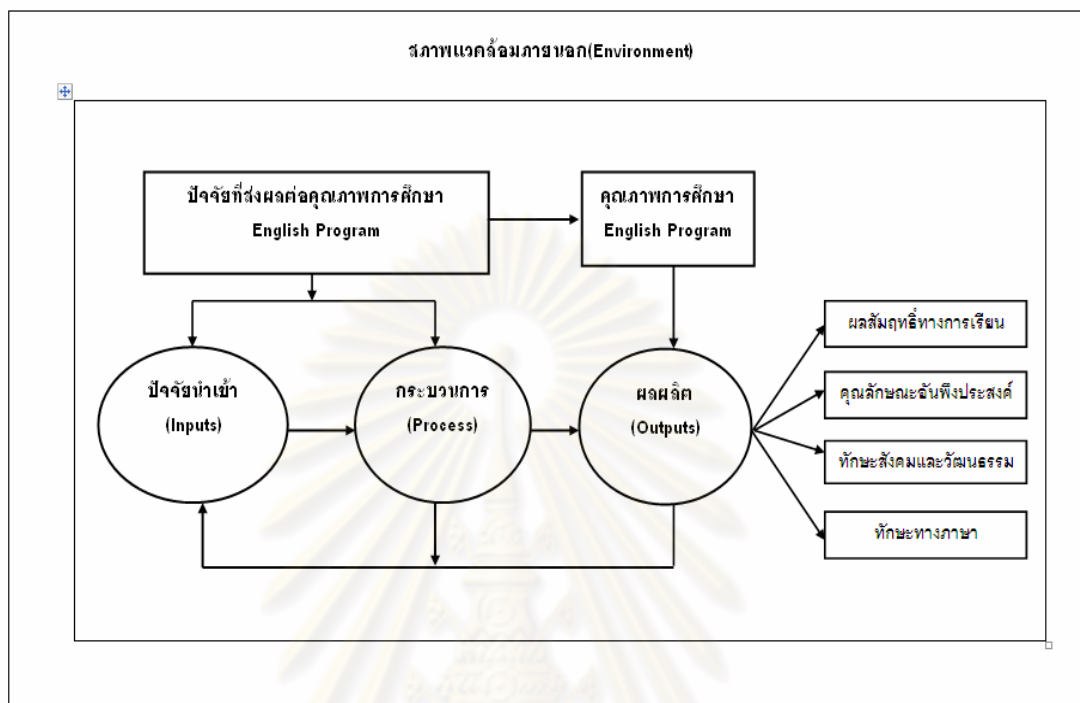
1. ปัจจัยภายนอก (Environment) ประกอบด้วย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี
2. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพของครูผู้สอน และคุณภาพของนักเรียน

3. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ลักษณะการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

4. ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ วัฒนธรรมและสังคม และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งเพื่อการสื่อสารและเพื่อการแสวงหาความรู้

โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โครงการ English Program: EP มาจากชื่อเต็มว่า “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program: EP)” หมายถึง การจัดการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education) ในความหมายทั่วไป หรือ สำหรับประเทศไทย หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (Using English as a Medium of Instruction) ในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยและกฎหมายไทย

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นสูงสุด ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ หมายถึง ปัจจัยด้านหลักสูตรการศึกษา สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ ครูผู้สอน และนักเรียน

กระบวนการด้านบริหาร หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากร การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และการประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน

กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP หมายถึง นักเรียนในโครงการ EP มีผลการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (ร้อยละ 50) ของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และมีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (สูงกว่าร้อยละ 50) ของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP หมายถึง นักเรียนในโครงการ EP มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกายใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP หมายถึง นักเรียนในโครงการ EP เข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย มีสุนทรียภาพ มีจิตสาธารณะ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP หมายถึง นักเรียนในโครงการ EP สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้อังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP หมายถึง นโยบาย และแนวทางในการจัดการศึกษาของโครงการ EP ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ

อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP หมายถึง เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศ เป็นเหตุให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิชาการแขนงต่างๆ ที่ได้มาตรฐานระดับสากล เพื่อเป็นพื้นฐานในทางเศรษฐกิจ

สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP หมายถึง สังคมที่เปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนในโครงการ EP เนื่องจากมีโอกาสเลือกงานและรายได้สูง

ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP หมายถึง ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นอย่างดีย่อมได้เปรียบในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากกว่าคนอื่นๆ เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยในปัจจุบันล้วนแล้วแต่เป็นภาษาอังกฤษเสียเป็นส่วนใหญ่

หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความพร้อมของผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับทางภาษาและวัฒนธรรม”

ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนมีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เป็นภาษา อังกฤษ และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพียงพอและหลากหลาย

คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ

คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP หมายถึง หัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นปกติ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานหรือโรงเรียนอื่นๆ ได้ เข้าใจบทบาท หน้าที่ และมีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ และมีความสามารถใช้อังกฤษในการสื่อสารเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

คุณสมบัติของครูผู้สอนในโครงการ EP หมายถึง ครูผู้สอนในโครงการซึ่งเป็นเจ้าของภาษา หรือ ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Native or Non-native English Speakers) ที่มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสาร ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมี หลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในการ สื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่า เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง และถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศ ต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง

คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP หมายถึง นักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย มีความสามารถในด้านเนื้อหา สาระเป็นภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP หมายถึง สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว สูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมโดย กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารโดย ใช้หลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล มีการกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษา มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ

การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ หมายถึง มีการกำหนด วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ เป้าหมายให้บุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจาก ชุมชน การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงาน ทางการศึกษาของรัฐบาล การมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา หมายถึง การมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน และสถาบันทางวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง มีการรับรองวิชาชีพครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ และมีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนงาน/โครงการที่โรงเรียนกำหนดอย่างต่อเนื่อง

การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น

การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย หมายถึง การกำหนดรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนให้เป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมเวลาดังแต่ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป

การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้า

แสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และมีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ

การวัดและประเมินผลผู้เรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร และมีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับระดับสากล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ อันเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารที่จะนำแนวคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยขอเสนอหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ

ตอนที่ 2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา

(Bilingual Education)

ตอนที่ 3 คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตาม

หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโมเดลลิสเรล

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ มีดังนี้

1.1 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีเชิงระบบ

“ระบบ” หมายถึง ชุดขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยส่วนย่อย หรือ ระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำหน้าที่ในลักษณะเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Kast and Rosenzweig ,1985; Robbins ,1990; Lunenberg and Ornstein, 1996; Hoy and Miskel, 1991) และ ประชุม รอดประเสริฐ (2545) กล่าวว่า ระบบ หมายถึงองค์ประกอบของสรรพสิ่งที่รวมตัวกันอย่างเป็นเอกภาพ โดยแต่ละองค์ประกอบต่างปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนอย่างประสานสัมพันธ์กับภาระหน้าที่ขององค์ประกอบอื่นๆ และเป็นการปฏิบัติภาระหน้าที่อย่างมีรูปแบบและมีขั้นตอนเป็นการเฉพาะ

จากความหมาย แนวคิดและโครงสร้างของระบบที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าระบบมีลักษณะที่น่าสังเกตดังนี้

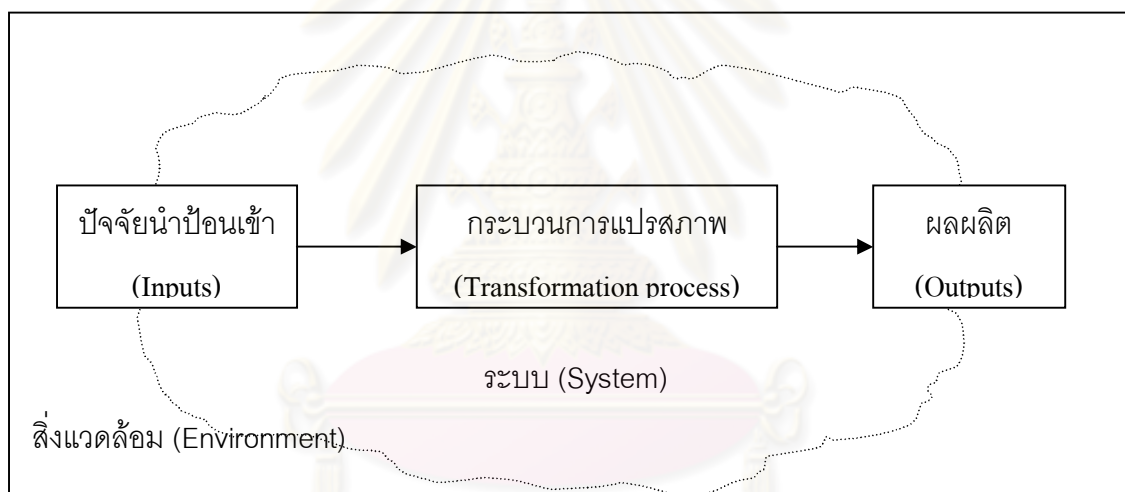
ระบบต้องมีองค์ประกอบย่อย ซึ่งอาจเรียกว่า ส่วน (part) องค์ประกอบ (components or elements) หรือ ระบบย่อย (subsystems)

องค์ประกอบย่อยๆ ของระบบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (interrelate) ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันและกัน (Interdependent) และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

ระบบต้องมีปัจจัยนำเข้า (Inputs) จากภายนอกและมีกระบวนการแปรสภาพปัจจัยต่างๆ เหล่านั้นเพื่อให้ได้ผลผลิตคืนสู่สภาพแวดล้อมภายนอกตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ระบบจำแนกออกเป็น 2 ประเภท (Robbins, 1990) ได้แก่ 1) ระบบปิด (Closed system) เป็นแนวคิดพื้นฐานจากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นระบบที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ระบบปิดที่สมบูรณ์จะเป็นระบบที่ไม่มีการรับพลังงานจากภายนอกซึ่งมีลักษณะเชิงอุดมคติ แนวคิดระบบปิดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาองค์การได้ค่อนข้างน้อยมาก และ 2) ระบบเปิด (Opened system) เป็นระบบที่ยอมรับหรือคำนึงถึงผลกระทบจากความสัมพันธ์ของระบบกับสิ่งแวดล้อม ลักษณะของระบบเปิดได้นำเสนอ ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ระบบเปิดทั่วไป (Basic open system)

ที่มา : Adapted from Stephen P. Robbins.(1990).Organization Theory : Structure, Design, and Applications.3rd ed. New Jersey : Englewood Cliffs., p.13.

ระบบเปิดประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการแปรสภาพ และผลผลิต แต่ระบบเปิดยังมีลักษณะที่นอกเหนือเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการศึกษาองค์การ ดังนี้ (Robbins, 1990: 15 -18)

การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (Environment awareness) อันเป็นลักษณะที่สำคัญของระบบเปิดที่คำนึงถึงการพึ่งพาอาศัยกันและกันกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีขอบเขตที่แบ่งแยกระหว่างระบบกับสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อระบบ ในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดภายในระบบก็จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของระบบนั้น ๆ

ผลย้อนกลับ (Feedback) ระบบเปิดจะรับเอาข้อมูล สารสนเทศจากสิ่งแวดล้อมอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้ระบบสามารถปรับตัวและดำเนินงานได้ตามปกติไม่ออกนอกกลุ่มนอกทางจากแนว ปฏิบัติที่กำหนดไว้ การได้รับข้อมูลสารสนเทศจากสิ่งแวดล้อมนี้เรียกว่าข้อมูลย้อนกลับ

ระบบเปิดเป็นวงจรของเหตุการณ์ต่างๆ (Cyclical character) ผลผลิตจากระบบทำให้เกิด วิธีการสำหรับการได้มาซึ่งปัจจัยนำเข้าใหม่ๆ ที่จะเข้าสู่วงจรของระบบต่อไป เช่น องค์การต้องมีรายได้ จากลูกค้าอย่างเพียงพอต่อการจ่ายเป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างต่อพนักงานและการจ่ายคืนแหล่งเงินที่ กู้ยืมมาใช้ในการดำเนินงาน หากวงจรนี้มีลักษณะที่มั่นคงก็จะส่งผลให้องค์การสามารถดำรงอยู่ได้

การโน้มเอียงไปสู่ความเฉื่อย (Negative entropy) ระบบจะมีความโน้มไปสู่ความเฉื่อย หรือ เสื่อมสลายไป จะเห็นว่าระบบปิดที่ไม่รับพลังงานหรือปัจจัยนำเข้าจากสิ่งแวดล้อมมักจะเสื่อมสลาย ไป ในทางกลับกัน ระบบเปิดแม้ว่ามีแนวโน้มที่จะเสื่อมถอยลงแต่ก็สามารถที่จะรักษาระบบให้ดำรง อยู่ได้ไม่เสื่อมสลายไป และสามารถเจริญเติบโต ทั้งนี้เพราะว่าระบบเปิดสามารถนำปัจจัยนำเข้าสู่ ระบบมากกว่าที่จะผลิตออกสู่สิ่งแวดล้อม

สภาพที่มีความมั่นคง (Steady state) ระบบเปิดจะมีปัจจัยนำเข้าเพื่อขจัดความโน้มเอียง ไปสู่การเสื่อมสลาย แม้ว่าระบบจะมีปัจจัยใหม่ๆ ป้อนเข้าและมีผลผลิตอย่างต่อเนื่องในการรักษา สมดุลของระบบ ระบบเปิดมีแนวโน้มมั่นคงแน่นอนไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง

การเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตและการขยายตัว (Movement toward growth and expansion) สภาพความมั่นคงเป็นลักษณะที่แสดงให้เห็นระยะเริ่มต้นของระบบเปิด เมื่อระบบมี ความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและเผชิญกับแนวโน้มการเสื่อมถอย ระบบเปิดจะปรับเปลี่ยนสู่การ เจริญเติบโตและการขยายตัว เพื่อเป็นหลักประกันความอยู่รอด ระบบขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนจะ มีการดำเนินงานเพื่อความอยู่รอด ระบบย่อยส่วนใหญ่จะมีการนำปัจจัยนำเข้ามากกว่าความ ต้องการในการผลิต ผลก็คือ สภาพความมั่นคงจะใช้ได้กับระบบที่ไม่สลับซับซ้อนแต่หากระบบมี ความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจะมีลักษณะการมุ่งความเจริญเติบโตและขยายกรอบการดำเนินงาน

การรักษาสภาพสมดุลของการดำรงอยู่และกิจกรรมการปรับตัว (Balance of maintenance and adaptive activities) ระบบเปิดพยายามค้นหาจุดสมดุลระหว่างสองกิจกรรมที่มักมีความ ขัดแย้งกัน กล่าวคือ กิจกรรมเพื่อการดำรงอยู่ (Maintenance activities) เพื่อการสร้างหลักประกัน ว่าระบบย่อยต่างๆ ยังอยู่ในสภาวะปกติและระบบใหญ่ยังมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อ ป้องกันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบ

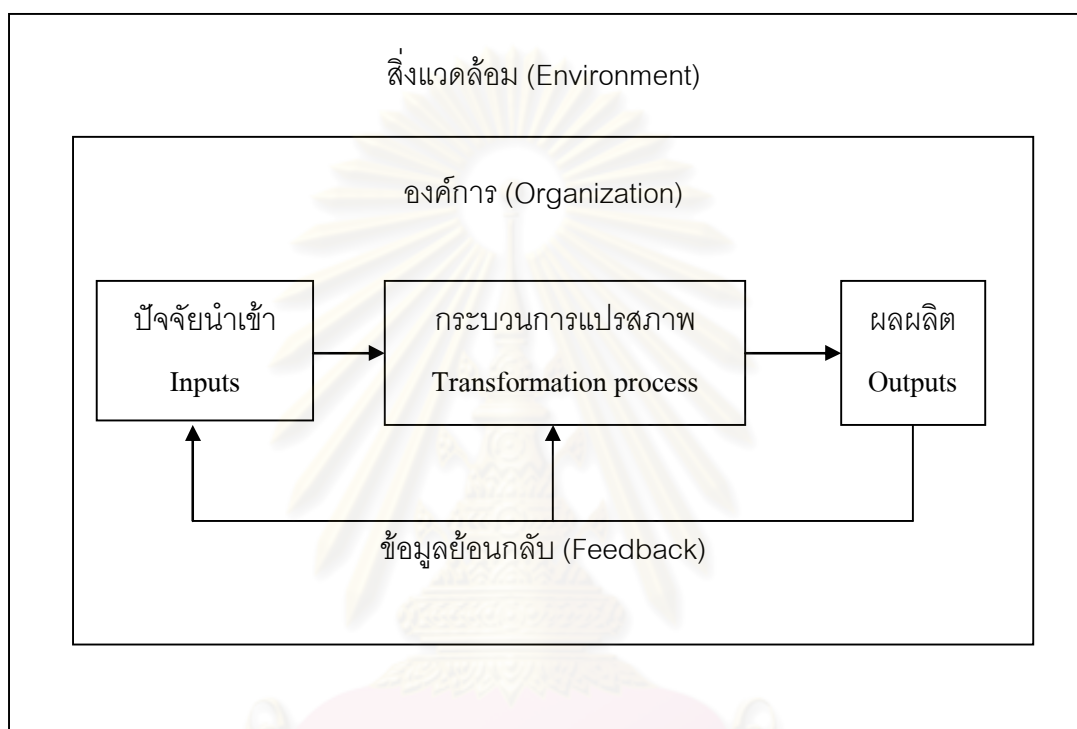
การมีทางเลือกหลากหลาย (Equipfinality) ระบบสามารถบรรลุผลการดำเนินงานได้จาก สภาพการณ์ที่แตกต่างกัน

การใช้วิธีการหลากหลาย กล่าวคือ องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายโดยใช้ปัจจัยนำเข้าและ กระบวนการที่หลากหลาย แนวคิดนี้จึงเป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์และเสริมแรงในการพิจารณา

วิธีการอย่างหลากหลายในการแก้ปัญหา มากกว่าการยึดวิธีการบางวิธีการที่คิดว่าเป็นวิธีการเดียวที่ดีที่สุด

รูปแบบทฤษฎีระบบพื้นฐานขององค์การประกอบด้วย ส่วนประกอบสำคัญ 5 ส่วน (Lunenberg and Ornstein, 1996) ดังแผนภาพที่ 2 คือ

แผนภาพที่ 2 รูปแบบระบบพื้นฐาน (Basic system model)

ที่มา : Adapted from Lunenburg Fred C. and Ornstien Allan C. (1996). **Educational Administration : Concept and Practices**. 2nd ed. Belmont California: Wadsworth Publishing Company. P.18.

1.ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ซึ่งประกอบด้วย คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และสารสนเทศเพื่อการผลิตและการบริการ

2.กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) ปัจจัยนำเข้าโดยใช้เทคโนโลยีและการบริหาร

3.ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วยผลผลิตหรือบริการ

4.ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การที่เป็นตัวกำหนดปัจจัยนำเข้าในการดำเนินงานครั้งต่อไป

5.สิ่งแวดล้อม (Environment) ที่อยู่ล้อมรอบองค์การซึ่งประกอบด้วย สังคมการเมือง และแรงกดดันจากระบบเศรษฐกิจ

1.2 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 สถานศึกษาในฐานะระบบสังคมของ Hoy and Miskel

Hoy and Miskel (2001) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีในฐานะระบบสังคมไว้ว่า สถานศึกษาเป็นองค์การที่เป็นทางการ (Formal organization) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญหรือระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันและส่งผลกระทบต่อกันและกันดังนี้

โครงสร้าง (Structure) อย่างเป็นทางการในลักษณะขององค์การแบบราชการที่ได้ออกแบบและจัดขึ้นเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

บุคคล (Individual) ซึ่งเน้นศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการ (Needs) เป้าหมาย ความเชื่อ การรับรู้ ความเข้าใจในบทบาทของงานที่รับผิดชอบ โดยที่ศักยภาพของบุคคลจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

วัฒนธรรม (Culture) คือลักษณะของการมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากรในองค์การ อันส่งผลให้องค์การมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

การเมือง (Politics) เป็นระบบของความสัมพันธ์ของอำนาจที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อการต้านทานระบบควบคุมอื่นๆ

ภายใต้ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ ยังมีสิ่งที่เป็นเงื่อนไขหรือแรงผลักดันจากเทคโนโลยีหลัก (Technological core) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ขององค์การ ซึ่งองค์การจะต้องดำเนินการแก้ปัญหาต่างๆ ในการปรับตัว การบรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และการดำรงศักยภาพที่มีอยู่เพื่อการอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าที่เกิดขึ้นขององค์การ

Hoy and Miskel (2001) นำเสนอรูปแบบระบบสังคมไว้ว่าสถานศึกษา เป็นระบบสังคมที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม (Environmental constraints) ทรัพยากรมนุษย์ และ เงินทุน (Human and capital resources) ภารกิจและนโยบายของคณะกรรมการโรงเรียน (Mission and board policy) วัสดุและวิธีการ (Materials and methods) และ อุปกรณ์ (Equipment)

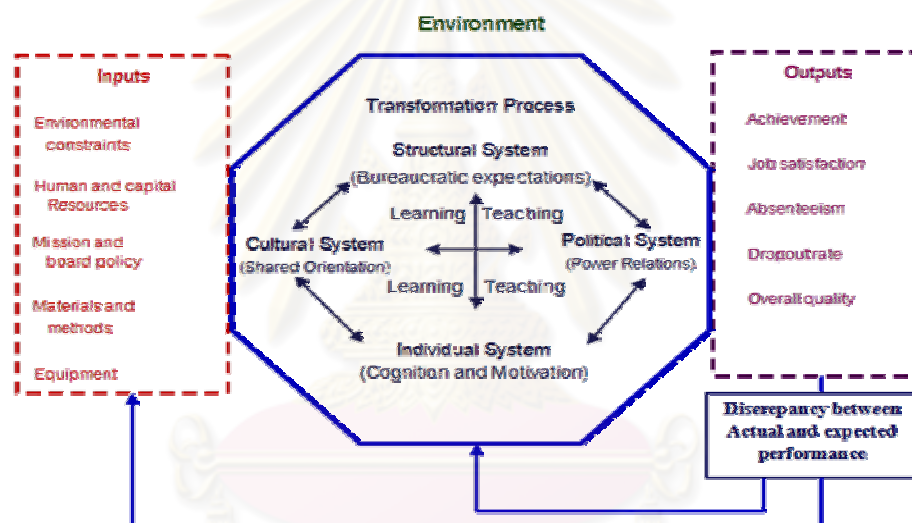
กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) ประกอบด้วย ระบบโครงสร้าง (Structure System) ระบบวัฒนธรรม (Cultural System) ระบบการเมือง (Political System) และระบบปัจเจกบุคคล (Individual System)

ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความพึงพอใจในงาน (Job satisfaction) การขาดเรียน (Absenteeism) การออกกลางคัน (Dropout rate) และคุณภาพโดยรวม (Overall quality)

สิ่งแวดล้อม (Environment) คือ สรรพสิ่งที่อยู่นอกองค์การ สถานศึกษาเป็นระบบสังคม การกำหนดของเขตขององค์การบางครั้งก็ทำได้ไม่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับกันว่าสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับและส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา สิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งของพลังงานหรือปัจจัยนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรต่าง ๆ ค่านิยม เทคโนโลยี ความต้องการ และประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแรงผลักดันและโอกาสในการดำเนินงานขององค์การ เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งแวดล้อมในลักษณะใดที่เป็นแรงผลักดันหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมขององค์การหรือการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งสิ่งแวดล้อมวงกว้างและสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่อยู่ใกล้สถานศึกษาล้วนมีอิทธิพลต่อโครงสร้างและกิจกรรมของสถานศึกษา

แผนภาพที่ 3 รูปแบบระบบสังคมของโรงเรียน (Social System Model School)

ที่มา : Wayne K. Hoy and Cecil G. Miskel. Educational Administration : Theory, Research, and Practice. 6th ed. Singapore : McGraw-Hill, 2001. p.: 31.

ทั้งนี้ Hoy and Miskel อธิบายไว้ว่ารูปแบบระบบสังคม ดังแผนภาพที่ 6 มีกลไกข้อมูลย้อนกลับในสองลักษณะคือ ข้อมูลย้อนกลับภายใน (Internal feedback loops) และข้อมูลย้อนกลับจากภายนอก (External feedback loops) ลักษณะโครงสร้างอย่างเป็นทางการของสถานศึกษาและกลุ่มไม่เป็นทางการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคลากรแต่ละคนในสถานศึกษา ข้อมูลย้อนกลับทำให้แต่ละคนทราบว่าโครงสร้างและกลุ่มไม่เป็นทางการมีผลต่อพฤติกรรมของแต่ละคนอย่างไร เช่น ระบบการประเมินผลการดำเนินงาน ระบบการให้สิ่งตอบแทน และความคาดหวังของกลุ่มครูต่อเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานควบคุมนักเรียน เป็นต้น

รูปแบบระบบสังคมเป็นมุมมองแบบพลวัต (Dynamic) ที่มีกลไกข้อมูลย้อนกลับ และองค์ประกอบต่าง ๆ มีเหตุการณ์ทั้งดี ไม่ดีหรือไม่ส่งผลใด ๆ อย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา ลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนเกี่ยวกับพลวัตหรือการเปลี่ยนแปลงของระบบอาจดูจากพฤติกรรมของนักเรียน ครู และผู้บริหารที่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน การวิเคราะห์ระบบมีจุดเน้นในการศึกษาว่าองค์ประกอบทั้งหมดและกิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่ผลผลิตได้อย่างไร อย่างไรก็ตามผลผลิตที่เกิดขึ้นนั้นก็เป็สิ่งที่ไม่สามารถทำนายได้

1.2.2 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบของ Lunenberg and Ornstein

Lunenberg and Ornstein (1996) นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบไว้ว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากทำการวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์การทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด (Open-systems Framework) มิติการดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) และ ผลผลิต (Outputs) กรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ช่วยให้การวิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการบริหารดำเนินงานของสถานศึกษา ทำให้การวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความถูกต้อง และยังสามารถชี้ให้เห็นถึงความพยายามของผู้บริหารในการริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบอีกด้วย รายละเอียดการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบมีดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Inputs) สถานศึกษาได้รับการจัดสรรบุคคลกร งบประมาณ ความรู้ จากสิ่งแวดล้อมภายนอก (รัฐบาล, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) รวมทั้ง กฎหมาย ระเบียบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขณะที่กลุ่มต่าง ๆ มีข้อเรียกร้องหรือความต้องการจากสถานศึกษา เช่น นักเรียนต้องการมีหลักสูตรที่สัมพันธ์และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ ครูต้องการเงินเดือนเพิ่ม สภาพการทำงานที่ดี ผลประโยชน์อื่น ๆ และความมั่นคงในงาน เป็นต้น

กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) องค์การจะทำการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เป็นผลผลิต ระบบจะเพิ่มมูลค่าในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแปรสภาพ ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงานภายในองค์การและการบริหารการดำเนินงานของระบบ องค์ประกอบบางอย่างของระบบการบริหารการดำเนินงานประกอบด้วยสมรรถนะด้านเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ทักษะในการตัดสินใจและการสื่อสาร แผนการดำเนินงาน ความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ผลผลิต (Outputs) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการแปรสภาพ โดยใช้กิจกรรมการบริหาร เช่น การกำหนดโครงสร้างองค์การ การพัฒนาวัฒนธรรม การจูงใจ การนำ การตัดสินใจ การสื่อสาร การบริหารการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตร การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ เพื่อทำให้เกิดผลผลิต สำหรับโรงเรียนผลผลิต ได้แก่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการดำเนินงานของครู อัตราการเจริญงอกงามของนักเรียนและบุคลากร อัตราการออกกลางคัน การเปลี่ยนแปลงของบุคลากร การขาดเรียนของนักเรียนและขาดงานของบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทัศนคติของนักเรียนต่อสถานศึกษา และความพึงพอใจในงานของบุคลากร

สำหรับสิ่งแวดล้อมภายนอกจะมีปฏิกริยาและส่งผลต่อผลผลิตและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จของโรงเรียน ข้อมูลย้อนกลับในเชิงลบสามารถขจัดปัญหาความยุ่งยากในการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน และส่งผลต่อผลผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของสถานศึกษา

แผนภาพที่ 4 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ (A Systems View of School Administration)

ที่มา : Adapted from Fred C. Lunenberg and Allan C. Ornstein.(1996) Educational Administration : Concepts and Practices. 2th ed. California : Wadsworth Publishing Company. p. : 19.

1.2.3.แนวคิดทฤษฎีระบบสถานศึกษาของ Robert G. Owens

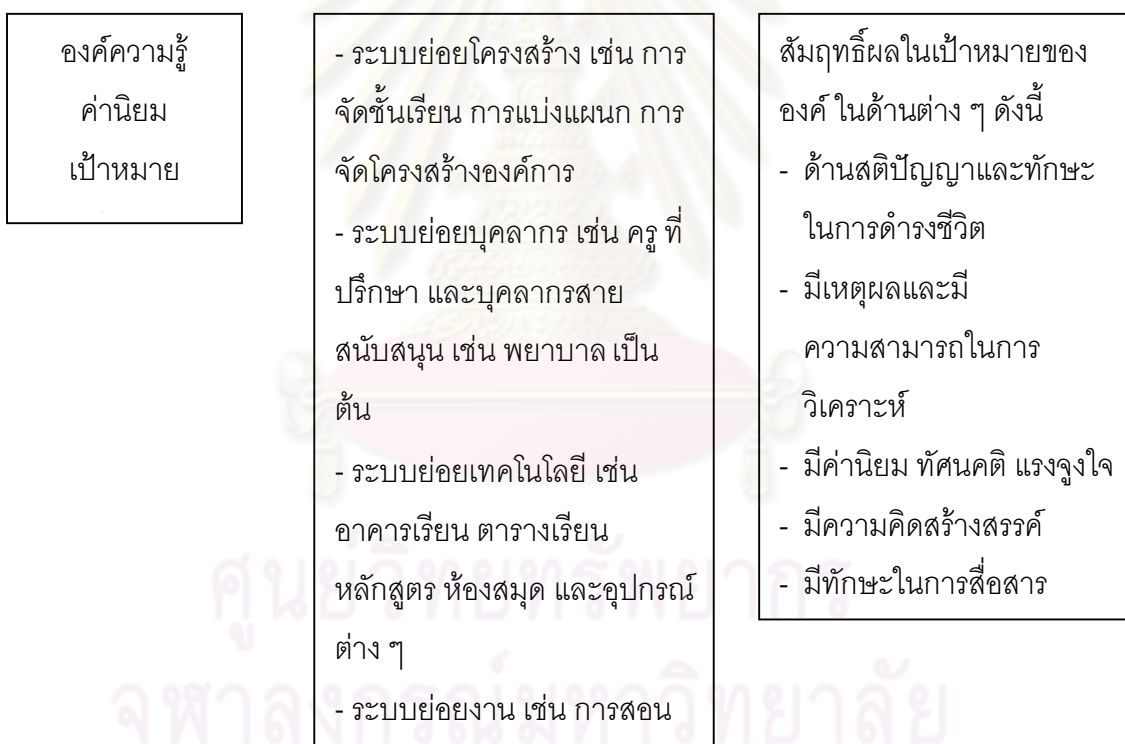
Owens (1998) เสนอแนวคิดทฤษฎีระบบไว้ว่า สถานศึกษาเป็นระบบที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) จากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ความรู้ที่มีอยู่ของสังคมนั้นๆ ค่านิยม เป้าหมายที่มีการคาดหวัง และงบประมาณ เป็นต้น

กระบวนการ (Process) ของระบบย่อยต่าง ๆ เช่น โครงสร้าง คน เทคโนโลยีและงาน เป็นต้น ผลผลิต (Outputs) ที่กลับคืนสู่สิ่งแวดล้อมหรือสังคม

สถานศึกษาเป็นระบบเปิดที่ประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อกัน และกันรวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 องค์ประกอบต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงระบบของ Owens

ปัจจัยนำเข้าจากสังคม → กระบวนการทางการศึกษา → ผลผลิตสู่สังคม

ที่มา : Adapted from Robert G. Owens. (1998). *Organizational Behavior in Education*. 6th ed. Boston MA : Allyn and Bacon, p. 43.

Owens (1998) ได้นำเสนอทฤษฎีระบบสังคม โดยใช้ชื่อว่า “Sociotechnical systems theory” ซึ่งอธิบายว่าองค์การประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญภายใน 4 ประการ คือ

งาน (Task) ซึ่งมีจำนวนมากภายในสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอน การบริหาร การบริการนักเรียน เป็นต้น

โครงสร้าง (Structure) ที่ทำให้องค์กรดำเนินงานเป็นอย่างมีระบบ และมีเอกลักษณ์เฉพาะของตัวเอง โครงสร้างจะกำหนดรูปแบบของหน้าที่ บทบาท ข่ายการสื่อสารที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางการสื่อสารและการตัดสินใจ นอกจากนี้โครงสร้างยังกำหนดระบบการไหลของงาน

ทรัพยากรด้านเทคโนโลยี (Technological resources) เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะฮาร์ดแวร์ แต่ยังรวมถึงโครงการใหม่ เช่น วิธีการที่เป็นระบบ ลำดับขั้นของกิจกรรมต่างๆ หรือการออกแบบวิธีการที่เป็นนวัตกรรมทั้งหลายที่ใช้ในการแก้ปัญหา แผนการสอนของครู ตารางการจัดเวลาเรียน และคู่มือการใช้หลักสูตร

คน (People) หรือทรัพยากรมนุษย์ ที่มีส่วนสนับสนุนให้องค์กรบรรลุผล การปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กร

Owens ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ภายในของปัจจัยสำคัญ 4 ประการและความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกของระบบสถานศึกษา ในแผนภาพที่ 6 ดังนี้

แผนภาพที่ 6 ลักษณะระบบย่อยพื้นฐานของระบบสถานศึกษา

ที่มา: Robert G. Owens. (2004). *Organizational Behavior in Education*. 8th ed. The United States of America : Omegatype Typography, p. 142.

ด้านโครงสร้าง (Structure Subsystem) ประกอบด้วย การกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ ภาวะการตัดสินใจ การวางแผน การควบคุมดูแล การออกกฎระเบียบและแนวปฏิบัติ การแบ่งสายงาน การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น

ด้านคนหรือทรัพยากรมนุษย์ (Human Subsystem) ประกอบด้วย ทักษะความรู้ ความสามารถ สถานภาพหรือตำแหน่ง คุณค่าทางสังคมของบุคคลนั้นๆ ภายในและภายนอกองค์กร ภาวะผู้นำ รางวัล ความรู้สึก การปฏิบัติงาน เป็นต้น

ด้านภาระงาน (Task Subsystem) ประกอบด้วย การปฏิบัติหน้าที่การสอน การนิเทศ/กำกับ/ติดตาม การบริการ/การช่วยเหลือในด้านต่างๆ เป็นต้น

ด้านเทคโนโลยี (Technology Subsystem) ประกอบด้วย สื่อ อุปกรณ์ การจัดการรายการ เรียนการสอน การจัดหลักสูตร เป็นต้น

1.3 แนวทางการประยุกต์ทฤษฎีระบบเปิดเพื่อการบริหารโครงการ English Program

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเชิงระบบเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า โครงการ English Program ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อย หน่วยงานหนึ่งในโรงเรียนที่เป็นองค์การทางสังคม มีหน้าที่ในการให้การศึกษาและพัฒนาให้นักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และสืบสานวัฒนธรรมไทย เรียนรู้วัฒนธรรมต่างประเทศ เรียนรู้การปรับตัวเพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น ตามแนวคิดทฤษฎีระบบเปิดจะพบว่า โครงการ English Program รับบ้างจึงนำเข้าจากภายนอก คือ

ตัวป้อน ได้แก่ 1) ทรัพยากรมนุษย์ เช่น ครู นักเรียน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อื่นๆ 2) ทรัพยากรวัตถุ เช่น ที่ดิน อาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน 3) ทรัพยากรการเงิน เช่น งบประมาณแผ่นดิน เงินบริจาค เงินค่าธรรมเนียมต่างๆ 4) สารสนเทศ เช่น ความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง รายงานต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียน

กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการบริหาร เช่น การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วางแผน การตัดสินใจ ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ 2) กระบวนการเรียนการสอน เช่น การจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน 3) กระบวนการพัฒนา เช่น การพัฒนาคุณภาพของครู การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 4) กระบวนการบริการ เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย

ผลผลิต ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ 3) วัฒนธรรมและสังคม และ 4) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งเพื่อการสื่อสารและเพื่อการแสวงหาความรู้

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education)

การศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education) หมายถึง การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ส่วนจะเลือกภาษาใดเป็นภาษาที่สองก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในการใช้ภาษาของแต่ละประเทศ (Mejia, D. 2002: 20 ; Richards, Jack C. & Schmidt, Richard., 2002:52) ซึ่ง Baker, C. (2001:192) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมอีกว่าการจัดการศึกษานั้นเด็กต้องเรียนภาษาที่สองควบคู่ไปกับภาษาท้องถิ่นหรือภาษาหลักของประเทศ ซึ่งต้องอาศัยการส่งเสริมการเรียนรู้สองภาษาในระหว่างที่มีการใช้เกิดขึ้น และยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการ โดยอยู่บนพื้นฐานของระบบการศึกษาและสังคมเศรษฐกิจของประเทศ ที่จะทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมรอบตัวได้ และมีปฏิสัมพันธ์สื่อสารกับชนชาติอื่นได้นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้กับตนเองในเรื่องของอาชีพเพื่อพัฒนาสถานะทางสังคมที่ดีขึ้น (Fugerson. อ้างถึงใน Baker, 2001:193)

นอกจากนี้ Andersson และ Boyer (1970:45) ยังได้ให้ความหมายของการศึกษาระบบสองภาษาว่าหมายถึง การจัดการเรียนการสอนเป็นสองภาษาและมีการใช้ภาษาทั้งสองเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางส่วนหรือทั้งหมดของหลักสูตรสถานศึกษา

สรุป การศึกษาระบบสองภาษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาที่สองควบคู่กับท้องถิ่นหรือภาษาหลักของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาได้สองภาษาและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการศึกษา และเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งรวมถึงผู้เรียนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

สำหรับประเทศไทย จัดการศึกษาระบบสองภาษาโดยใช้ชื่อว่า “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ” และเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “English Program” นั่นก็หมายความว่าให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน นั่นเอง

อย่างไรก็ตามการศึกษาระบบสองภาษาได้เกิดและพัฒนาขึ้นมาจากต่างประเทศ ก่อนที่ประเทศไทยจะดำเนินการมากกว่าหลายสิบปี การศึกษาวิธีการบริหารการศึกษาระบบสองภาษาจึงจำเป็นต้องศึกษาของต่างประเทศเป็นตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบและนำมาประยุกต์ใช้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอการศึกษาระบบสองภาษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ตามลำดับดังนี้

2.1 การศึกษาระบบสองภาษาในต่างประเทศ

การศึกษาระบบสองภาษาในต่างประเทศนั้นมีหลายรูปแบบซึ่งในแต่ละรูปแบบนั้นมีความแตกต่างกันออกไปตามอิทธิพลของภาษา วัฒนธรรมของท้องถิ่น วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทั้งในเรื่องของทฤษฎีการเรียนการสอน การใช้ภาษาภายในชั้นเรียนและกระบวนการจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งรูปแบบการศึกษาระบบสองภาษาในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

May. S. และคนอื่นๆ (2004: 72) นักการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ได้แบ่งรูปแบบการศึกษาระบบสองภาษาเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การศึกษาระบบสองภาษาที่ลดภาษาแรก (Subtractive Bilingual Education) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีการลดภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนลง ในขณะที่เดียวกันก็มีการเพิ่มภาษาที่สองให้กับผู้เรียนในกรณีที่ภาษาที่สองเป็นภาษาหลักของประเทศ

2. การศึกษาระบบสองภาษาที่เพิ่มภาษาที่สอง (Additive Bilingual Education) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเพิ่มภาษาที่สองให้กับผู้เรียน ในขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนไว้ด้วย โดยการสอนภาษาทั้งสองแบบคู่ขนานในอัตราส่วนที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน

Mejia, D. (2002:38-44) ได้แบ่งรูปแบบการศึกษาระบบสองภาษาเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การศึกษาระบบสองภาษาแนวปรับเปลี่ยน (Transitional Bilingual Education) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางภาษาหลักของประเทศ โดยการใช้ภาษาที่หนึ่งของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนในระยะเริ่มต้น คือ 1 – 3 ปี แล้วทำการปรับเปลี่ยนภาษาของผู้เรียนจากการใช้ภาษาที่หนึ่งซึ่งเป็นภาษาแม่หรือภาษาท้องถิ่น ให้เป็นภาษาหลักของประเทศให้เร็วที่สุด เพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการนำเด็กออกจากการใช้ภาษาที่หนึ่งไปสู่การใช้ภาษาหลักซึ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางความชำนาญด้านภาษาอังกฤษ ได้แก่ผู้ที่ย้ายถิ่นฐานมาพำนักในประเทศสหรัฐอเมริกา ยกตัวอย่างเช่นชาวสเปนที่อพยพถิ่นเข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกาและใช้ภาษาสเปนเป็นภาษาแม่ จะถูกปรับเปลี่ยนภาษาจากภาษาสเปนซึ่งเป็นภาษาแม่ให้เป็นภาษาอังกฤษที่เป็นเป้าหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มผู้เรียนประเภทนี้จะถูกมองว่าเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาและจะถูกแยกออกจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนปกติ เพื่อนำมาสอนเนื้อหาในบางวิชาด้วยภาษาแรกของผู้เรียน และมีการสอนเสริมภาษาเป้าหมายคือภาษาอังกฤษ นั่นหมายถึงในเบื้องต้นเด็กจะถูกสอนด้วยภาษาของชนกลุ่มน้อยหรือภาษาแรกของเด็ก คือ ภาษาสเปน และอนุญาตให้ใช้ภาษานั้นได้ในโรงเรียนจนกว่าจะมีความชำนาญในการใช้ภาษาหลัก คือ ภาษาอังกฤษ ในการศึกษาร่วมกับผู้เรียนปกติที่มีความชำนาญด้านภาษาอังกฤษ

2. การศึกษาระบบสองภาษาแนวถาวร (Maintenance Bilingual Education) หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาร่วมของประเทศ โดยการส่งเสริมและพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วยการสอนควบคู่ไปกับวัฒนธรรมและภาษาที่หนึ่งของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงรักษาภาษาแรกของผู้เรียนให้คงอยู่ รวมถึงเอกลักษณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมทางเชื้อชาติ ซึ่งการจัดการศึกษาในรูปแบบนี้มีความเชื่อว่าทักษะต่าง ๆ ที่เด็กได้เรียนรู้ในภาษาที่หนึ่งจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของภาษาที่สองได้

รูปแบบนี้สามารถพบได้ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา โดยจะมีความแตกต่างทางด้านระยะเวลาการสอนที่นานกว่าการศึกษาแบบสองภาษาแนวปรับเปลี่ยน มีการเริ่มต้นการสอนโดยใช้ภาษาแรกของผู้เรียน และเน้นที่จะเพิ่มภาษาที่สองให้กับผู้เรียนตลอดเวลาโดยมีการใช้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาที่สองอย่างแท้จริง

3. การศึกษาระบบสองภาษาแบบเสริมสร้าง (Enrichment Bilingual Education) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้กับประชากรส่วนใหญ่ที่ใช้ภาษาหลักของประเทศ เพื่อเสริมสร้างความรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ โดยการสอนภาษาทั้งสองภาษาแบบคู่ขนานระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองรวมถึงวัฒนธรรมให้แก่เด็ก โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศของผู้เรียนไปสู่การพัฒนาความเป็นเอกภาพทางสังคม ตัวอย่างของประเทศที่ได้นำรูปแบบนี้มาใช้ ได้แก่ ประเทศแคนาดาและประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาที่เน้นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและมีการพัฒนาทางภาษาให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อชนกลุ่มน้อยและทั้งในระดับชาติได้

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในต่างประเทศ มีมาเป็นระยะเวลา ยาวนานและได้มีการค้นคว้าอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสองภาษาให้มีประสิทธิภาพ โดยผลการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่นั้นได้สนับสนุนแนวคิดให้มีการสนับสนุนทางเลือกให้แก่ผู้เรียนอย่างหลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา สังคม เศรษฐกิจ รวมถึงการจ้างงานด้วย

นอกจากนี้การศึกษาระบบสองภาษาในต่างประเทศยังได้แบ่งหลักสูตรออกเป็นหลายประเภท ดังนี้

Baker, C. (2001:192) ได้แบ่งประเภทของหลักสูตรการจัดการระบบสองภาษาโดยละเอียด เป็น 10 ประเภท ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประเภทของหลักสูตรการจัดการศึกษาระบบสองภาษา

ประเภทของหลักสูตร	ประเภทของผู้เรียน	ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน	วัตถุประสงค์ทางวิชาการและสังคม	ผลลัพธ์ทางภาษา
(Weak Forms of bilingualism)				
1.SUBMERSION (Structured Immersion)	ชนกลุ่มน้อย	ภาษาหลักของประเทศ	เพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	รู้ภาษาเดียว
2. SUBMERSION withdrawal classes / Sheltered English	ชนกลุ่มน้อย	ภาษาหลักของประเทศ	เพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	รู้ภาษาเดียว
3. SEGREGATIONIST	ชนกลุ่มน้อย	ภาษาชนกลุ่มน้อย (การบังคับ)	การกีดกันทางสีผิว	รู้ภาษาเดียว
4. TRANSITIONAL	ชนกลุ่มน้อย	เริ่มจากภาษาชนกลุ่มน้อยแล้วเปลี่ยนเป็นภาษาหลัก	เพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	รู้จักการถ่ายโยงทางภาษาไปสู่การเรียนรู้ภาษาเดียว
5. NAUBSTREAN with Foreign Language Teaching	คนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	ภาษาหลักที่มีบทเรียน	เสริมให้ผู้เรียน รู้ภาษาอย่างจำกัด	รู้สองภาษาในระดับหนึ่งอย่างจำกัด
6. SEPARATIST	ชนกลุ่มน้อย	ภาษาชนกลุ่มน้อย (ที่สามารถเลือกได้)	แยกตัวเองออกมาเป็นชนกลุ่มใหญ่ / เพื่อรักษาความเป็นเอกภาพของตน	รู้สองภาษาในระดับหนึ่งอย่างจำกัด
(Strong forms of bilingualism)				
7. IMMERSION	คนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	ใช้สองภาษาโดยเน้นภาษาที่สอง	พหุภาษา (Pluralism) เสริมสร้าง (Enrichment)	รู้สามารถอ่านออกเขียนได้ทั้งสองภาษา
8. MAINTANANCE / HERITAGE LANGUAGE	ชนกลุ่มน้อย	ใช้สองภาษาโดยเน้นที่ภาษาที่หนึ่ง	พหุภาษา (Pluralism) แนวธำรง (Maintenance) เสริมสร้าง (Enrichment)	รู้สามารถอ่านออกเขียนได้ทั้งสองภาษา
9. TWO – WAY / DUAL LANGUAGE	ชนกลุ่มน้อยและคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	ภาษาหลักและภาษาของชนกลุ่มน้อย	พหุภาษา (Pluralism) แนวธำรง (Maintenance) เสริมสร้าง (Enrichment)	รู้สามารถอ่านออกเขียนได้ทั้งสองภาษา
10. MAINSTREAM BILINGUAL	คนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	ภาษาหลัก 2 ภาษาของประเทศ	พหุภาษา (Pluralism) แนวธำรง (Maintenance) เสริมสร้าง (Enrichment)	รู้สามารถอ่านออกเขียนได้ทั้งสองภาษา

ที่มา : แปลและดัดแปลงมาจาก Baker, C. (2001). Foundation of Bilingual Education and Bilingualism. Clevedon, England : Multilingual Matters. หน้า 194

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่ามีการจัดประเภทของหลักสูตรการจัดการศึกษาระบบสองภาษา 2 แบบใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ Weak forms of bilingualism ที่เป็นหลักสูตรการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ทางภาษาของผู้เรียนให้เป็นผู้รู้ภาษาเดียวหรือเป็นผู้รู้ภาษาอย่างจำกัด และ Strong forms of bilingualism ที่เป็นหลักสูตรการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ทางภาษาของผู้เรียนให้เป็นผู้รู้และสามารถอ่านออกเสียงได้ทั้งสองภาษา

2.2 การศึกษาระบบสองภาษาในประเทศไทย

สืบเนื่องจากในปัจจุบันสังคมโลกได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งคนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดเวลา การปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อเตรียมคนในชาติให้มีความสามารถในการปรับตัวก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและมีความสามารถในการแข่งขัน ภาษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นยิ่งในสังคมของการเรียนรู้ เพราะจะใช้เป็นสื่อกลางของการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ อีกทั้งเป็นสื่อกลางของการติดต่อสื่อสารรวมถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อสังคมปัจจุบันและอนาคตเป็นอันมาก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีผู้นิยมใช้เป็นอันมาก การที่นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเร่งพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กไทย ซึ่งการเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมากเกินที่ประชาชนทั่วไปจะเข้าเรียนได้ กรมสามัญศึกษาได้จัดทำโครงการนำร่องทดลองใช้หลักสูตรเพื่อประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ในโครงการโรงเรียนสองภาษา ผลปรากฏว่านักเรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษดีได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นจากผู้ปกครองและได้รับความนิยมนจากผู้ปกครองและนักเรียนเพิ่มมากขึ้น (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

ดังนั้นในปี พ.ศ.2537 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีความพร้อมและมีความประสงค์เปิดสอนวิชาบางวิชาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้เสนอคณะกรรมการการศึกษาเอกชนพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนขึ้น ซึ่งในคราวประชุมครั้งที่2/2537 ที่ประชุมได้มีมติให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนได้ในโรงเรียนเอกชนทุกประเภท และปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ดังปรากฏในคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ 89/2537 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินงานการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน โดยมีอธิบดีกรมวิชาการเป็นประธานอนุกรรมการ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่กำกับดูแลกองโรงเรียนนโยบายพิเศษเป็นรองประธาน

อนุกรรมการ และมีอนุกรรมการอีก 11 คน จากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งจากโรงเรียนเอกชนสองแห่ง คือ โรงเรียนสารสาสน์พิทยาและโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

คณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนโรงเรียนเอกชนได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2538 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน และต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ออกหนังสือที่ ศช 1001/2539 แจงเรื่องการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ และหลักเกณฑ์การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนให้กับโรงเรียนเอกชนในส่วนกลางได้รับทราบในวันที่ 13 มีนาคม 2538

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดหลักการสำหรับโรงเรียนที่ประสงค์จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอนซึ่งมีประเด็นที่สำคัญคือ

โรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน คือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการเรียนการสอนบางวิชาเป็นภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคให้กับนักเรียนไทย และเปิดโอกาสให้นักเรียนชาวต่างประเทศเข้าเรียนได้

นอกจากนั้นยังได้กำหนดหลักเกณฑ์ดำเนินการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสรุปได้ดังนี้

1. ให้สอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. ปีการศึกษาแรกที่ดำเนินการ ให้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเริ่มต้นของแต่ละระดับชั้น และเปิดเพิ่มตามลำดับชั้นปีละชั้นในปีการศึกษาถัดไป โรงเรียนที่มีความพร้อมสามารถเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นไป
3. วิชาที่สอนให้โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียนว่าจะสอนวิชาใด ยกเว้นวิชาภาษาไทยและวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและวัฒนธรรมไทย
4. ไม่กำหนดเพดานค่าธรรมเนียมการเรียน อัตราที่จัดเก็บเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ

ในปี พ.ศ. 2538 จึงมีโรงเรียนเอกชนจำนวน 3 แห่งเสนอขอดำเนินการและได้รับอนุมัติให้ใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ คือ โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา โรงเรียนอุดมศึกษา และโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประธานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้มีคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ 15/2539 เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2539 ให้มีคณะอนุกรรมการ

พิจารณาโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนขึ้น โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมอบหมายเป็นประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นรองประธานอนุกรรมการ และมีอนุกรรมการอีก 8 คน คือจากกองโรงเรียนต่างๆของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาธิการเอกชนร่วมกับจากโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน 3 แห่ง คือ โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา โรงเรียนอุดมศึกษาและโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน

คณะกรรมการพิจารณาโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนได้ทบทวนหลักเกณฑ์การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนและได้มีมติให้ปรับปรุงใหม่จึงมีหลักเกณฑ์ฉบับปรับปรุงขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในคราวประชุมครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2541 ซึ่งมีปรัชญาการดำเนินการคือเพื่อมุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนวิชาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากลสามารถที่จะดำรงตนอยู่กับวัฒนธรรมไทยและศึกษาต่อได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีลักษณะเฉพาะคือจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ เว้นแต่วิชาภาษาไทยและวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่ว่าด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย พระพุทธศาสนา และกฎหมายไทย ให้สอนด้วยภาษาไทย (สุทธิพงศ์ ยงค์กมล, 2543:12-14)

จากที่กล่าวมานี้ นับว่าโรงเรียนเอกชนเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และนับว่าโรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนนำร่องสำหรับหลักสูตรนี้เลยก็ว่าได้และในเวลาต่อมาโรงเรียนรัฐบาลได้เริ่มดำเนินการขึ้นครั้งแรกในปีการศึกษา 2541 โดยมีโรงเรียนโยธินบูรณะและโรงเรียนมงกุฎเมืองราชวิทยาลัย ซึ่งนับว่าเป็นโรงเรียนนำร่องของรัฐที่เปิดดำเนินการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) และในปีต่อ ๆ มาโรงเรียนต่าง ๆ ได้เปิดดำเนินการเพิ่มขึ้นตามลำดับจวบจนปัจจุบัน (2550) มีโรงเรียนที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้น 72 โรงเรียน และได้แบ่งการประสานงานออกเป็น 4 ศูนย์ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 17 มกราคม 2551 เรื่อง “การจัดตั้งศูนย์ประสานงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program)” ความว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันภาษาอังกฤษได้ดำเนินการสำรวจความพร้อมโรงเรียนที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program) นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ชั้นพื้นฐานได้พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program) (สถาบันภาษาอังกฤษ, 2551) ดังนี้

1. โรงเรียนโยธินบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานภาคกลาง
2. โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานภาคเหนือ
3. โรงเรียนขอนแก่นวิทยุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. โรงเรียนสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ทำหน้าที่ศูนย์ประสานงานภาคใต้

โดยมีภารกิจดังนี้

1. ประสานงานกับสถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ตามนโยบายและแนวดำเนินงานโครงการ
  2. ประสานงานการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบวิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ
  3. ประสานงานและร่วมดำเนินการในการประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะขอเข้าร่วมโครงการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ
  4. ประสานงาน การวางแผนและการบริหารจัดการงบประมาณประจำปี
  5. ประสานงานและดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศโรงเรียน EP/MEP ที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินการ
  6. ดำเนินการจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และการบริการทางวิชาการให้กับโรงเรียนในพื้นที่ดำเนินการ
  7. ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมประจำปีของศูนย์ประสานงานฯ ต่อสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้อง
  8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นศูนย์ประสานงานในวาระ 2 ปี โดยมีคณะกรรมการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษระดับภูมิภาคเป็นผู้ให้คำแนะนำ ปรีक्षा กำกับ และรายงานผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541-2550 จำนวน 72 โรงเรียน

ระดับ	กลาง	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้	เหนือ
มัธยมต้น	26	13	12	9
มัธยมปลาย	9	2	0	1
รวม	35	15	12	10

ที่มา: สถาบันภาษาอังกฤษ.(2552). **โรงเรียน EPในภาคต่างๆ**. [Online]. (Jan.10). Available from: http://www.englishobec.net/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญชัดเจน คือ ต้องการที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ส่วนปรัชญาของการจัดการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละระดับ กล่าวคือ ในระดับอนุบาลเน้นสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และกิจกรรม เพื่อเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้เป็นรากฐานความเข้าใจของเด็ก ในระดับประถมศึกษาจะจัดการศึกษาโดยเน้นการวางรากฐานการพัฒนาภาษาอังกฤษให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาในระดับสูงขึ้น สำหรับระดับมัธยมจะคำนึงถึงการพัฒนาความรู้ความคิดให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในผู้เรียน ส่วนของโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาจะเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2546) โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) ดังนี้

● การบริหารจัดการ โครงการ

1. สถานศึกษาที่มีความพร้อม สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป สถานศึกษาใดประสงค์จะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจะต้องเสนอโครงการให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาตามลำดับ ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการก่อนการเปิดการสอน หน่วยงานต้นสังกัดต้องกำหนดหัวข้อเรื่องและวิธีการในการเขียนโครงการ

2. การขออนุมัติโครงการ

- 2.1 สถานศึกษาเสนอโครงการต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ
- 2.2 หน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการ
- 2.3 คณะกรรมการตรวจสอบความพร้อมที่สถานศึกษา
- 2.4 คณะกรรมการประเมินผลการตรวจสอบ และแจ้งผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด

2.5 หน่วยงานต้นสังกัดให้ความเห็นชอบ

2.6 หน่วยงานต้นสังกัดเสนอขออนุมัติต่อกระทรวงศึกษาธิการ โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

3. สถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการแล้ว ให้ดำเนินการภายใน 2 ปี ถ้า ไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าโครงการนั้นสิ้นสุด

4. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษแล้วมีความประสงค์จะหยุด ดำเนินการจะต้องแจ้งต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ปกครองนักเรียนล่วงหน้าอย่างน้อย 2 ปี ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการจบตัวประโยชน์ของนักเรียนชั้นสุดท้ายที่รับเข้าเรียนด้วย

5. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่จัดเป็นภาษาไทย และ กลุ่มที่จัดเป็นภาษาอังกฤษ ต้องกำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มที่ จัดเป็นภาษาไทยไว้ในโครงการอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสาร ได้เหมือนเจ้าของภาษา

6. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องจัดให้มีคณะกรรมการ สถานศึกษา ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งระบบโดยมุ่งเน้น คุณภาพของผู้เรียนทั้งคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วจัดทำเป็นรายงานประจำปีเสนอ หน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง

7. เวลาและวิชาที่เปิดสอน

7.1 ระดับก่อนประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษไม่เกิน ร้อยละ 50 ของเวลาที่จัดกิจกรรม

7.2 ระดับประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเฉพาะ วิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และพลศึกษา โดยคำนึงถึงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา ของวิชานั้น ควบคู่กับภาษาอังกฤษ

7.3 ระดับมัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกวิชา ยกเว้น วิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษาในส่วนของความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและ วัฒนธรรมไทย

8. ครูผู้สอน

8.1 ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ครูผู้สอนที่เป็นชาวต่างชาติต้อง สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามสำเนียงเจ้าของภาษาและใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ง่าย ๆ ได้หรือจัดให้มีครูไทยที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เข้าไปมีส่วนร่วมตลอดเวลา

8.2 จัดให้ครูผู้สอนทำตามสัญญาปฏิบัติงานให้ครบ 1 ปีการศึกษาเป็นอย่างน้อย และมีบทลงโทษที่เข้มงวดหากละเมิดสัญญา

8.3 ครูผู้สอนทุกคนต้องจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

8.4 ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

8.5 ครูผู้สอนทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักฐานด้านการสอน ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หรือหลักฐานที่แสดงว่าได้ผ่านการอบรมด้านวิชาการศึกษา จากหน่วยงานหรือสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หากยังไม่ได้รับการศึกษา ผ่อนผันให้เข้ารับการศึกษากายในระยะเวลา 1 ปีหรือมีประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือมีประสบการณ์การสอน ไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยได้รับรองจากหน่วยงานเดิม

8.6 ครูผู้สอนชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทยภาษาและวัฒนธรรมไทย อย่างน้อย 15 ชั่วโมง

8.7 สถานศึกษาต้องจัดให้ครูผู้สอนทุกคน ทั้งที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สุด

8.8 ครูผู้สอนทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนา โดยได้รับการฝึกอบรม ศึกษา ศึกษาดูงานในประเทศหรือต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง

9. การรับนักเรียน

9.1 รับนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

9.2 สถานศึกษาสามารถกำหนดเงื่อนไขความสามารถของผู้เรียนได้ตามความเห็นชอบของหน่วยงานต้นสังกัด

9.3 ให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์ ได้เข้าเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มอย่างน้อย 3% ของจำนวนนักเรียนในโครงการ

9.4 การจัดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องเรียนควรเป็น ดังนี้

- ระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เกินห้องละ 25 คน
- ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น/ปลายไม่เกินห้องละ 30 คน
- ระดับวิชาชีพ (ปวช.) ไม่เกินห้องละ 20 คน
- ระดับวิชาชีพ(ปวส.) ไม่เกินห้องละ 30 คน

10. การเก็บค่าเล่าเรียน และการจัดสรรงบประมาณ

10.1 การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นในสถานศึกษา เอกชนและค่าใช้จ่ายในส่วนเพิ่มจากการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยในสถานศึกษาของรัฐ ให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดในอัตราที่เหมาะสม

10.2 สถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่ง ให้เพียงพอต่อการสนับสนุนให้นักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในโครงการและมีความสามารถผ่านเกณฑ์ ให้เข้าเรียนในโครงการอย่างน้อย 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีและเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนปกติ

11. การจัดการทรัพยากรและกิจกรรมของสถานศึกษา

11.1 สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องบริหารจัดการ บุคคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และสถานที่ต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะสถานศึกษาของรัฐซึ่งใช้งบประมาณของรัฐ ต้องดูแลให้เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

11.2 สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม ต้องจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมของโรงเรียน / ชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

● การจัดการเรียนการสอน

1. สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. การจัดการเรียนการสอน ควรจัดในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานความเป็นสากล โดยมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติและความเป็นไทย

3. สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนทุกวิชา โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาในการสื่อสาร

4. การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษก่อนประถมศึกษา ต้องคำนึงถึง ความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน ความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ควรจัดกิจกรรมง่าย ๆ ที่ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน สร้างความกระตือรือร้นและ ประสพผลสำเร็จ เช่น การร้องเพลง การฟังนิทานประกอบภาพ การเล่นเกมทบทวนทศมมุติ การเล่นเกมการศึกษา เป็นต้น

- **สื่อการเรียนการสอน**

1. สถานศึกษาต้องจัดให้มีหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับที่เปิดสอนทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครูทุกคนได้ศึกษา
2. สถานศึกษาจัดหาหนังสือเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตร ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด อย่างน้อย 10 ชุดไว้ในห้องสมุด
3. ในกรณีที่สถานศึกษาจัดทำหนังสือเรียนขึ้นเองและมีการบังคับซื้อหนังสือเรียนนั้นต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อน
4. สถานศึกษาต้องจัดเอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัด หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นภาษาอังกฤษครบทุกวิชา ในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยระบุรายการจำนวนหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
5. สถานศึกษาต้องจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ การเรียนอย่างครบถ้วน เพียงพอ และจัดบริการใช้สื่อดังกล่าวให้ ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

- **ห้องปฏิบัติการ/อาคาร**

สถานศึกษาต้องจัดให้มีห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงานสำหรับนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างน้อย

- **การวัดและการประเมินผลการเรียน**

1. การวัดและการประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร/ ข้อกำหนดในหลักสูตร โดยจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้การทดสอบ TOEFL หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่สถาน -ศึกษา กำหนด
2. สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอนมีการประเมิน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เรียนได้พัฒนาครบทุกด้านเต็มตามศักยภาพและจัดทำผลการประเมินไว้เป็นหลักฐาน

- **การกำกับ ติดตาม และประเมินโครงการ**

1. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาต้องจัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านความพร้อมในด้านการเตรียมการของสถานศึกษา การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน

2. กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของการจัด การเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การลดค่าใช้จ่าย คุณภาพของครูผู้สอน และวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

3. กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

ในระบบการจัดการศึกษาหากมองในแง่ของทฤษฎีเชิงระบบอันประกอบด้วยสภาพแวดล้อม (Context) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) แล้ว คุณภาพการศึกษา หรือ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้สำเร็จการศึกษา ก็เปรียบเสมือนเป็น **ผลผลิต (Outputs)** ของระบบการจัดการศึกษานั้นเอง ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

3.1 นิยามคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา หมายถึง **ภาพรวมของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน** ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ตามที่ผู้เรียนแต่ละระดับพึงมีพึงเป็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: ก) ตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 6 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่เชื่อว่า คุณภาพของการศึกษา คือ **คุณภาพของผู้เรียน** ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีคุณภาพดี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2549:22) นอกจากนี้ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยังได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ **คุณภาพของผู้จบการศึกษา**ว่าจะต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่าง ๆ อย่างน้อยต้องครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

คุณภาพการศึกษา หมายถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สังคมคาดหวังตามมาตรฐานที่กำหนด (เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2537: 5 ; รุ่ง แก้วแดง, 2542: 7 ; สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2542: 4)

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผลผลิตที่ต้องคำนึงถึงเป้าหมาย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ความพึงพอใจ ความถูกต้อง เป็นต้น (Cheng and Tam, 1997: 22-31)

ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์ สระบงกช (2544) ที่ได้ทำวิจัย “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง” ที่สรุปความว่า *คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน* เป็นผลผลิต (Outputs) ของกระบวนการทางการศึกษา นั่นก็คือ คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

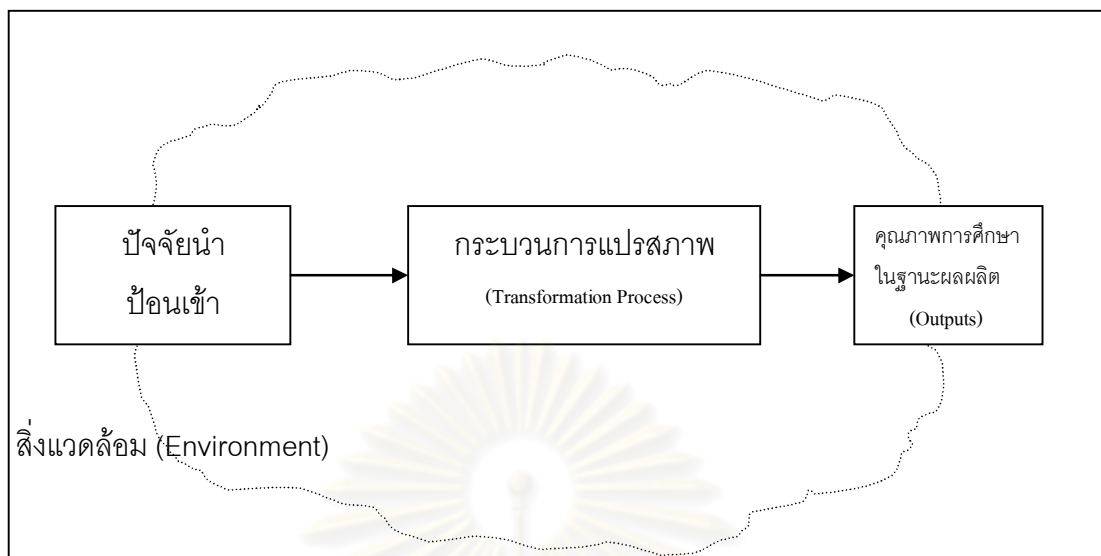
สรุป คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณภาพของผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่างๆ เป็นไปตามหลักสูตร และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ โดยมีปัจจัยนำเข้า และกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่คุณภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า “คุณภาพการศึกษา” สามารถพิจารณาได้จากคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในฐานะที่เป็น “ผลผลิต (Outputs)” ของระบบการบริหารการศึกษา อันได้แก่ “ปัจจัยนำเข้า (Inputs)” และ “กระบวนการ (Process)” ว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

3.2 คุณภาพการศึกษาในฐานะผลผลิต (Outputs) ของระบบเปิด

จากนิยามของคุณภาพการศึกษาที่หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นไปตามหลักสูตร หรือเป้าหมายของการศึกษานั้น เมื่อนำทฤษฎีเชิงระบบมาพิจารณาแล้วก็เปรียบเสมือนคุณภาพการศึกษาเป็นผลผลิต(Outputs) ขององค์การ ที่เป็นผลผลิตมาจากปัจจัยนำเข้า(Inputs) และกระบวนการแปรสภาพ (Process) ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอก

ดังแสดงความสัมพันธ์ของคุณภาพการศึกษาในฐานะที่เป็นผลผลิตกับปัจจัยต่างๆ ในเชิงระบบ ในแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 ความสัมพันธ์ของคุณภาพการศึกษาในฐานะที่เป็นผลผลิตกับปัจจัยต่างๆ ในเชิงระบบ

ที่มา : Adapted from Stephen P. Robbins.(1990).Organization Theory : Structure, Design, and Applications.3rd ed. New Jersey : Englewood Cliffs., p.13.

3.3 คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

สำหรับคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการนั้น นอกจากจะเป็นไปตามหลักการทั่วไปแล้ว ผู้วิจัยยังได้กำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นจากหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ดังนี้

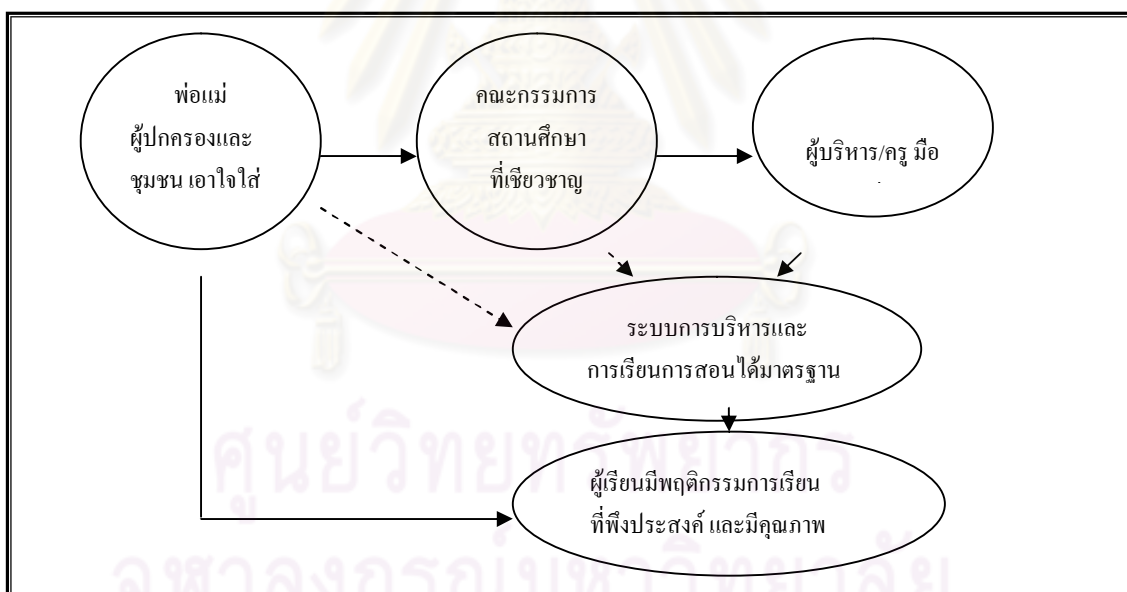
1. คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.
2. คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
3. คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของหลักสูตร English Program
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

สำหรับประเทศไทยมีการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ เรียกย่อๆ ว่า “สมศ.” ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) ไว้ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2549)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เชื่อว่า **คุณภาพของการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีคุณภาพดี** คุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน และระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ อีกทั้งเชื่อว่า ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนน่าจะส่งผลโดยอ้อมต่อระบบการบริหารและระบบการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน และส่งผลโดยตรงต่อการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาที่เชี่ยวชาญ คณะกรรมการสถานศึกษาที่เชี่ยวชาญน่าจะส่งผลโดยตรงต่อการบริหารและครูมืออาชีพ และน่าจะส่งผลโดยอ้อมต่อมาตรฐานของระบบบริหารและการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งเชื่อว่าผู้บริหารและครูมืออาชีพจะนำไปสู่ระบบการบริหารและระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนสูงและมีคุณภาพดี เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุปคุณภาพของสถานศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 8 แนวคิดของใช้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุดทองจำกัด.

มาตรฐานด้านผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่ามาตรฐานผู้เรียน ก็คือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ที่คาดหวัง ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้เรียนไว้ 7 มาตรฐาน และ 32 ตัวบ่งชี้ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 6 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
3. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิต
4. ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว
5. ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
6. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
2. ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
3. ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลียงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ
4. ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
5. ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา มี 4 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ
2. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา
3. ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ
4. ผู้เรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มี 3 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม
2. ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง
3. ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว
2. ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
3. ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้

1. ผู้เรียนสามารถวางแผนทำงานตามขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้
3. ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

3.3.2 คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 9 (3) กำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยสถานศึกษาจะต้องจัดระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง เพื่อคุณภาพการบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศ เรื่อง “ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

โดยได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีตัวบ่งชี้ คือ

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ

2. มีความซื่อสัตย์สุจริต

3. มีความกตัญญูกตเวทิต

4. มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

5. ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

6. ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ คือ

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

2. เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม / โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีตัวบ่งชี้ คือ

1. มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ

2. เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

3. ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง

4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

5. มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีตัวบ่งชี้ คือ

1. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม

2. สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

3. ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีตัวบ่งชี้ คือ

1. มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์
2. มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์
3. สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ
4. สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
5. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีตัวบ่งชี้ คือ

1. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
2. สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ได้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีตัวบ่งชี้ คือ

1. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
2. มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
3. ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ
4. มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มีตัวบ่งชี้ คือ

1. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ
2. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี / นาฏศิลป์
3. ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา / นันทนาการ

3.3.3 คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของหลักสูตร English Program

ตามโครงการจัดการเรียนการสอนภาคภาษาอังกฤษ ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (English Program) ที่เสนอโดย นายวิพากย์ โรจนแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมและสื่อการศึกษา กรมสามัญศึกษา (สำนักพัฒนานวัตกรรมการศึกษา, 2548) ได้กล่าวถึงเป้าหมายด้านผู้เรียนไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันกับการสื่อสาร ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้รู้วิธีคิด วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหาได้ มีจิตสำนึกต่อตนเอง ชุมชน สังคม และโลกมากขึ้น โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

นอกจากนี้ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/ 2544 เรื่อง “ให้เน้นนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ” ได้กำหนดแนวการวัดและประเมินผลการเรียน สำหรับผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้การสอบ TOEFL หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

แต่อย่างไรก็ตาม หลายโรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ใกล้เคียงกัน เช่น โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า (2551) ได้กำหนดเป้าหมายไว้ ดังนี้

ผลที่คาดหวังเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

1. เก่งเนื้อหาวิชาการในสาระต่างๆ ตามมาตรฐานของการสอบ NT
2. สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้ระดับมาตรฐานสากล
3. เข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในหลักสูตรภาคภาษาไทย
4. เข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ
5. มีความสามารถสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยแบบทดสอบ SLEP Test / CU-SSEPT ที่ระดับ High Intermediate Level ขึ้นไป
6. มีคุณธรรม จริยธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานของความเป็นไทย

ผลที่คาดหวังเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

1. เก่งเนื้อหาวิชาการในสาระต่างๆ ตามมาตรฐาน ของการสอบ O-NET, A-NET
2. สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้ระดับมาตรฐานสากล
3. เข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรภาคภาษาไทย
4. เข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ
5. มีความสามารถสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษด้วยแบบทดสอบ TOEFL/CU-TEP ที่ระดับ 500 ขึ้นไป
6. มีคุณธรรม จริยธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานของความเป็นไทย

3.3.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

เศรษฐภรณ์ น้อยคำ (2548) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลผลิต (outputs) โดยในด้านผลผลิตได้แบ่งองค์ประกอบย่อยออกเป็น 2 ด้าน และ 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

- 1.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี
- 1.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้
- 1.3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าเป้าหมายของโรงเรียน โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
- 1.4 มีผลงานความสำเร็จที่แสดงความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2.1 มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์
- 2.2 มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- 2.3 มีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน
- 2.4 มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร
- 2.5 มีลักษณะตามความคาดหวังด้านความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะ

กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

Brisk (1999 และ 2000) ได้นำเสนอกรอบการพัฒนาโปรแกรมสองภาษาสู่ความสำเร็จ โดยกล่าวถึง องค์ประกอบผลที่คาดว่าจะได้รับว่า วัดได้จากตัวผู้เรียนด้านพัฒนาการทางภาษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบูรณาการด้านวัฒนธรรมทางสังคม

และจากผลการวิจัยของ **Montecel และ Cortez** (2002) เรื่อง Successful Bilingual Education Program : Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level ได้มีการนำเสนอ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติขึ้น ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาสองภาษามาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1968 ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของโรงเรียน (School Outcome Indicators)
- 2) ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน (Student Outcome Indicators)
- 3) ตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน (School-Level Indicators)
- 4) ตัวบ่งชี้ระดับห้องเรียน (Classroom-Level Indicators)

สำหรับตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน (Student Outcome Indicators) ได้นำเสนอไว้ 4 ประการ คือ

1 ความชำนาญทางภาษาพูด (Oral Language proficiency) ผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพูดภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สองอย่างสมบรูณ์ภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้ที่ริเริ่มในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการพูดภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบรูณ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากนี้ไม่ถือเป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

2 ความชำนาญทางภาษาเขียน (Written language proficiency) ผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการอ่านและการเขียนภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สองอย่างสมบรูณ์ภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้ที่ริเริ่มเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการอ่านและการเขียน ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบรูณ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากนี้ไม่เป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

3 ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ (Content area mastery in English) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

4 ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ (Content area mastery in native language) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบคุณภาพ การศึกษาได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวแปรองค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อยของคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบคุณภาพการศึกษา	คุณภาพ กศ.ทั่วไป		คุณภาพ การศึกษา EP			
	สมศ.	ศธ.	หลักสูตร EP	ครูผู้สอน	Brisk	Montecel และ Cortez
1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร						
1.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระฯ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ)ตามเกณฑ์หลักสูตรทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1.2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระฯ ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์หลักสูตรทั่วไป			✓	✓	✓	✓
2.คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
2.1 มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์และคิด สร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.2 มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะแสวงหา ความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.3 มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.4 มีระเบียบวินัยคุณธรรม จริยธรรม สัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์และกล้าแสดงออก	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.สังคมและวัฒนธรรม						
3.1 มีความเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ดำรงตนบนพื้นฐานของความเป็นไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.2 มีสุนทรียภาพและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้						
4.1 มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ(ฟัง พูด อ่าน เขียน) ได้			✓	✓	✓	✓
4.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้			✓	✓	✓	✓
4.3 ใช้สำเนียงภาษาอังกฤษได้เหมือนเจ้าของภาษาหรือใกล้เคียงเจ้าของภาษา					✓	✓

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปได้ว่าผลผลิต (Outputs) หรือคุณภาพการศึกษานักเรียน โครงการ English Program ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงนักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเป้าหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเป้าหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน

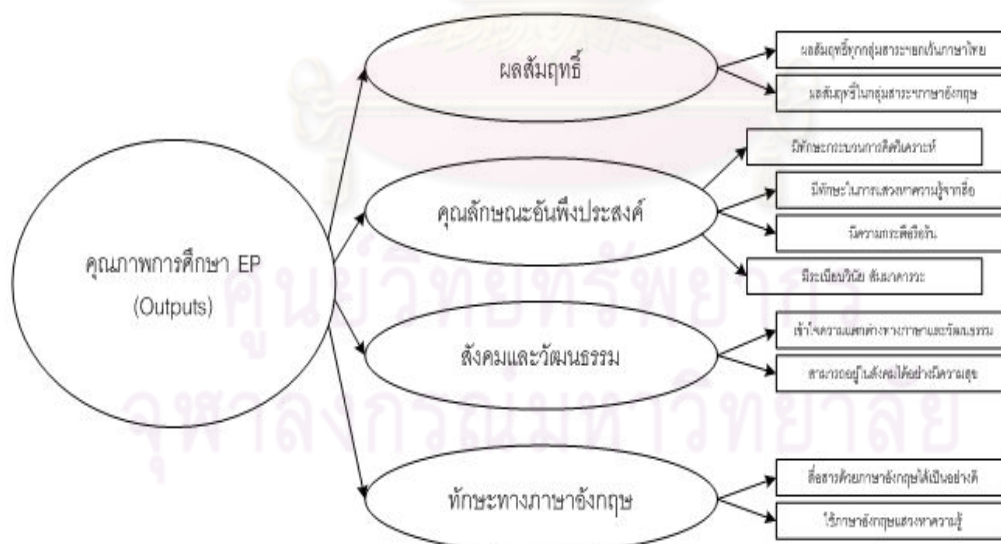
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึงนักเรียนในโครงการมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึงนักเรียนในโครงการเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย และมีสุนทรียภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ หมายถึงนักเรียนในโครงการสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้อังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังแสดงให้เห็นกรอบแนวคิดคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ดังนี้

แผนภาพที่ 9 องค์ประกอบและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

จากตารางที่ 3 และ แผนภาพที่ 9 สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวแปรชี้ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

องค์ประกอบหลัก (ตัวแปรแฝง)	องค์ประกอบย่อย (ตัวแปรสังเกตได้)	ตัวบ่งชี้
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร	1.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร	ผลการเรียนในรายวิชาต่างๆ เป็นไปตามที่เกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร กำหนด ได้แก่ - กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย - กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ - กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ - กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม - กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา - กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี - กลุ่มสาระศิลปะ
	1.2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรทั่วไป	ผลการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั่วไป
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	2.1 ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	- มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม - มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง - มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ - สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้ - ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ
	2.2 ผู้เรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	- มีนิสัยรักการอ่านสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัวใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ - สามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

		<ul style="list-style-type: none"> -สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ -สามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้ -สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
	2.3 ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน	<ul style="list-style-type: none"> -รู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ -มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ -ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ -มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น -ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น
	2.4 ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> -มีวินัย มีความรับผิดชอบ -มีความซื่อสัตย์สุจริต -มีความกตัญญูกตเวที รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ -มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว -มีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า -ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
3. สังคมและวัฒนธรรม	3.1 ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย	<ul style="list-style-type: none"> -ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย -รู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม -เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมที่สังคม/ชุมชนจัดขึ้นและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

	<p>3.2 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ - มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์โดยไม่ขัดหลักศาสนา - มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ - สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย - สามารถวางแผนทำงานตามขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ - รักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมได้ - มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ
<p>4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้</p>	<p>4.1 สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ - สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ - สามารถสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบมาตรฐาน เช่น TOEFL, CU-TEP อยู่ในเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด
	<p>4.2 สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถใช้ภาษาอังกฤษผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนรู้ - สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ในระดับสากลได้

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

เนื่องจากคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program เป็นตัวบ่งชี้ที่ผสมผสานระหว่างคุณภาพการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการทั่วไป กับวัตถุประสงค์เฉพาะของการจัดการศึกษาระบบสองภาษา ดังนั้นคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program จึงมีหลายด้าน กล่าวคือ

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งหวังให้นักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเป้าหมายของโรงเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเป้าหมายของโรงเรียน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มุ่งหวังให้นักเรียนในโครงการมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มุ่งหวังให้นักเรียนในโครงการเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานของความเป็นไทย และมีสุนทรียภาพ มีจิตสาธารณะและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ มุ่งหวังให้นักเรียนในโครงการสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถนำภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณภาพการศึกษาดังกล่าวซึ่งเปรียบเสมือนเป็นผลผลิต (Outputs) ทางการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายหรือมีประสิทธิผลหรือไม่ อาจพิจารณาจากคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า สำหรับอุตสาหกรรมการผลิต ประสิทธิภาพขององค์การจะหมายถึงคุณภาพหรือปริมาณของผลผลิตที่อยู่ในรูปของสินค้า และ/หรือ บริการ แต่ในมุมมองของการศึกษา ประสิทธิภาพ อาจพิจารณาถึงคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษา ความพึงพอใจของครูและผู้บริหาร (ปิติชาย ต้นปิติ, 2547:45) ผลผลิตดังกล่าวมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลถึงความสำเร็จนั้นๆ ปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาทั่วไป
- 4.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาทั่วไป
- 4.3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา
- 4.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาทั่วไป

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.(2549) ซึ่งเป็นหน่วยงานประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) อันเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา หรือ ผลผลิต (Outputs) ไว้ ดังนี้

1. ด้านครู มี 2 มาตรฐาน คือ

1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม 2) ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป 3) ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด 4) ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่คุรุสภากำหนด 5) สถานศึกษา มีจำนวนครูตามเกณฑ์ (สำหรับสถานศึกษาเอกชนหากมีครูเกินเกณฑ์หรือมีคาบการสอนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ให้ถือว่าสถานศึกษามีคุณลักษณะตามเกณฑ์)

1.2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ครูในกลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ครูในกลุ่มการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ครูในกลุ่มการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ครูในกลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ครูในกลุ่มการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) ครูในกลุ่มการเรียนรู้ศิลปะมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) ครูในกลุ่มการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 8) ครูในกลุ่มการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน คือ

2.1 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม

และมีวิสัยทัศน์ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ
4) ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

2.2 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม 2) สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 3) สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล 4) สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง

2.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ 2) สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

2.4 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น 2) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

2.5 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 2) สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศ เรื่อง “ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ดังนี้

1 ด้านการเรียนการสอน กำหนดไว้ 2 มาตรฐาน คือ

1.1.ครูมีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง มี 7 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ 2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 3) มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและการพัฒนาผู้เรียน 4) มีการแสวงหาความรู้และเทคนิค

วิธีการใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้างและยอมรับการเปลี่ยนแปลง 5) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป 6) สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด 7) มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

1.2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 7 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน 5) มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน 6) มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 7) มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน

2 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดไว้ 6 มาตรฐาน คือ

2.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ 2) มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ 4) มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

2.2 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและ พัฒนา องค์กร อย่างเป็นระบบครบวงจร มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ 2) มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน 3) มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 4) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 5) ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน

2.3 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา 2) มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม 3) มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา 4) มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 5) มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

2.4 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 7 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 2) มีรายวิชา / กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ 3) มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน 4) มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการ

ส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน 6) มีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ
7) มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

2.5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มี 7 ตัวบ่งชี้ คือ
1) มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง 2) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม 5) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี / นาฏศิลป์และกีฬา / นันทนาการ 6) มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย 7) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

2.6 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม 2) มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน 3) มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4) มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี 5) มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ กำหนดไว้ 2 มาตรฐาน คือ

3.1 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น 2) สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

3.2 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) เป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

Baldrige National Quality Program. (2005) ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดเกณฑ์การให้รางวัลซึ่งเริ่มใช้ในกลุ่มธุรกิจเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1995-1999 และนำมาใช้ในวงการศึกษามือปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นรางวัลมาตรฐานระดับโลก และยังเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการตระหนักถึงความเป็นเลิศ ส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมกันรับผิดชอบรวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้เกิดการพัฒนาโดยใช้พื้นฐานของการแข่งขันและต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูล เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จขององค์กรที่ประกอบธุรกิจ

เกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจให้บริการ ธุรกิจขนาดเล็ก องค์กรทางการศึกษาและองค์กรเกี่ยวกับสุขภาพ

เกณฑ์รางวัลคุณภาพการศึกษาของบาลดริจ มีทั้งหมด 7 หมวด (Baldrige National Quality Program, 2005) ดังนี้

- 1.ภาวะผู้นำ ได้แก่ ภาวะผู้นำในองค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ การพัฒนากลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
3. การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้แก่ การวัดและการวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานขององค์กร การจัดการสารสนเทศและความรู้
5. การมุ่งเน้นครูผู้สอน และบุคลากร ได้แก่ ระบบงาน การเรียนรู้ของครูผู้สอนและบุคลากร และการสร้างแรงจูงใจ และความสุขภาพสบายใจและความพึงพอใจของครูผู้สอนและบุคลากร
6. การจัดการกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการซึ่งเน้นการเรียนรู้เป็นสำคัญ และกระบวนการการสนับสนุน
7. ผลลัพธ์ของผลการดำเนินการขององค์กรในด้านของการเรียนรู้ของผู้เรียนการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย งบประมาณ การเงิน และตลาด การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร ประสิทธิภาพขององค์กร ธรรมชาติบาล และความรับผิดชอบต่อสังคม

European Foundation for Quality Management : EFQM ได้กำหนดเกณฑ์การบริหารคุณภาพของการบริหารโรงเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพการศึกษาของบาลดริจ เป็นกรอบทำงานที่ออกแบบมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถบรรลุความเป็นเลิศทางการศึกษาด้วยการประเมินตนเอง และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด องค์กรประกอบการบริหารคุณภาพของ EFQM Excellence Model ประกอบด้วย 9 หมวด (Warwick District Council, 2007) ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ
2. วิสัยทัศน์ นโยบายและกลยุทธ์
3. การบริหารบุคคล
4. การบริหารทรัพยากร ด้านการเงิน อาคาร วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สิน หุ่นส่วนและโรงเรียน เครือข่ายและองค์การภายนอกโรงเรียน

5. กระบวนการพัฒนาโรงเรียนในด้านการกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร และการวัดประเมินผล ความสัมพันธ์กับชุมชนและการรักษามาตรฐาน

6. ผลตอบรับจากภายในสถานศึกษา

7. ผลตอบรับจากนักเรียนและผู้ปกครอง

8. ผลตอบรับจากสังคมและชุมชน

9. การประเมินความสำเร็จของการดำเนินการ ในด้านของผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้า การพัฒนาบุคลากรและสังคม การมีส่วนร่วมและประสิทธิผลและมูลค่าของงบประมาณ

Conceptual Framework for School Excellence ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของประเทศออสเตรเลีย เป็นเครื่องมือในการจัดการโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนและโรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่ดียิ่งขึ้นและช่วยให้สถานศึกษาสามารถประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำไปใช้กับโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงด้วยการกำหนดแนวทางดำเนินงานที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่การวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ดีที่สุด

เป้าหมายสูงสุดในการบริหารโรงเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งจะถูกกำหนดโดยมาตรฐานการสอน ได้แก่ การเรียนการสอน หลักสูตร และการประเมินผลการเรียนรู้โดยจะมีการสนับสนุนในระดับชั้นเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การใช้ฐานข้อมูล การเพิ่มเติมความรู้ทางวิชาชีพของบุคลากร และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอน อีกทั้งยังต้องมีการสนับสนุนในระดับโรงเรียน อันได้แก่ โครงสร้างองค์การและกระบวนการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมของผู้เรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน และภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาชาติ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ การประเมิน และการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะนำมาซึ่งการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Australia Capital Territory/ ACT Department of Education and Training, 2005)

4.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั่วไป

จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2532) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลสูงและต่ำอย่างละ 1 โรงเรียน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 23 คนด้วยแบบสอบถาม โดยประยุกต์ใช้เทคนิค EDFR วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐาน และฐานนิยม ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกันในเรื่องความพร้อมของอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การเรียน โดยเฉพาะระบบการบริหารของโรงเรียนที่มี

สัมฤทธิ์ผลสูงจะมีการบริหารที่เป็นระบบ มีการติดตามผลและตรวจสอบคำสั่ง มีการตรวจบันทึก การสอน และติดตามผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีแผนการปฏิบัติงานเป็นปฏิทิน และ ประชุมครูอย่างต่อเนื่อง ด้านเกี่ยวกับครูพบว่า ครูในโรงเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลสูงส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี สอนตรงตามสาขาที่เรียนมา ได้เงินเดือนตรงตามวุฒิ และโรงเรียนมี โอกาสคัดเลือกครูตามที่ต้องการ ด้านนักเรียนและผู้ปกครองพบว่า นักเรียนในโรงเรียนที่มี สัมฤทธิ์ผลสูงมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ผู้ปกครองคาดหวังให้นักเรียนเรียนต่อใน ระดับสูง นอกจากนั้นยังพบว่า การบริหารงานบุคลากรเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของ การศึกษาเอกชนทั่ว ๆ ไป ส่วนปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการศึกษาเอกชนในอนาคต ได้แก่ การบริหาร และการพัฒนาสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน

จุไรรัตน์ สุธรง (2538) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัล พระราชทานในกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่าย วิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมี 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน ประกอบด้วย ความพร้อมของอาคารสถานที่ ความพร้อม ของวัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ 2) ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพและระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียน ความรู้เรื่องการบริหารงานวิชาการ การ นิเทศติดตามผล การสร้างขวัญและกำลังใจ 3) ด้านครู ประกอบด้วย วุฒิกการศึกษาและ ประสิทธิภาพในการสอน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู การได้รับการอบรม ความรู้เรื่องหลักสูตรและการ สอน การจัดการเรียนการสอน การใช้เวลาของครู ความร่วมมือระหว่างครู 4) ด้านผู้ปกครอง ประกอบด้วย การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง การสนับสนุนช่วยเหลือของสมาคมผู้ปกครองและ ครู

บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2538) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก วัดอุปพระสงฆ์คือ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลและ ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ และเพื่อทำนายประสิทธิผลการจัดการศึกษาด้วยตัวแปรปัจจัย ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน 40 คน และครู 309 คนของโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 20 โรงเรียน มีการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม 2 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียน เอกชนคาทอลิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำ ด้านกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์ ปัจจัยด้านครู ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ความสามัคคี ความพึงพอใจ และปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน สังคม และการเรียนพิเศษ

ปริญาดา พิมานแมน (2544) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประถมศึกษาเอกชนในเขตการศึกษา 2 วัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ และเพื่อ ค้นหาปัจจัยที่เข้าเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในเขตการศึกษา 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 296 คน จาก 35 โรงเรียน มีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้บริหารและพฤติกรรมการบริหาร ปัจจัยเกี่ยวกับครู ประกอบด้วย คุณลักษณะของครู ความพึงพอใจในงาน และคุณภาพการสอน ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วย การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในโรงเรียน วัฒนธรรมโรงเรียน การบริหารงานโรงเรียน พบว่าส่งผลในระดับมากทุกด้าน 2) ปัจจัยต่างๆมีความสัมพันธ์กันทางบวกค่อนข้างสูง 3) ปัจจัยพยากรณ์ได้แก่ การบริหารโรงเรียน ความพึงพอใจในงาน คุณลักษณะของผู้บริหาร การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง คุณภาพการสอน พฤติกรรมการเรียน พฤติกรรมการบริหาร คุณลักษณะของครู โดยมีค่าพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 85

พรทิพย์ สระบงกช (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ วัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการศึกษากับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 384 คน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์อย่างง่าย และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านชุมชนส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านครู ด้านผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้าน

ทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านผู้บริหาร และด้านทรัพยากร เป็นตัวพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีอำนาจการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 36.40

จิรวรรณ ขรภูมิ (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนคาทอลิก สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 302 คน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนคาทอลิก สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ปัจจัยโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อม และการบริหารงาน ปัจจัยผู้บริหาร ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำ และวิสัยทัศน์ ปัจจัยครู ได้แก่ คุณภาพการสอน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมด้านการเรียน และพฤติกรรมด้านสังคมกับกลุ่มเพื่อน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 70.70

พัชรพร เทอดธรรมไพศาล (2550) ได้ทำการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธ: การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธตามภูมิภาคและขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธ และเพื่อนำมาเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธที่มีประสิทธิผลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนวิถียุทธของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 314 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ 1.) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนาม และการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล 2.) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากกรณีศึกษา 2 โรงเรียน โดยการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถียุทธได้แก่ 1.) ปัจจัยด้านกายภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม ความเพียงพอของสื่อ/วัสดุ 2.) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระบบการบริหารงาน การนิเทศติดตาม วัฒนธรรมองค์กร 3.) ปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย

ความรู้ความสามารถในการสอนและจัดกิจกรรม ขวัญและแรงจูงใจของบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร 4.) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ความร่วมมือสนับสนุนของชุมชน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการสังเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย กล่าวโดยสรุปประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน คือ

1. ปัจจัยด้านคน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร / กรรมการศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรฝ่ายสนับสนุน ซึ่งรวมไปถึงบุคลากรในหน่วยงานต้นสังกัด เช่น ศึกษานิเทศก์ และผู้เรียน
2. ปัจจัยด้านระบบ ได้แก่ ระบบการเรียนการสอน การบริหารจัดการและระบบความคิด ความเข้าใจ
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคม
4. ปัจจัยด้านทรัพยากรสนับสนุน ได้แก่ งบประมาณ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคน มีปัจจัยย่อยคือ

1.) ครู ครูเป็นปัจจัยชี้ขาดว่าการศึกษาค่าได้ผลหรือไม่ ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ก็ตาม เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจกลุ่มแรกที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ซึ่งปัญหาที่เกิดจากครู เช่น ภารกิจการสอนมีมากทำให้ครูไม่มีเวลาพัฒนา และจัดการเรียนรู้มากนัก หรือไม่ก็ครูบางส่วนไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน เป็นต้น

2.) ผู้บริหาร ผู้บริหารนับว่ามีบทบาทในการสนับสนุน เอื้อต่อการพัฒนา การสร้าง-สรรคคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดจากผู้บริหาร เช่น ผู้บริหารส่วนหนึ่งไม่ใส่ใจงานด้านวิชาการ ขาดความรู้ ความเข้าใจ ทั้งเรื่องหลักสูตรและการปฏิรูปการศึกษา ใช้เวลาอยู่ที่สถานศึกษาน้อย และไม่มีเวลาในการรับฟังครู ทำให้ครูที่มีความตั้งใจ ขาดขวัญ และกำลังใจในการพัฒนางาน

3.) ผู้เรียน ผู้เรียนต้องพบกับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีตัวแบบที่ยั่วให้ติดกับความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยตามอย่างวัฒนธรรมบริโภคมามากเกินไป ชอบมั่วสุมและทำกิจกรรมในทางเสื่อมเสีย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนลดลง

4.) ผู้สนับสนุน ผู้สนับสนุน ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารจากหน่วยงานต้นสังกัด ศึกษานิเทศก์ ประชาชนในชุมชน บุคคลเหล่านี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดการศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครอง ปัญหาที่พบจากผู้ปกครองคือ การขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ บางส่วนมีค่านิยมส่งบุตรหลานมุ่งเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยจึงละเลยแนวทางที่พื้นฐานเป็นสำคัญ ผู้ปกครอง

ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากไม่ต้องมีเวลา ต้องประกอบอาชีพ เป็นต้น

2. ปัจจัยในเชิงระบบและกระบวนการ ได้แก่ ระบบการเรียนการสอนการบริหารจัดการ และระบบความคิดความเข้าใจโดยมีผลการวิจัยชี้ว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผลมากที่สุดคือ การปฏิรูปทั้งโรงเรียน (Whole School Approach)

การศึกษาในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับแนวทางการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญต่อผู้เรียน การบริหารงานแบบโรงเรียนเป็นฐาน และการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ซึ่งถ้าหากโรงเรียนสามารถปรับระบบการบริหารโรงเรียนพร้อมกันทั้งระบบโรงเรียน ทุกมิติ และบุคลากรทุกฝ่าย จะทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอน การทำงานดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสังคมภายนอก หากโรงเรียนสามารถทำให้ครบวงจรทั้งชุมชน ผู้ปกครองหน่วยงานระดับบน โรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม พบปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน สภาพแวดล้อม ดังนี้

1.) ด้านการสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านสื่อที่ทันสมัย สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2.) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ สื่อการสอนไม่ทันสมัย ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อเพราะครูมีภาระงานมาก

3.) ด้านสื่อและหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงค่อนข้างช้า มีความล้าสมัย การสอนส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการคิด

นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคอื่น ๆ และยังพบอีกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ซึ่งประเด็นนี้ชี้ให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพและความสมบูรณ์ของปัจจัยสนับสนุนต่างกัน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่างกัน

4. ปัจจัยด้านทรัพยากรสนับสนุน ได้แก่ งบประมาณ จำนวนครู และอื่น ๆ

1.) ด้านงบประมาณ การศึกษาไทยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐไม่น้อยกว่าประเทศอื่น ๆ เท่าใดนัก แต่ประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินเพื่อพัฒนาการศึกษาของไทยยังค่อนข้างต่ำ งบประมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 จัดสรรไปในเรื่องค่าตอบแทนใช้สอย ไม่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น แม้ว่างบประมาณที่ใช้ในแต่ละปีมีจำนวนไม่น้อย แต่กระนั้นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็ยังประสบกับปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ จนทำให้การรณรงค์หาเงินนอกงบประมาณ

เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียน กลายเป็นงานหลักของผู้บริหารและถือเป็นการวัดฝีมือของผู้บริหารมากกว่าการให้ความสำคัญ แก่การบริหารวิชาการ

2.) ด้านจำนวนครู โดยทั่วไปอยู่ในสถานะที่ขาดแคลนไม่เพียงพอ

3.) ทรัพยากรอื่น ๆ ที่รัฐมอบให้แก่โรงเรียน มีการกระจายอย่างไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะได้รับงบประมาณและอุปกรณ์สนับสนุนสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางการศึกษา

Ruhl (1986) ได้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ พบว่าความคาดหวังในความสำเร็จของงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศโรงเรียน เป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน และโปรแกรมการประเมิน เป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จได้

Duke (1987 อ้างถึงใน สุทธิพงษ์ ยงค์มด,2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่ มีการนิเทศและพัฒนาคูตามศักยภาพของแต่ละคน มีการประเมินผลครูตามแนวนโยบาย มีการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศของความเป็นเลิศ มีการจัดทรัพยากรตามลำดับความสำคัญและความจำเป็น มีการควบคุมคุณภาพด้วยการประเมินอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานในระบบแมทริก และให้มีการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม

Reid และคณะ (1988 อ้างถึงในปิติชาย ต้นปิติ,2547) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านครู ด้านผู้บริหาร และด้านโรงเรียน

Chrispeels และ Ann (1990 อ้างถึงใน สุทธิพงษ์ ยงค์มด,2543) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 8 แห่ง ซึ่งเป็นการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมในโรงเรียน หลักสูตรและการสอน โครงสร้างขององค์การ และภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นการศึกษาระยะเวลา 5 ปี มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการหลักสูตรและครูได้ทำงานร่วมกันมีความจำเป็นสำหรับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน 2) โรงเรียนที่จะมีประสิทธิผลได้ต้องมีครูใหญ่หรือผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ 3) ต้องมีการวางแผนบุคลากรที่ดี

Donohue (1995) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนคาทอลิก ระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนคาทอลิกระดับประถมศึกษาจำนวน 619 โรงเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 87 ข้อ และการสนทนา

กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนคาทอลิกระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย ขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้ง การสนับสนุนของรัฐ เงินเดือนของครู และวุฒิ การศึกษาของครู

Steer (1997) นักวิชาการที่มีชื่อเสียงเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับองค์การ ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การ โดยจำแนกด้วยตัวแปรออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 12 ตัวแปรย่อยคือ 1) ด้านลักษณะขององค์การ ได้แก่ โครงสร้างขององค์การ เทคโนโลยีขององค์การ 2) ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมขององค์การ บรรยากาศขององค์การ 3) ด้านลักษณะของบุคลากรในองค์การ ได้แก่ การรับรู้บทบาท ทักษะและค่านิยม บุคลิกภาพ การเรียนรู้ การจูงใจ และ 4) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดเชิงกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์

Townsend (1997) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย และใน 7 รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ว่าสิ่งที่จะทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลที่ดีคือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียนชัดเจน บุคลากรต้องมีคุณภาพและความเชี่ยวชาญทางวิชาการ ผู้บริหารของสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และมีบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education)

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program) มีการบริหารจัดการเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ รก 1065/2544 และคำสั่งที่ สพฐ 43 / 2546 (แก้ไขเพิ่มเติม) เรื่อง“ให้ใช้นโยบายและหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ” (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) โดยกล่าวถึงปัจจัยและกระบวนการ ในการบริหารซึ่งถือเป็นมาตรฐานของหลักสูตร English Program 9 ด้าน ดังนี้

1 ครูผู้สอน

1.1 ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ครูผู้สอนที่เป็นชาวต่างชาติต้องสามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามสำเนียงเจ้าของภาษาและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารง่าย ๆ ได้ หรือจัดให้มีครูไทยที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เข้าไปมีส่วนร่วมตลอดเวลา

1.2 จัดให้ครูผู้สอนทำตามสัญญาปฏิบัติงานให้ครบ 1 ปีการศึกษาเป็นอย่างน้อยและมีบทลงโทษที่เข้มงวดหากละเมิดสัญญา

1.3 ครูผู้สอนทุกคนต้องจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

1.4 ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ เทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

1.5 ครูผู้สอนทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักฐานด้านการสอน ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หรือหลักฐานที่แสดงว่าได้ผ่านการอบรมด้านวิชาการ การศึกษา จากหน่วยงานหรือสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หากยังไม่ได้รับการศึกษา ผ่อนผันให้เข้ารับการศึกษากายในระยะเวลา 1 ปีหรือมีประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปีโดยได้รับรองจากหน่วยงานเดิม

1.6 ครูผู้สอนชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทย อย่างน้อย 15 ชั่วโมง

1.7 สถานศึกษาต้องจัดให้ครูผู้สอนทุกคน ทั้งที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สุด

1.8 ครูผู้สอนทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนา โดยได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงานในประเทศหรือต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง

2 การรับนักเรียน

2.1 รับนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2.2 สถานศึกษาสามารถกำหนดเงื่อนไขความสามารถของผู้เรียนได้ตามความเห็นชอบของหน่วยงานต้นสังกัด

2.3 ให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์ ได้เข้าเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มอย่างน้อย 3% ของจำนวนนักเรียนในโครงการ

2.4 การจัดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย ไม่เกินห้องละ

30 คน

3 การเก็บค่าเล่าเรียน และการจัดสรรงบประมาณ

3.1 การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นในสถานศึกษาเอกชนและค่าใช้จ่ายในส่วนเพิ่มจากการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยในสถานศึกษาของรัฐ ให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดในอัตราที่เหมาะสม

3.2 สถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งให้เพียงพอต่อการสนับสนุนให้นักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในโครงการและมีความสามารถผ่านเกณฑ์ ให้เข้าเรียนในโครงการอย่างน้อย 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีและเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนปกติ

4 การจัดการทรัพยากรและกิจกรรมของสถานศึกษา

4.1 สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องบริหารจัดการบุคคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และสถานที่ต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะสถานศึกษาของรัฐซึ่งใช้งบประมาณของรัฐต้องดูแลให้เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

4.2 สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม ต้องจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมของโรงเรียน / ชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5 การจัดการเรียนการสอน

5.1 สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

5.2 การจัดการเรียนการสอน ควรจัดในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานความเป็นสากล โดยมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติและความเป็นไทย

5.3 สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนทุกวิชา โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาในการสื่อสาร

5.4 การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษก่อนประถมศึกษา ต้องคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน ความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ควรจัดกิจกรรมง่าย ๆ ที่ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน สร้างความกระตือรือร้นและประสบผลสำเร็จ เช่น การร้องเพลง การฟังนิทานประกอบภาพ การเล่นเกมทบทวนบทสนทนา การเล่นเกมการศึกษา เป็นต้น

6 สื่อการเรียนการสอน

6.1 สถานศึกษาต้องจัดให้มีหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับที่เปิดสอนทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครูทุกคนได้ศึกษา

6.2 สถานศึกษาจัดหาหนังสือเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตร ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด อย่างน้อย 10 ชุดไว้ในห้องสมุด

6.3 ในกรณีที่สถานศึกษาจัดทำหนังสือเรียนขึ้นเองและมีการบังคับซื้อหนังสือเรียนนั้น ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาก่อน

6.4 สถานศึกษาต้องจัดเอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัด หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นภาษาอังกฤษครบทุกวิชา ในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยระบุรายการจำนวนหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

6.5 สถานศึกษาต้องจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัย ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ การเรียนอย่างครบถ้วน เพียงพอ และจัดบริการใช้สื่อดังกล่าวให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

7. ห้องปฏิบัติการ/อาคาร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงานสำหรับนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างน้อย

8. การวัดและการประเมินผลการเรียน

8.1 การวัดและการประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร/ข้อกำหนดในหลักสูตร โดยจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้การทดสอบ TOEFL หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

8.2 สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอนมีการประเมิน เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เรียนได้พัฒนาครบทุกด้านเต็มตามศักยภาพและจัดทำผลการประเมินไว้เป็นหลักฐาน

9. การกำกับ ติดตาม และประเมินโครงการ

9.1 กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาต้องจัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านความพร้อมในด้านการเตรียมการของสถานศึกษา การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน

9.2 กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การลดค่าใช้จ่าย คุณภาพของครูผู้สอน และวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

9.3 กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

May, Hill and Tiakiwai. (2004) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพในรายงาน “ Bilingual / Immersion Education : Indicators of Good Practice” ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้นบ่งชี้ความสำเร็จของการศึกษาระบบสองภาษาได้มาจากการศึกษาวิจัยในโครงการ Research Policy Practice ของ Cummins, J. (2000) ที่เป็นการศึกษาวิจัยถึงหลักการ และคุณลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาจากการพิสูจน์ทฤษฎีแล้วทดลองนำไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพ ตรงกับการจัดการเรียนการสอนในประเทศนิวซีแลนด์มากที่สุดและส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนระบบสองภาษานั้นคือ

1. ทฤษฎีที่นำไปปฏิบัตินั้นประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Program) ที่เหมาะสมกับประเทศนิวซีแลนด์ คือ การศึกษาแบบเพิ่มภาษาที่สอง และการศึกษาแบบสองภาษาแนวอ้าร้งกับการศึกษาสองภาษาแบบเสริมสร้างเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง คือ ปัจจัยที่สำคัญของการจัดการศึกษาระบบสองภาษา โดยต้องหารูปแบบของการจัดการศึกษาที่ดีในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองภาษาโดยยึดภาษาเป้าหมายเป็นภาษาที่สำคัญที่สุด และครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถทางภาษาทั้งสองของผู้เรียนด้วย

1.3 ระดับของการศึกษาสองภาษาแบบเข้มข้นที่ดีที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่รูปแบบที่มีพบมากที่สุดคือ รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบ 90 : 10 และ 50 : 50

1.4 บริบทของสถานศึกษา ถ้าทั้งโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาทั้งหมดจะมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีกว่าโรงเรียนที่มีหลายรูปแบบในโรงเรียนเดียวกัน

2. ปัจจัยข้างต้นสามารถสรุปออกเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

2.1 บริบทของสถานศึกษา (Wider School Environment) ได้แก่

- 1) กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเพิ่มภาษาที่สอง
- 2) ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
- 3) ความมุ่งมั่นเพื่อสร้างโอกาสให้เท่าเทียมกันทางการศึกษา
- 4) ความสัมพันธ์ทางภาษาของครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน
- 5) กระบวนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

2.2 ครูผู้สอน (Teacher) จำเป็นต้อง

- 1) เป็นเจ้าของภาษา หรือเทียบเท่าเจ้าของภาษาทั้งสองภาษา
- 2) มีความรู้ความเข้าใจในด้านทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา
สองภาษาและรูปแบบที่ใช้อยู่ในโรงเรียน
- 3) มีความรู้ความเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง
- 4) ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง
- 5) ได้รับการส่งเสริมทางวิชาชีพด้านการจัดการศึกษาสองภาษาและการ
เรียนการสอนภาษาที่สอง
- 6) ต้องเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการประเมินและวัดผลความสามารถทาง
ภาษาอย่างเหมาะสม ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 7) มีความตระหนัก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษา
และความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ
- 8) การฝึกอบรมและพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Instructional Design) ประกอบด้วย

- 1) ระยะเวลาในการจัดเรียนการสอนอย่างน้อย 6 ปี ในระดับประถมศึกษา
- 2) ใช้ภาษาเป้าหมายหรือภาษาที่สองอย่างน้อยร้อยละ 50
- 3) ยิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญใน
ภาษาที่สองมากเท่านั้น
- 4) ผู้เรียนต้องได้รับการสอนให้อ่านออกเขียนได้เป็นภาษาที่สอง
- 5) ผู้เรียนต้องได้เรียนภาษาเป้าหมายผ่านเนื้อหารายวิชา
- 6) ต้องสอนภาษาที่สองด้วยเนื้อหาที่พัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
- 7) ต้องมีการเรียนการสอนภาษาที่หนึ่งและภาษาเป้าหมายโดยเฉพาะ
- 8) การแยกใช้ภาษาในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญ

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน (Home / School Relationships)

ต้องประกอบด้วย

- 1) การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน
- 2) การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ และ
- 3) การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล

2.5 นโยบายการเรียนการสอนระดับชาติ (Wider Languages education policy)

ได้แก่ การได้รับความรู้และข้อมูลจากงานวิจัยทางด้านจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาอย่าง
สม่ำเสมอ

4.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education)

เศรษฐภรณ์ นน่อคำ (2548) ได้ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านห้องปฏิบัติการและอาคาร 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และ 6) ด้านการกำกับติดตาม และประเมินโครงการ พร้อมกันนี้ได้วิเคราะห์องค์ประกอบหลักดังกล่าวเพื่อนำมาพัฒนาตัวบ่งชี้ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Outputs) โดยกล่าวถึงองค์ประกอบหลักอันเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาที่เป็นผลผลิต (outputs) ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การใช้หลักสูตรการศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ลักษณะของการเรียนรู้ คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพของครูผู้สอน คุณภาพของนักเรียน และการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง/ชุมชน

2. ด้านกระบวนการ (Process) มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการโครงสร้างหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ การเตรียมการสอนของครู ลักษณะการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพของครู และการนิเทศติดตามผลหลักสูตร

Valverde and Armendariz (1999) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง Important Administrative Tasks Resulting From Understanding Bilingual Program Designs ซึ่งเป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยรัฐออริโฮนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษารูปแบบของหลักสูตรระบบสองภาษาที่ใช้ทั่วไปในโรงเรียนของรัฐออริโฮนา ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะที่แตกต่างของแต่ละหลักสูตรที่ทำให้แต่ละหลักสูตรมีประสิทธิภาพ และได้รวบรวมข้อคิดเห็นของครูผู้สอนในด้านการสนับสนุนที่จำเป็นต้องได้รับทั้งจากระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่จะก่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้บริหารและนักศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเหล่านี้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียนมากที่สุด โดยได้ข้อค้นพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหลายคนยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการบริหารจัดการรูปแบบหลักสูตรระบบสองภาษาของโรงเรียน ถึงแม้ว่าเวลาในการออกพระราชบัญญัติการศึกษาระบบสองภาษาจะผ่านไป 30 ปีแล้วก็ตาม

หลักสูตรการบริหารการศึกษาระบบสองภาษาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบต่าง ๆ ของหลักสูตรยังมีอยู่น้อย และเท่าที่มีอยู่ก็ไม่สามารถจัดการการศึกษาได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นการกระตุ้นให้นักการศึกษาตระหนักถึงวัตถุประสงค์ ข้อจำกัดของรูปแบบต่าง ๆ จะช่วยเป็นเครื่องมือที่ทำให้มีการจัดการและการจัดโครงสร้างหลักสูตรที่ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องครอบคลุมถึงหลักสูตรที่บูรณาการทางภาษาและวัฒนธรรมทั้งสอง บุคลากรที่รู้สองวัฒนธรรมและเป็นผู้รู้สองภาษาอย่างแท้จริง มีการประเมินผลกระบวนการเรียนการสอนและมีชุมชนและผู้ปกครองที่ได้รับข่าวสารอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับโอกาส ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

Solis (2001) วิจัยเรื่อง “Boosting Our Understanding of Bilingual Education : A Refresher on Philosophy and Models” พบว่าการจัดการศึกษาระบบสองภาษาที่มีความสำคัญและมีความแตกต่างจากโรงเรียนโดยทั่วไปอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากรูปแบบการจัดการชั้นเรียน และการจัดตารางสอน จำนวนและประเภทของผู้เรียน รูปแบบของการจัดบุคลากร หลักสูตร สื่อการเรียนการสอนและวิธีการสอน และรูปแบบในการบริหารจัดการโรงเรียน ดังนั้นจึงส่งผลต่อรูปแบบของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาที่มีความแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียน เนื่องมาจากความแตกต่างของปณิธานและวิสัยทัศน์ในการดำเนินการ

Montecel และ Cortez (2002) เสนอผลการวิจัยเรื่อง “Successful Bilingual Education Program: Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level” ได้มีการนำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติขึ้น ซึ่งสำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาสองภาษามาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1968 งานวิจัยได้สรุปผลการวิจัยด้านตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน (School – Level Indicators) และระดับห้องเรียน (Classroom-Level Indicators) ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน (School – Level Indicators) มี 2 ประเด็น คือ 1) ความเป็นผู้นำของสถานศึกษา (At the school level: Leadership) ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) วิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Vision and goals) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา (School climate) ต้องมีความปลอดภัยและเป็นระเบียบ ซึ่งทุกฝ่ายต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบให้แก่ผู้เรียนทุกคน การสร้างเครือข่าย (Linkages) โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และการกำกับตรวจสอบสถานศึกษา (School organization and accountability) 2) การสนับสนุนทางการศึกษาระดับโรงเรียน (At the school

level : Support) ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา(Professional development) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง(Parent involvement) ความรับผิดชอบของบุคลากร และการวัดผลและการประเมินผลผู้เรียน (Staff accountability and student assessment) การคัดเลือกบุคลากรและการยกย่อง(Staff selection and recognition) การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community involvement)

2. ตัวบ่งชี้ระดับห้องเรียน (Classroom-Level Indicators) มี 1 ประเด็น คือ การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (At the classroom level : Programmatic and instructional practices) ได้แก่ รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน (Program model) บรรยากาศในห้องเรียน (Classroom climate) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and instruction) ความคาดหวังของครูผู้สอน (Teacher expectations) และการพัฒนาการด้านสำเนียงภาษา (Program articulation)

Gomezo, Freeman and Freeman (2005) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง Dual Language Education : A Promising 50 – 50 Model ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาระบบสองภาษาแบบคู่ขนาน (Dual Language) ที่เป็นที่ยอมรับอย่างมากในประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากมีการนำผู้เรียนที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันทั้งในเรื่องของภาษา และฐานะของผู้เรียนมาเรียนร่วมกันภายในชั้นเรียนเดียวกัน งานวิจัยนี้ได้อธิบายรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาแบบ 50 : 50 (ภาษาแม่และภาษาที่สองอย่างละครึ่ง) ที่ใช้ทั่วไปในพื้นที่ที่มีผู้เรียนที่มีความชำนาญทางด้านภาษาอังกฤษอย่างจำกัดอยู่เป็นจำนวนมาก จากผลการวิจัยสามารถแบ่งปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน ได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบที่แบ่งตามเนื้อหาวิชา โดยการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและวิชาคณิตศาสตร์ด้วยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน และสอนวิชาภาษาสเปน วิชาวิทยาศาสตร์ และ วิชาสังคมศึกษาด้วยการใช้ภาษาสเปนเป็นสื่อการก่อน

2. รูปแบบที่แบ่งตามเวลา สามารถแบ่งเป็นประเภทชั่วโมงเรียนในหนึ่งวัน คือ ในช่วงเช้าใช้ภาษาที่หนึ่งและในช่วงบ่ายใช้ภาษาที่สอง หรือแบ่งเป็นวันในหนึ่งสัปดาห์ คือใช้ภาษาอังกฤษและภาษาสเปนสลับกัน วันเว้นวัน หรือสัปดาห์เว้นสัปดาห์สลับกันระหว่างภาษาภาษาอังกฤษและภาษาสเปน

และยังพบว่าปัจจัยที่จะทำให้รูปแบบนี้ประสบความสำเร็จ คือ 1). ควรแบ่งปริมาณการใช้ภาษาโดยรวมของการจัดการเรียนการสอนมากกว่าแบ่งเป็นกลุ่มสาระรายวิชา เนื่องจากถ้าแบ่งตามเวลาแล้วครูผู้สอนจะไม่สามารถจัดแผนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง 2). ควรเรียนเนื้อหาสาระวิชาเป็นภาษาสเปน ซึ่งเป็นภาษาหนึ่งได้ 3). ควรจัดผู้เรียนให้เป็นกลุ่มตามความสามารถทางภาษาให้อยู่ในระดับเดียวกัน 4). ต้องมีการทบทวนกระบวนการบทสนทนาและทักษะของผู้เรียนด้วยภาษาที่สอง 5). ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้เนื้อหาสาระทั้งสองภาษา 6). ต้องมีศูนย์สื่อการเรียนรู้อสองภาษาเพื่อช่วยให้

เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและมีครูผู้สอนทำหน้าที่แนะนำ และ 7) ต้องมีการใช้ภาษาประจำวัน โดยกำหนดว่าแต่ละวันจะส่งเสริมการใช้ภาษาใด ซึ่งจะต้องใช้ภาษานั้นตลอดทั้งวัน

ผลจากการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าไม่จำเป็นต้องมีผู้เรียนทั้งสองกลุ่มอยู่ในห้องเรียนในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและวิชาคณิตศาสตร์ ที่ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นภาษาอังกฤษ ปรากฏว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบนี้จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในระดับสูง

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สามารถแสดงองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education) หรือ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ได้ ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก และ ปัจจัยนำเข้า ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา English Program

ตัวแปร	เอกสารงานวิจัย (คุณภาพการศึกษาทั่วไป)																เอกสารงานวิจัย (คุณภาพการศึกษา EP)						รวม					
	สมศ. (2549)	กระทรวงศึกษาธิการ (2549)	B N Q P (2005)	EFCM/Warwick (2007)	School Ex./ACT (2005)	จุมพล (2532)	จิวรัตน์ (2538)	บุญเรือน (2538)	ปริญดา (2544)	พรทิพย์ (2544)	จิรพรรณ (2549)	พัชรพร (2550)	สภาการศึกษา (2550)	Ruhi (1986)	Duke (1987)	Reid (1988)	Chispeels (1990)	Donchue (1995)	Steer (1997)	Townsend (1997)	EP (2548)	May (2004)		เศรษฐภรณ์ (2548)	Valverde (1999)	Solis (2001)	Montecel (2002)	Gomez (2005)
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก																												
สังคมการเมือง/เศรษฐกิจเทคโนโลยี																												
ปัจจัยนำเข้า																												
หลักสูตรการศึกษา	✓	✓		✓	✓		✓			✓		✓	✓				✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	17
สื่อการเรียนการสอน	✓	✓		✓	✓		✓			✓		✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	17
แหล่งการเรียนรู้/สภาพแวดล้อม	✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	23	
คุณภาพของผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓							✓									✓		✓	✓		✓		12
คุณภาพของครูผู้สอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓			✓		✓				✓	✓	✓	✓		✓		16
คุณภาพของนักเรียน						✓		✓					✓								✓	✓		✓		✓		7
การจัดสรรงบประมาณ													✓									✓						2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ตัวแปรปัจจัยด้านกระบวนการ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

ตัวแปร	เอกสาร/งานวิจัย (คุณภาพการศึกษาทั่วไป)																เอกสาร/งานวิจัย (คุณภาพการศึกษา EP)						รวม					
	สมค. (2549)	กระทรวงศึกษาธิการ (2549)	B N Q P (2005)	EFQMWarwick (2007)	School Ex./ACT (2006)	จุมพล (2532)	จโรรัตน์ (2538)	บุญเรือน (2538)	ปริญดา (2544)	พรทิพย์ (2544)	จิรวรรณ (2549)	พัชรพร (2550)	สภาการศึกษา (2550)	Ruhl (1986)	Duke (1987)	Reid (1988)	Chispeels (1990)	Donohue (1995)	Steer (1997)	Townsend (1997)	EP (2548)	May (2004)		เศรษฐภรณ์ (2548)	Cummins (2000)	Solis (2001)	Montecel (2002)	Gomez (2006)
ปัจจัยด้านกระบวนการ																												
การกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	23
การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	23
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย																					✓	✓		✓	✓	✓	✓	6
ลักษณะการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	21
การวัดและประเมินผลผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	21
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	16
การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา	✓			✓	✓		✓					✓									✓	✓		✓		✓	9	
การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา		✓	✓	✓	✓		✓					✓		✓							✓	✓	✓	✓		✓	✓	12
การวิจัย/การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน		✓	✓	✓	✓																✓	✓	✓	✓		✓	✓	10
การประกันคุณภาพประเมินผลการทำงาน	✓	✓	✓	✓	✓										✓						✓		✓			✓	✓	9

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาทั้งทั่วไปและEnglish Program พบว่า เอกสารและงานวิจัยรวมทั้งสิ้น 27 ชิ้น ไม่มีงานชิ้นใดกล่าวถึงปัจจัยภายนอกเลย และมีเพียง 2 ชิ้นงานเท่านั้นที่กล่าวถึงการจัดสรรงบประมาณ โดยที่หัวข้อต่างๆนอกจากนี้ มีงานที่กล่าวถึงตั้งแต่ 6 ชิ้นงานขึ้นไปทั้งสิ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดหัวข้อการจัดสรรงบประมาณออก เนื่องจากโครงการ English Program สามารถรับเงินสนับสนุนจากผู้ปกครองได้อยู่แล้ว คงเหลือตัวแปรที่ควรนำมาพิจารณาเป็นตัวแปรส่งผลหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ

1. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

- 1) สังคม
- 2) การเมือง
- 3) เศรษฐกิจ
- 4) เทคโนโลยี

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

- 1) หลักสูตรการศึกษา
- 2) ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน
- 3) ลักษณะของแหล่งเรียนรู้
- 4) คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
- 5) คุณภาพของครูผู้สอน
- 6) คุณภาพของนักเรียน

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

3.1 กระบวนการบริหาร

- 1) การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา
- 2) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์
- 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
- 4) การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา
- 5) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
- 6) การวิจัย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

**ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ**

ปัจจัยที่ส่งผลที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมี 3 ด้าน ดังนี้

1.สภาพแวดล้อมภายนอก (Environment) ประกอบด้วย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี

2.ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย 1) หลักสูตรการศึกษา 2) ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน 3) ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ 4) คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 5) คุณภาพของครูผู้สอน 6) คุณภาพของนักเรียน

3. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 1)กระบวนการบริหาร ได้แก่ การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ 2)กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ลักษณะการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียน 3)กระบวนการบริการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 4)กระบวนการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การวิจัย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน การประกันคุณภาพ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก(External Environment)

Jan Eppink and Steven de Waal (2001:39-46 อ้างถึงใน สมพร แสงชัย, 2548) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกใน 4 ด้าน คือ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ดังนี้

1. **การเมือง** เป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่สุดขององค์การภาครัฐ พิจารณาจาก นโยบายของพรรคการเมือง เสถียรภาพของรัฐบาล การตราหรือแก้ไขกฎหมาย การออกหรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ การกระจายอำนาจ นโยบายการศึกษา และผลกระทบที่จะมีต่อประชาชน เป็นต้น

2. **เศรษฐกิจ** ปัจจุบันเป็นแบบการค้าเสรีนิยมมากขึ้น มีการค้าระหว่างประเทศ และความเชื่อมโยงของระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้น ประเทศร่ำรวยยอมได้เปรียบในการแข่งขัน ในขณะที่ประเทศที่ยากจนต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม การศึกษา และเทคโนโลยี

อันเป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ ความสามารถและความรู้ที่แตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจน ระหว่างแรงงานที่มีฝีมือและไร้ฝีมือ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

3. **สังคม** ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญของสังคมคือ การเพิ่มขึ้นของประชากร ประชากรที่มีอายุเพิ่มขึ้น และมีการอพยพข้ามพรมแดนมากขึ้นซึ่งเกิดจากระบบเสรีนิยมที่ทรัพยากร เงินทุน การบริการ และคนมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายข้ามประเทศได้สะดวกมากขึ้น มีแรงงานข้ามชาติมากขึ้น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถการศึกษาสูงก็มีโอกาสเลือกงานที่สบายและได้รับค่าตอบแทนสูง เป็นต้น

4. **เทคโนโลยี** ในปัจจุบันเทคโนโลยีกลับกลายเป็นประเด็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากมีการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น การวิจัยและพัฒนาทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีกลายเป็นสิ่งจำเป็นของสังคมที่พัฒนาแล้วและสังคมที่กำลังพัฒนา เพราะสิ่งที่ค้นพบใหม่นี้จะเป็น ทรัพยากร ที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สังคมมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น สามารถรับข้อมูลข่าวสารสะดวกมากขึ้น สามารถให้การศึกษาผ่านทาง Internet ได้ โดยนักศึกษาไม่ต้องออกจากบ้าน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สภาพภายนอกที่เป็นผลกระทบจากการเมืองที่กำหนดนโยบายทางการศึกษา กฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรีทำให้การศึกษาและเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ สังคมที่เปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ผู้ที่มีการศึกษามีโอกาสเลือกงานและรายได้สูง และเทคโนโลยีที่ทำให้สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสาร สามารถศึกษา ค้นคว้า ทาง Internet ได้

ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1. หลักสูตรการศึกษา

หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลที่ได้รับการศึกษา (Saylor, Alexander and Lewis. 1981 : 8)

Oliva. (1992 : 8-9) สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนงานหรือโครงการที่จัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียนโดยแผนงานต่างๆ จะถูกกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรมีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตรอาจเป็นหน่วย (Unit) เป็นรายวิชา (Course) หรือเป็นรายวิชาย่อย (Sequence of courses) ทั้งนี้ แผนงานหรือโครงการทางการศึกษาดังกล่าว อาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ภายใต้การบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา

ในการจัดการศึกษาระบบสองภาษานั้น หลักสูตรและการสอน (Curriculum and instruction) ย่อมเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นคุณค่าวัฒนธรรมของผู้เรียน หลักสูตรต้องดำเนินการตาม

มาตรฐานการสอน มีความท้าทายการรับรู้ทางด้านวิชาการที่แตกต่างกันออกไปโดยผนวกเข้ากับการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (Montecel และ Cortez, 2002)

หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน (เศรษฐกรณี หน่อคำ, 2548)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. (2549) ได้กำหนดมาตรฐานของหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาต้องมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น 2) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2549) ได้มีประกาศ เรื่อง “ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านการเรียนการสอนด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ให้ความรู้ ให้ความรู้ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 7 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 2) มีรายวิชา / กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ 3) มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองถึงความถนัดและความสามารถของผู้เรียน 4) มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน 6) มีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ 7) มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) หมายถึง หลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน และมีความเกี่ยวข้องทางภาษาและวัฒนธรรม

2. ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน

"สื่อการเรียนการสอน (Instruction Media)" หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา หรือ สาระนั้น ๆ สื่อการเรียนการสอนจึงเปรียบเสมือนตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้วางแนวปฏิบัติสำหรับโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในเรื่องของสื่อการเรียนการสอน(สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) ไว้ ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องจัดให้มีหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับที่เปิดสอนทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครูทุกคนได้ศึกษา 2) สถานศึกษาจัดหาหนังสือเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอย่างน้อย 10 ชุดไว้ในห้องสมุด 3) ในกรณีที่สถานศึกษาจัดทำหนังสือเรียนขึ้นเองและมีการบังคับซื้อหนังสือเรียนนั้นต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อน 4) สถานศึกษาต้องจัดเอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัด หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เป็นภาษาอังกฤษครบทุกวิชา ในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยระบุรายการจำนวนหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ 5) สถานศึกษาต้องจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ การเรียนอย่างครบถ้วน เพียงพอ และจัดบริการใช้สื่อดังกล่าวให้ ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

เศรษฐกรรณ์ นน่อคำ (2548) ได้ศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสองภาษา เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้ 1) สื่ออุปกรณ์มีความหลากหลายและทันสมัยต่อการเรียนการสอน 2) สื่อการเรียนการสอนมีความเพียงพอและเหมาะสมกับผู้เรียน 3) นักเรียนทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน 4) สื่อแบบเรียนมีรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรการเรียนรู้

การสอนต้องดำเนินไปตามหลักสูตร มีความท้าทายการรับรู้ทางด้านวิชาการที่แตกต่างกันออกไปโดยผนวกเข้ากับการใช้เทคโนโลยี และสื่อการสอนอย่างเหมาะสม รวมถึงมีความเกี่ยวข้องทางภาษาและวัฒนธรรม มีการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง (Montecel และ Cortez, 2002)

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

3. ลักษณะของแหล่งเรียนรู้

เศรษฐกรณ์ หน่อคำ (2548) ได้ศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสองภาษา เกี่ยวกับลักษณะของแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้ โรงเรียนต้องมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คือ มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุดและทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

Montecel และ Cortez (2002) เสนอผลการวิจัยเรื่อง “Successful Bilingual Education Program : Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level” โดยนำเสนอตัวบ่งชี้ด้านประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติของสหรัฐอเมริกาที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน และมีพระราชบัญญัติการศึกษาสองภาษามาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1968 ในด้านผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหลักสูตร ต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) และมีความรู้และความเข้าใจในหลักการเหตุผลของการจัดการศึกษาในระบบสองภาษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นในการเป็นผู้รู้สองภาษา โดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย ครู ชุมชน และองค์กรเอกชนในการออกแบบและพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสองภาษา รวมทั้งการเปิดรับนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ

เศรษฐกรณ์ หน่อคำ (2548) ได้ศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสองภาษา เกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารไว้ดังนี้ คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ และ 4) ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

กล่าวโดยสรุป คุณภาพของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นนอย่างดี มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้

สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ

5. คุณภาพของครูผู้สอน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. (2549) ซึ่งเป็นหน่วยงานประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) อันเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา หรือ ผลผลิต (Outputs) ในด้านครูผู้สอนไว้ คือ 1) ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ 2) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศ เรื่อง “ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านการเรียนการสอน(ด้านครู) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ดังนี้ 1) ครูมีคุณธรรมจรรยาบรรณ มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง 2) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้วางแนวปฏิบัติสำหรับโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในเรื่องของคุณครูผู้สอน (สำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษา, 2548) ไว้ ดังนี้ 1) ครูผู้สอนทุกคนต้องจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง 3) ครูผู้สอนทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักฐานด้านการสอน ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หรือหลักฐานที่แสดงว่า ได้ผ่านการอบรมด้านวิชาการศึกษา จากหน่วยงานหรือสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หากยังไม่ได้รับการศึกษา ผ่อนผันให้เข้ารับการศึกษาภายในระยะเวลา 1 ปีหรือมีประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปีโดยได้รับรองจากหน่วยงานเดิม 4) ครูผู้สอนชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทย อย่างน้อย 15 ชั่วโมง

May, Hill and Tiakiwai. (2004) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพ Bilingual / Immersion Education : Indicators of Good Practice ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จของการศึกษาระบบสองภาษาได้มาจากการศึกษาวิจัยในโครงการ Research Policy Practice ที่เป็นการศึกษาวิจัยถึงหลักการ และคุณลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาที่มีประสิทธิภาพ ด้านครูผู้สอนไว้คือ ครูผู้สอน (Teacher) จำเป็นต้องเป็นเจ้าของภาษา หรือเทียบเท่าเจ้าของภาษา มีความรู้ความเข้าใจในด้านทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสองภาษาและรูปแบบที่ใช้อยู่ในโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง ได้รับการส่งเสริมทางวิชาชีพด้านการจัดการศึกษาสองภาษาและการเรียนการสอนภาษาที่สอง ต้องเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการประเมินและวัดผลความสามารถทางภาษาอย่างเหมาะสม ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ มีความตระหนัก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กล่าวโดยสรุป คุณภาพของครูผู้สอน หมายถึง ครูที่มีคุณสมบัติเป็นเจ้าของภาษา หรือเทียบเท่าเจ้าของภาษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง และถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทยภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง

6. คุณภาพของนักเรียน

Montecel และ Cortez (2002) ค้นพบจากการวิจัยว่า ผู้เรียนในระบบสองภาษาต้องมีความชำนาญทางภาษาพูด (Oral Language proficiency) ความชำนาญทางภาษาเขียน (Written language proficiency) ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ (Content area mastery in English) ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ (Content area

mastery in native language) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

กล่าวโดยสรุป คุณภาพนักเรียน หมายถึงนักเรียนที่มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกระบวนการ (Process)

1. การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา หรือ ในองค์กร (Organization structure) เป็นกระบวนการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคลและทรัพยากรเพื่อให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การจัดโครงสร้างองค์การตามแนวตั้ง (The vertical organization) 2) การจัดโครงสร้างองค์การตามแนวนอน (Horizontal organization) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545: 148)

การจัดโครงสร้างองค์การตามแนวตั้ง (The vertical organization) เหมาะสำหรับองค์การที่มีลักษณะของงานในแต่ละส่วนที่มีทั้งคล้ายกันและแตกต่างกัน ความสามารถในการตอบสนองต่อการทำงานของพนักงานแต่ละคนก็แตกต่างกันด้วย เพราะฉะนั้นผู้บริหารต้องมีความสามารถในการประสานงาน และมอบหมายงานให้เหมาะสมแก่พนักงานแต่ละคน โดยมีการนำกิจกรรมต่างๆ มาประสานกันหรือเชื่อมโยงกัน แล้วแบ่งออกเป็นหลายๆ ระดับโดยยึดหลัก 4 ประการ คือ 1) สายการบังคับบัญชา 2) การมอบหมายอำนาจหน้าที่ 3) การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ 4) ขนาดของการจัดการ

การจัดโครงสร้างองค์การตามแนวนอน (Horizontal organization) เป็นการกำหนดหน่วยงานในแต่ละระดับที่คล้ายกันให้สามารถประสาน เชื่อมโยงกันได้ การที่จะเชื่อมโยงงานเข้าด้วยกันจะต้องกระทำในลักษณะเป็นลำดับขั้นตามสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) และจะต้องมีการประสานในแต่ละระดับขั้นโดยผู้บริหารต้องมีการจัดแผนกและประสานความร่วมมือในแนวนอน มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ 1) การออกแบบองค์การ (Organization design) 2) การประสานงานในแนวนอน (Horizontal coordination)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือ สมศ. (2549) ซึ่งเป็นหน่วยงานประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) อันเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา หรือ ผลผลิต (Outputs) ด้านการจัดองค์กรไว้ คือ สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการ

บริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม 2) สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 3) สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและมีการตรวจสอบ ถ่วงดุล 4) สถานศึกษามีระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศ เรื่อง “ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา (ด้านโครงสร้าง) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2549) คือ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและ พัฒนา องค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ 2) มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน 3) มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 4) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 5) ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน

Montecel และ Cortez (2002) ค้นพบจากการวิจัยว่า โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และการกำกับตรวจสอบสถานศึกษา (School organization and accountability) นั้น ต้องนับว่าการจัดการศึกษาในระบบสองภาษาเป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียน และต้องเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนในความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของผู้เรียนทุกคน รวมทั้งนักเรียนที่มีข้อจำกัดทางความชำนาญด้านภาษาอังกฤษ

กล่าวโดยสรุป การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ และผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ

2. การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545:107-114) ได้กล่าวถึงนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

- นโยบาย (Policy) เป็นแนวทางการปฏิบัติอย่างกว้าง ซึ่งกำหนดทิศทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือ เป็นแนวทางที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานจากเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ทั้งหมดขององค์การเพื่อใช้เป็นทิศทางสำหรับบุคคลในองค์การเพื่อแนะแนวความคิดในการตัดสินใจที่เหมาะสม

- วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นทิศทางในระยะยาวที่องค์การต้องการ

- เป้าหมาย (Goals) เป็นสิ่งที่องค์การต้องการในอนาคต

- กลยุทธ์ (Strategy) เป็นรูปแบบของวิธีการปฏิบัติ และการจัดสรรทรัพยากรที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ หรือเป็นแผนการปฏิบัติการซึ่งเป็นการอธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมอื่นๆ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและช่วยให้องค์การบรรลุเป้าหมายในระยะยาว

Montecel และ Cortez (2002) ค้นพบจากการวิจัยว่า โรงเรียนจะต้องกำหนดและเผยแพร่วิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Vision and goals) ต่อชุมชนอันเป็นแนวทางในการสร้างเสริมผลสัมฤทธิ์ในตัวผู้เรียน ซึ่งทั้งบุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนสามารถบอกถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายต่อสาธารณชนได้

กล่าวโดยสรุป การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ หมายถึง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย

May, Hill and Tiakiwai. (2004) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพ Bilingual / Immersion Education : Indicators of Good Practice ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จของการศึกษาระบบสองภาษาได้มาจากการศึกษาวิจัยในโครงการ Research Policy Practice ที่เป็นการศึกษาวิจัยถึงหลักการ และคุณลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

- รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Program) ที่เหมาะสมกับประเทศนิวซีแลนด์ คือ การศึกษาแบบเพิ่มภาษาที่สอง และการศึกษาแบบสองภาษาแนวอ้างอิงกับการศึกษาสองภาษาแบบเสริมสร้างเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด

- ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง คือ ปัจจัยที่สำคัญของการจัดการศึกษาระบบสองภาษา โดยต้องหารูปแบบของการจัดการศึกษาที่ดีในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองภาษาโดยยึดภาษาเป้าหมายเป็นภาษาที่สำคัญที่สุด และครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถทางภาษาทั้งสองของผู้เรียนด้วย

- ระดับของการศึกษาสองภาษาแบบเข้มซบที่ดีที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่รูปแบบที่มีพบมากที่สุดคือ รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบ 90 : 10 และ 50 : 50

- บริบทของสถานศึกษา ถ้าทั้งโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาทั้งหมดจะมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีกว่าโรงเรียนที่มีหลายรูปแบบในโรงเรียนเดียวกัน

นอกจากนั้น ยังค้นพบอีกว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Instructional Design) ประกอบด้วย ระยะเวลาในการจัดเรียนการสอนอย่างน้อย 6 ปี ในระดับประถมศึกษา ใช้ภาษาเป้าหมายหรือภาษาที่สองอย่างน้อยร้อยละ 50 ยิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่สองมากเท่านั้น ผู้เรียนต้องได้รับการสอนให้อ่านออกเขียนได้เป็นภาษาที่สอง ผู้เรียนต้องได้เรียนภาษาเป้าหมายผ่านเนื้อหารายวิชา ต้องสอนภาษาที่สองด้วยเนื้อหาที่พัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการเรียนการสอนภาษาที่หนึ่งและภาษาเป้าหมายโดยเฉพาะ และการแยกใช้ภาษาในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้วางแนวปฏิบัติสำหรับโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในเรื่องของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) ไว้ ดังนี้

- ระดับก่อนประถมศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษไม่เกินร้อยละ 50 ของสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวง ศึกษาธิการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงลาที่จัดกิจกรรม

- ระดับประถมศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพลศึกษา โดยคำนึงถึงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของศาสตร์นั้นๆ ควบคู่กับภาษาอังกฤษ

- ระดับมัธยมศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกรายวิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย แต่อย่างไรก็ตามก่อนหน้านี้มีแนวปฏิบัติสำหรับจำนวนชั่วโมงที่สอนเป็นภาษาอังกฤษว่าให้สอนเป็นภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และไม่น้อยกว่า 4 กลุ่มสาระ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย หมายถึง ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมเวลาดั้งแต่ 18 ชั่วโมงขึ้นไป ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหาวิชา และมีการสอนด้วยภาษาอังกฤษในเนื้อหาวิชาที่พัฒนาความรู้

ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มจำนวนการสอนด้วยภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือเมื่อมีโอกาส ตามหลักการที่ว่ายิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่สองมากเท่านั้น

4. ลักษณะการจัดการเรียนรู้

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) มีลักษณะที่สำคัญ คือ มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิดในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากลโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

Montecel และ Cortez (2002) ค้นพบจากการวิจัยว่า การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึง 1) บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom climate) เป็นการบ่งชี้บอกถึงความคาดหวังของผู้เรียนทุกคน ครูผู้สอน รวมถึงต้องแสวงหาหนทางที่จะนำมาซึ่งคุณค่าต่อความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม อีกทั้งยังต้องนำมาไว้ในหลักสูตรด้วย 2) การพัฒนาการด้านสำเนียงภาษา (Program articulation) ต้องมีหลักฐานแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการจัดการศึกษาได้กำหนดขอบข่ายอย่างเหมาะสม เป็นขั้นตอนและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่มีการพัฒนาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม ตามระดับความสามารถของผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษา

เศรษฐกรรณ์ หน่อคำ (2548) ได้ศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสองภาษา เกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยระบุว่า มีตัวบ่งชี้ 7 ประการ คือ 1) มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด 3) มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล 4) มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ 5) มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ 6) มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ 7) ครูผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และมีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน

การวัดและการประเมินผลการเรียนให้เป็นที่ไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร/ ข้อกำหนดในหลักสูตร โดยจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้การทดสอบ TOEFL หรือ IELTS ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีตัวบ่งชี้ หรือตัวแปรย่อย ดังนี้ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

กล่าวโดยสรุป การวัดและประเมินผลผู้เรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร และมีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับระดับสากล

6. การมีส่วนร่วมของชุมชน

May, Hill and Tiakiwai. (2004) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพ Bilingual / Immersion Education : Indicators of Good Practice ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จของการศึกษาระบบสองภาษาได้มาจากการศึกษาวิจัยในโครงการ Research Policy Practice ที่เป็นการศึกษาวิจัยถึงหลักการ และคุณลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาจากการพิสูจน์ทฤษฎีแล้วทดลองนำไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพ ตรงกับการจัดการเรียนการสอนในประเทศนิวซีแลนด์มากที่สุด และส่งผลต่อการจัดการโรงเรียนระบบสองภาษา นั่นคือความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน (Home / School Relationships) ประกอบด้วย การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน จากผู้ปกครอง และการสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล

Montecel และ Cortez (2002) ค้นพบจากการวิจัยว่า การสนับสนุนทางการศึกษาระดับโรงเรียนประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent involvement) และการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community involvement) กล่าวคือทั้งผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนทุกคนต้องได้รับทราบถึงหลักการและองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียนในการจัดการศึกษาระบบสองภาษา รวมทั้งให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล การมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

7. การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. (2549) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาไว้ คือ สถานศึกษาต้องส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 2) สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศ เรื่อง “ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยได้กล่าวถึง มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2549) คือ สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้านองค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนในชุมชน มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ 1) เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

โรงเรียนมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างเครือข่าย (Linkages) อย่างชัดเจน โดยการสื่อสารแบบสองทางที่มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอได้รับการสนับสนุนระหว่างหน่วยงานจากส่วนกลางและบุคลากรระดับสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำของสถานศึกษาทั้งในเรื่องของความเป็นผู้นำ ความเชื่อถือ และการให้เกียรติสำหรับการศึกษาในระบบสองภาษา (Montecel และ Cortez, 2002)

กล่าวโดยสรุป การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา หมายถึง การมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

8. การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (Professional development) อันได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง และครูผู้รู้สองภาษาที่ได้รับการรับรองอย่างถูกต้อง ต้องเฝ้าหาความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและแนวปฏิบัติด้านหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงโรงเรียนจะต้องบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน (Montecel และ Cortez, 2002)

เศรษฐกรณ์ นนธคำ (2548) ได้ศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสองภาษา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพครูโดยระบุว่ามีตัวบ่งชี้ 5 ประการ คือ 1) มีการแลกเปลี่ยนวิธีการสอนระหว่างครูผู้สอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ 3) มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนด 4) มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ 5) มีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ การพัฒนาคุณภาพของครู ทำได้โดยมีการแลกเปลี่ยนวิธีการสอนระหว่างครูผู้สอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนงานที่ทางโรงเรียนกำหนด มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ มีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548)

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง มีการรับรองวิชาชีพครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนดอย่าง

ต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ และมีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอน หรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

9. การวิจัย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

การวิจัย (Research) หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาข้อมูล หาคำตอบ การแก้ปัญหา โดยวิธีการที่เป็นระบบ หรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือวิธีการที่เชื่อถือได้

การวิจัยในชั้นเรียน คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างครูและนักเรียน และบทบาทครู คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรให้กับนักเรียนทั้งชั้น การสอนในชั้นเรียนไม่ใช่การบอกหนังสือ หรือการบอกให้จดหนังสืออย่างเดียว การสอนในชั้นเรียนครูจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนทั้งชั้นซึ่งมีความสามารถพื้นฐานแตกต่างกันออกไป ทำให้บางครั้งเกิดปัญหากับผู้สอนที่ต้องจัดกิจกรรมหลากหลายสนองตอบต่อผู้เรียนแต่ละคน การสอนควบคู่กับการสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนในชั้นมาวิเคราะห์ ศึกษาสภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องดำเนินการตลอดเวลา การวิจัยในชั้นเรียนจะเกิดขึ้นหลังจากครูสรุปได้ว่าปัญหาคืออะไร เกิดที่ไหนและมีแนวทางจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร กล่าวคือ ครูคิดหาวิธีการแก้ปัญหาแล้วได้นำไปทดลองใช้จนได้ผลแล้วพัฒนาเป็นนวัตกรรมสามารถนำไปเผยแพร่ได้ต่อไป การวิจัย ในชั้นเรียนควรมีลักษณะ คือ

1. เป็นการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. ทำการวิจัยเพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน
3. ทำการวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน คือ สอนไปวิจัยไป แล้วนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นกระบวนการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีจิตใจที่ดีงาม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (วิทยา ใจวิถี, 2552)

กล่าวโดยสรุป การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น

10. การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน

การพัฒนาสถานศึกษาของไทยให้มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีความมั่นใจที่จะส่งลูกหลานไปเรียนนั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา และทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกัน

คุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ, 2544)

การใช้การศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของคน ให้มุ่งสู่คุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ จำเป็นต้องใช้การศึกษาที่มีคุณภาพ มีกลไกการรักษาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แต่โดยภาพรวมแล้ว คุณภาพการจัดการศึกษาของไทยยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ว่า มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นที่พึงพอใจของสังคม ซึ่งสภาพดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญ ๆ หลายประการด้วยกัน แต่สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม มาตรการที่เป็นทางออกของปัญหาดังกล่าว คือ การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมิน เพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

ดังนั้น แนวทางการประเมินภายในเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปดำเนินการเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาว่าดำเนินการพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดแล้วหรือไม่ หากพบว่ายังไม่เป็นไปตามมาตรฐานก็จะนำไปสู่การส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและได้ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองต่อไป (สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2552).

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมิน

เพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

จากข้อสรุปของปัจจัยในแต่ละด้าน สามารถวิเคราะห์เป็นปัจจัยหลัก ปัจจัยย่อย และตัวแปรบ่งชี้ได้ ดังนี้

ตารางที่ 7 ปัจจัยหลัก ปัจจัยย่อย และปัจจัยบ่งชี้

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยบ่งชี้
สภาพแวดล้อมภายนอก	การเมือง	- การกำหนดนโยบายทางการศึกษา - กฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ
	เศรษฐกิจ	- เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี - การศึกษาและเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ
	สังคม	- การมีเสรีภาพของคนในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น - โอกาสของคนที่มีการศึกษาสูงที่จะเลือกงานและหารายได้ที่สูง
	เทคโนโลยี	- ความสะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารด้วยเทคโนโลยี - สามารถศึกษาค้นคว้า ทาง Internet ได้
ปัจจัยนำเข้า ด้านทรัพยากรวัสดุ	หลักสูตรของโครงการ จัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรกระทรวง ศึกษาธิการเป็น ภาษาอังกฤษ (English Program)	- มีเนื้อหาสาระระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวง ศึกษาธิการ - มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน - มีความเกี่ยวข้องทางภาษาและวัฒนธรรม
	ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน	- การเรียนการสอนมีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ - มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง
	ลักษณะของแหล่งเรียนรู้	- โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย - สามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

<p>ปัจจัยนำเข้า ด้านทรัพยากรบุคคล</p>	<p>คุณภาพของผู้บริหาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ - มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี - มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ - สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ - สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ
	<p>คุณภาพของครูผู้สอน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีคุณสมบัติเป็นเจ้าของภาษา หรือเทียบเท่าเจ้าของภาษา - มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ - มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง - มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน - จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง - ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง - มีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง - ถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทยภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง
	<p>คุณภาพนักเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย - มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ - มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน <p>ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

<p>กระบวนการ ด้านบริหาร</p>	<p>การจัดโครงสร้างการบริหาร ในสถานศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน - มีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล - มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา - มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ - ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ
	<p>การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน - มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ
	<p>การมีส่วนร่วมของชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน - การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ - การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล - การมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา - การมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
	<p>การสร้างเครือข่ายทาง การศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนในชุมชน - จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน - จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
	<p>การพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการรับรองวิชาชีพครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา - มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา - มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง

		<ul style="list-style-type: none"> - มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ - มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนดอย่างต่อเนื่อง - มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ - มีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
	<p>การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น
	<p>การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ - การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

<p>กระบวนการ ด้านการจัดการเรียนการ สอน</p>	<p>รูปแบบการจัดการเรียนการ สอนในการใช้ภาษา อังกฤษ และภาษาไทย</p>	<p>- ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอน เป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคม ศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมเวลาดังแต่ 18 ชั่วโมง ขึ้นไป</p> <p>- ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหารายวิชา และมี การสอนด้วยภาษาอังกฤษในเนื้อหาวิชาที่พัฒนาความรู้ ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มจำนวนการ สอนด้วยภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือ เมื่อมีโอกาส ตามหลักการที่ว่ายิ่งใช้ภาษาเป้าหมาย มากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่ สองมากเท่านั้น</p>
	<p>ลักษณะการจัดการเรียนรู้</p>	<p>- มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>- มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นทักษะกระบวนการคิด</p> <p>- มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทย ผสมผสานกับความเป็นสากล</p> <p>- มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอน เป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>- มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ</p> <p>- มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน รายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ</p>
	<p>การวัดและประเมินผล ผู้เรียน</p>	<p>- เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความ หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน - เครื่องมือที่ใช้ วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบ กระทรวงศึกษา- อธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร</p> <p>- มีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วย ข้อสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับระดับสากล</p>

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโมเดลลิสเรล (LISREL Model)

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารโครงการ English Program ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่ศึกษาในโครงการ English Program นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลส่งผลด้วยโมเดลลิสเรล (LISREL Model) ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับโมเดลลิสเรลมีดังนี้

“LISREL” ย่อมาจากคำว่า “Linear Structural Relations” เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการแสดงสมการโครงสร้างเชิงเส้น (structural equation modeling) พัฒนาขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 70 (1970s) โดย Karl Jöreskog และ Dag Sörbom แห่งมหาวิทยาลัยอับซารา (Uppsala University) ประเทศ สวีเดน ซึ่งรูปแบบที่ทันสมัยที่สุดในขณะนี้คือโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นในปี 2008 ที่เรียกว่า LISREL 8.8 (Wikipedia, 2008)

จำเรณู จิตรหลัง (2551) ได้กล่าวถึงโมเดลลิสเรล (LISREL Model) ไว้ในหัวข้อ “การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการวิจัยทางการศึกษาโดยใช้โปรแกรมลิสเรล” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 ความเป็นมาของโมเดลลิสเรล (LISREL Model)

โมเดลลิสเรล (LISREL Model) เป็นโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างแบบเส้นระหว่างตัวแปรทั้งหมดซึ่งลักษณะของโมเดลลิสเรลประกอบด้วยโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยที่มีโมเดลเชิงสาเหตุมีตัวแปรแฝง นอกจากนี้โมเดลลิสเรลยังมีคุณลักษณะทั่วไป คือ ครอบคลุมวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูงเกือบทุกรูปแบบ ทั้งการวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม สถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุนาม การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์อิทธิพล การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลและการวิเคราะห์อื่นๆ อีกหลายแบบ โดยตัวแปรที่ใช้ในโมเดลการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม

ความก้าวหน้าของวิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันทำให้วิธีวิทยาการวิจัย โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น หรือโมเดลลิสเรล และโปรแกรมลิสเรลนับเป็นนวัตกรรมทางการวิจัยที่ได้รับการพัฒนาและกำลังเป็นที่นิยมใช้กันมากขึ้นในการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ โดยเฉพาะในต่างประเทศโปรแกรมลิสเรลนับว่าเป็นโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ได้รับการยอมรับจากนักสถิติ นักวิจัยและนักวัดผลทางการศึกษาอย่างกว้างขวาง

สำหรับในประเทศไทยโปรแกรมลิสเรลจะเป็นที่รู้จักกันสำหรับผู้ที่อยู่ในวงการสถิติ วิจัยและการวัดผลทางการศึกษาเท่านั้น ยังไม่เป็นที่รู้จักกว้างขวางเท่าที่ควร แต่ถ้าหากผู้สนใจได้ศึกษาให้ลึกซึ้งจะเห็นว่า มีประโยชน์มากสามารถนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการวิจัยทางการศึกษา

6.2 ลักษณะการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล

การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยที่มีโมเดลเชิงสาเหตุ (causal-model) มีตัวแปรแฝง (latent variables) ที่มีตัวบ่งชี้หลายตัวมีการประมาณค่าความคลาดเคลื่อนได้ (ทำให้ผ่องคลายข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลการวิเคราะห์สาเหตุแบบเดิม) และความสัมพันธ์ระหว่างเศษเหลือ ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องแม่นยำ อีกทั้งโมเดลลิสเรลยังมีคุณลักษณะทั่วไป (generality) ครอบคลุมวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูง เกือบทุกรูปแบบทั้งการวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) หรือ ANOVA การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (analysis of covariance) หรือ ANCOVA สถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุนาม (multi-sample analysis or multi group analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิกอล (canonical correlation analysis) และการวิเคราะห์อื่นๆอีกหลายแบบ นักวิจัยที่มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลจะเข้าใจลักษณะร่วมกันของสถิติวิเคราะห์ดังกล่าว และใช้ลิสเรลวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

จากการศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัว ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple correlation) การวิเคราะห์ตัวแปรร่วม (Commonality analysis) หรือการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิกอล (canonical correlation analysis) ล้วนแต่ชี้ถึงความสัมพันธ์แบบธรรมชาติระหว่างตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปร ไม่ได้ยืนยันหรือสนับสนุนถึงความสัมพันธ์ในรูปที่เป็นสาเหตุและผล การยืนยันหรือสนับสนุนในรูปที่เป็นสาเหตุและผล ก็คือ การยืนยันหรือสนับสนุนว่าตัวแปรอิสระ ตัวใดเป็นสาเหตุให้เกิดความแปรปรวนหรือความแตกต่างในตัวแปรตาม และสาเหตุดังกล่าวเป็นสาเหตุที่เกิดจากตัวแปรอิสระนั้นๆโดยตรง หรือสาเหตุโดยทางอ้อม กล่าวคือ ไปร่วมกับตัวแปรอื่นในการทำให้เกิดความแปรปรวนในตัวแปรตามหรือเป็นไปทั้งสองทาง ซึ่งการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรลจึงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีโมเดลเชิงสาเหตุ (causal-model) ดังกล่าว

6.3 ตัวแปรที่ใช้ในโมเดลการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในโมเดลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ตัวแปรภายนอก (exogenous variables) หมายถึง ตัวแปรที่นักวิจัยไม่สนใจศึกษาสาเหตุของตัวแปรเหล่านี้ ตัวแปรสาเหตุของตัวแปรภายนอกจึงไม่ปรากฏในโมเดล
- 2) ตัวแปรภายใน (endogenous variables) หมายถึง ตัวแปรที่นักวิจัยสนใจศึกษาว่าได้รับอิทธิพลจากตัวแปรใด สาเหตุของตัวแปรภายในจะแสดงไว้ในโมเดลอย่างชัดเจน

เมื่อแบ่งประเภทของตัวแปรในโมเดลการวิจัยตามลักษณะการวัดตัวแปร จะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ตัวแปรแฝง (latent or unobserved variables) เป็นตัวแปรสังกัดกับเชิงสมมติฐาน (hypothesis variables) ที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงแต่มีโครงสร้างตามทฤษฎีแสดงผลออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ตัวแปรแฝงเป็นตัวแปรที่ปลอดภัยจากความคลาดเคลื่อนในการวัด นักวิจัยศึกษาตัวแปรแฝงโดยการวัดตัวแปรพฤติกรรมที่สังเกตได้แทน และประมาณค่าตัวแปรแฝงได้จากการนำกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงนั้นมาวิเคราะห์หองค์ประกอบ (factor analysis)
- 2) ตัวแปรสังเกตได้ (observed or manifest variables) เป็นตัวแปรที่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น

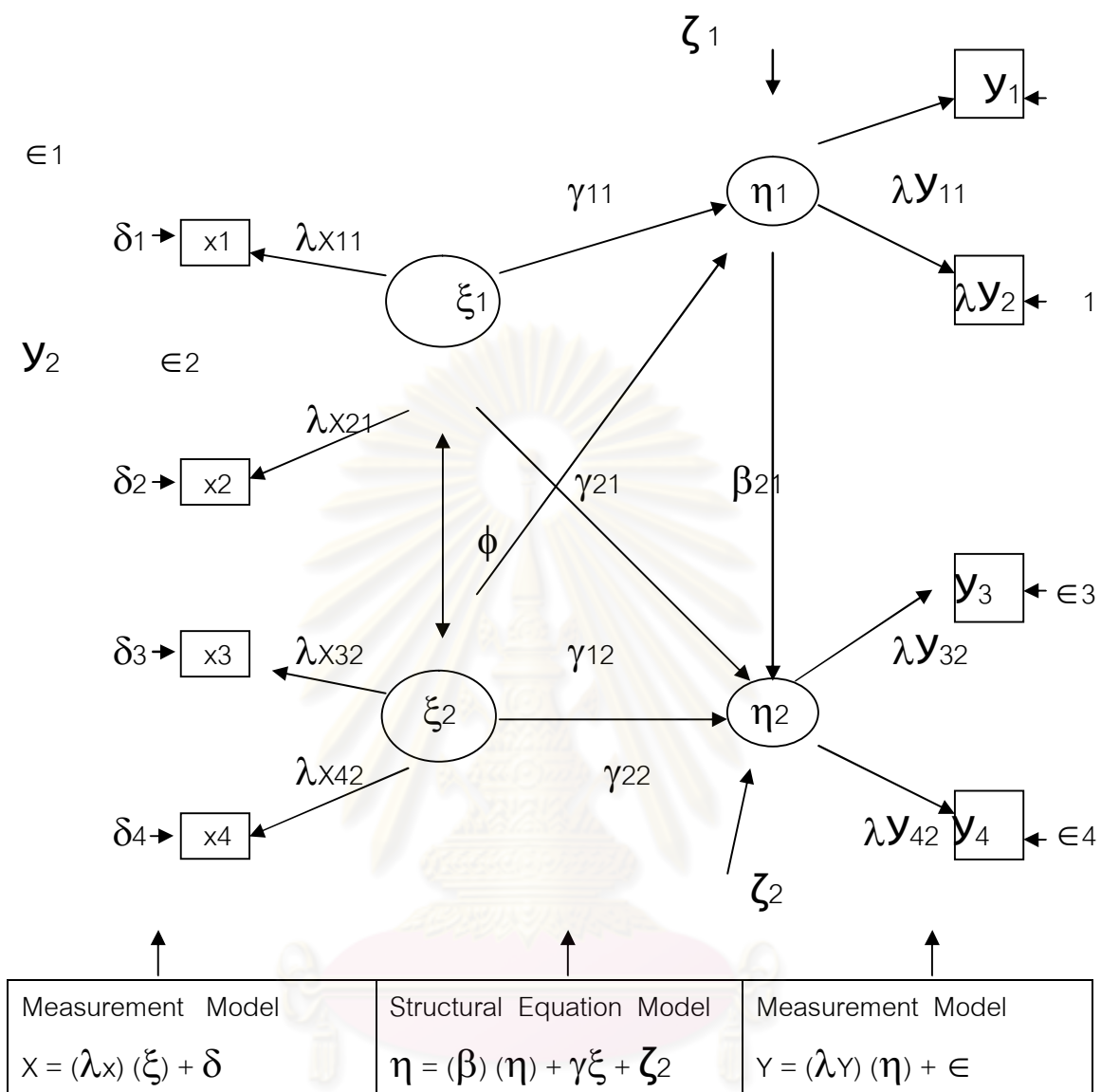
6.4 ลักษณะของโมเดลลิสเรล

ลักษณะของโมเดลลิสเรลประกอบด้วย 2 โมเดล คือ

- 1) โมเดลการวัด (measurement model) เป็นโมเดลอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้กับตัวแปรแฝง
- 2) โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) เป็นโมเดลอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงด้วย

ซึ่งความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลทั้งหมด สามารถแสดงได้ตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 11 โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสเรล

โมเดลการวัดตามภาพประกอบ มีตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรภายนอก 2 ตัวแปร และตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรภายใน 2 ตัวแปร ตัวแปรแฝงแต่ละตัววัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร

ลักษณะโมเดลและสัญลักษณ์ของโมเดลที่สำคัญที่ควรจดจำ ก็คือ การใช้สัญลักษณ์แทนเมตริกซ์พารามิเตอร์ทั้ง 8 เมตริกซ์ สัญลักษณ์แทนเวกเตอร์ตัวแปร 4 เวกเตอร์และสัญลักษณ์แทนเวกเตอร์ความคลาดเคลื่อนอีก 3 เวกเตอร์ ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้ที่ Joreskog และ Sorbom ใช้นั้นเป็นอักษรกรีก แต่ในการเขียนคำสั่งเพื่อการวิเคราะห์และผลในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ตัวย่อเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งมีทั้งภาษากรีกและตัวย่อภาษาอังกฤษ สัญลักษณ์แต่ละตัวมีความหมายดังต่อไปนี้

ภาษากรีก	คำอ่าน	ภาษาอังกฤษ	แทน
ξ	Ksi	K	เวกเตอร์ตัวแปรแฝงภายนอก
η	Eta	E	เวกเตอร์ตัวแปรแฝงภายใน
X	Eks	X	เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกที่สังเกตได้
Y	Wi	Y	เวกเตอร์ตัวแปรภายในที่สังเกตได้
δ	Delta	d	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน d ในการวัดตัวแปร X
ε	Epsilon	e	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน e ในการวัดตัวแปร Y
ζ	Zeta	z	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน z ในการวัดตัวแปร η
λX	Lamda – X	LX	เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ X บน ξ
λY	Lamda – Y	LY	เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ Y บน η
γ	Gamma	GA	เมตริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปร ξ ต่อ η
β	Beta	BE	เมตริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร η
φ	Phi	PH	เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝง
Ψ	Psi	PS	เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน z
θδ	Theta– Delta	TD	เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน d
θε	Theta- Epsilon	TE	เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อน e

สำหรับหลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ได้แก่ การประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวมตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ไปพร้อม ๆ กัน และมีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งรายงานดัชนีความสอดคล้องด้วย

ลักษณะสำคัญของโมเดลลิสเรล คือ โมเดลใหญ่จะประกอบไปด้วยโมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) โมเดลการวัดช่วยแก้ปัญหาคความคลาดเคลื่อนในการวัด (measurement error) ได้ โดยหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ในการประมาณค่าตัวแปรแฝง (latent variable) ส่วนโมเดลสมการโครงสร้างจะครอบคลุมลักษณะความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างแบบเส้นทุกรูปแบบ ดังนั้นโปรแกรมลิสเรลจึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้เกือบทุกรูปแบบ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่ใช้การรวบรวมข้อมูลเชิงผสมผสานทั้งการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยรวม 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหลักการเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของ สมศ. คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของหลักสูตร English Program และจากแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์เอกสารประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของเอกสาร ปีที่พิมพ์ หน่วยงานหรือสำนักพิมพ์ ชื่อผู้เขียน ประเด็นหลักของเอกสาร เนื้อหาสาระของเอกสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ทำโดยเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลจากเอกสารในรูปแบบของหนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัย และจากฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการเอกสาร และอินเทอร์เน็ต ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปสาระสำคัญ จำแนกและเรียบเรียงรายการตามแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหมวดหมู่ และสรุปรวมเป็นรายการประเด็นต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 สันทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการสนทนากลุ่มเฉพาะของผู้ทรงคุณวุฒิในภูมิภาคต่างๆ คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ในแต่ละภูมิภาคประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

ภาคเหนือ

1. **กลุ่มครู** ประกอบด้วยครูที่เป็นตัวแทนของรายวิชาต่างๆ จำนวน 9 คน
2. **กลุ่มผู้ปกครอง** ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ EP จากโรงเรียนต่างๆ จำนวน 6 คน
3. **กลุ่มนักเรียน** ประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 17 คน

ภาคใต้

1. **กลุ่มครู** ประกอบด้วยครูที่เป็นตัวแทนของรายวิชาต่างๆ จำนวน 8 คน
2. **กลุ่มผู้ปกครอง** ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ EP จากโรงเรียนต่างๆ จำนวน 6 คน
3. **กลุ่มนักเรียน** ประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 8 คน

ภาคกลาง

1. **กลุ่มครู** ประกอบด้วยครูที่เป็นตัวแทนของรายวิชาต่างๆ จำนวน 8 คน
2. **กลุ่มผู้ปกครอง** ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ EP จากโรงเรียนต่างๆ จำนวน 10 คน
3. **กลุ่มนักเรียน** ประกอบด้วยนักเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาจากเอกสารและรวบรวมข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญอันเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมข้อมูลในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการสนทนากลุ่มเฉพาะของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1.ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และกำกับ ดูแลโครงการ English Program สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ท่าน

2.ศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้ประสานงานโครงการ English Program ของเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนประธานศูนย์ประสานงานฯ ภาคกลางตั้งอยู่ เพราะเป็นตัวแทนของกระทรวงที่มีหน้าที่ดูแลประสานงานในระดับเขตพื้นที่ จำนวน 1 ท่าน

3.อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ในภาคกลาง จำนวน 2 ท่าน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจำนวน 2 ท่าน จากโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

5. หัวหน้าโครงการ ฯ จากโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจำนวน 3 ท่าน จากโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ และโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

6. ครูผู้สอนรายวิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา จากโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจำนวน 3 ท่าน จากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

รวมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน

ขั้นตอนที่ 5 สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การวิจัยในขั้นตอนนี้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่เป็นคุณภาพการศึกษา และส่วนที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการโดยสำรวจความเห็นด้วยแบบสอบถามจากบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1) ฝ่ายบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดโครงการ English Program ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหรือรองฯวิชาการ และหัวหน้าโครงการ จากทั่วประเทศ 72 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมเป็น 144 คน

2) ครูผู้สอนในโครงการฯ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่โรงเรียนส่งมามากสอนเป็นภาษาอังกฤษ 3 คน คือครูวิทยาศาสตร์ ครูคณิตศาสตร์ และครูภาษาอังกฤษ จากทั่วประเทศ 72 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมเป็น 216 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบุคคล 2 กลุ่มดังกล่าว ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนภายในศูนย์ประสานงานของแต่ละภูมิภาค จำนวน 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ 72 โรงเรียน

การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

โครงสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบเติมคำ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) เกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา โดยในแต่ละระดับของมาตราประมาณค่า มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโครงการ English Program จำนวน 8 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนในการใช้ภาษาเพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับเนื้อหาการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และกำกับดูแล โครงการ English Program สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ท่าน

2. ศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้ประสานงานโครงการ English Program ของเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนประสานศูนย์ประสานงานฯ ภาคกลางตั้งอยู่ เพราะเป็นตัวแทนของกระทรวงที่มีหน้าที่ดูแล ประสานงานในระดับเขตพื้นที่ จำนวน 1 ท่าน

3. อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องในภาคกลาง จำนวน 2 ท่าน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจำนวน 2 ท่าน จากโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง และโรงเรียนวชิราวุฒินิวทริค เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

5. หัวหน้าโครงการฯ จากโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจำนวน 2 ท่าน จากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ และโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

รวมผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้องแล้ว นำไปหาค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการพิจารณาแบบสอบถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ แต่มีบางข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขข้อความอยู่บ้าง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดโครงการ English Program จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนโพธิสารพิทยากร โรงเรียนวชิราวุฒินิวทริค เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า และโรงเรียนราชวินิต บางแก้ว เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค กลุ่มตัวอย่างคือ

1) ฝ่ายบริหารประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หรือ รองฯวิชาการ และหัวหน้าโครงการ โรงเรียนละ 2 คน รวม 10 คน

2) ครูผู้สอนในโครงการฯ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่โรงเรียนส่งมาสอนเป็นภาษาอังกฤษ 3 คน คือครูวิทยาศาสตร์ ครูคณิตศาสตร์ และครูภาษาอังกฤษ โรงเรียนละ 3 คน รวม 15 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($Mean = X$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($Standard\ Deviation = S.D$) กำหนดค่าคะแนนของคำตอบหรือตัวเลือกแต่ละระดับคือ

ระดับคำตอบ 5	มากที่สุด	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 5
ระดับคำตอบ 4	มาก	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 4
ระดับคำตอบ 3	ปานกลาง	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 3
ระดับคำตอบ 2	น้อย	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 2
ระดับคำตอบ 1	น้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนนเท่ากับ 1

กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้เป็น 5 ช่วงความหมาย คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึงเป็นค่าระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึงเป็นค่าระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึงเป็นค่าระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51-2.50	หมายถึงเป็นค่าระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึงเป็นค่าระดับน้อยที่สุด

จากการคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยง สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคอยู่ที่ .834

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย LISREL Program

การวิจัยในขั้นตอนนี้นำผลจากแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 5 มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS Package Program และ LISREL Program

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

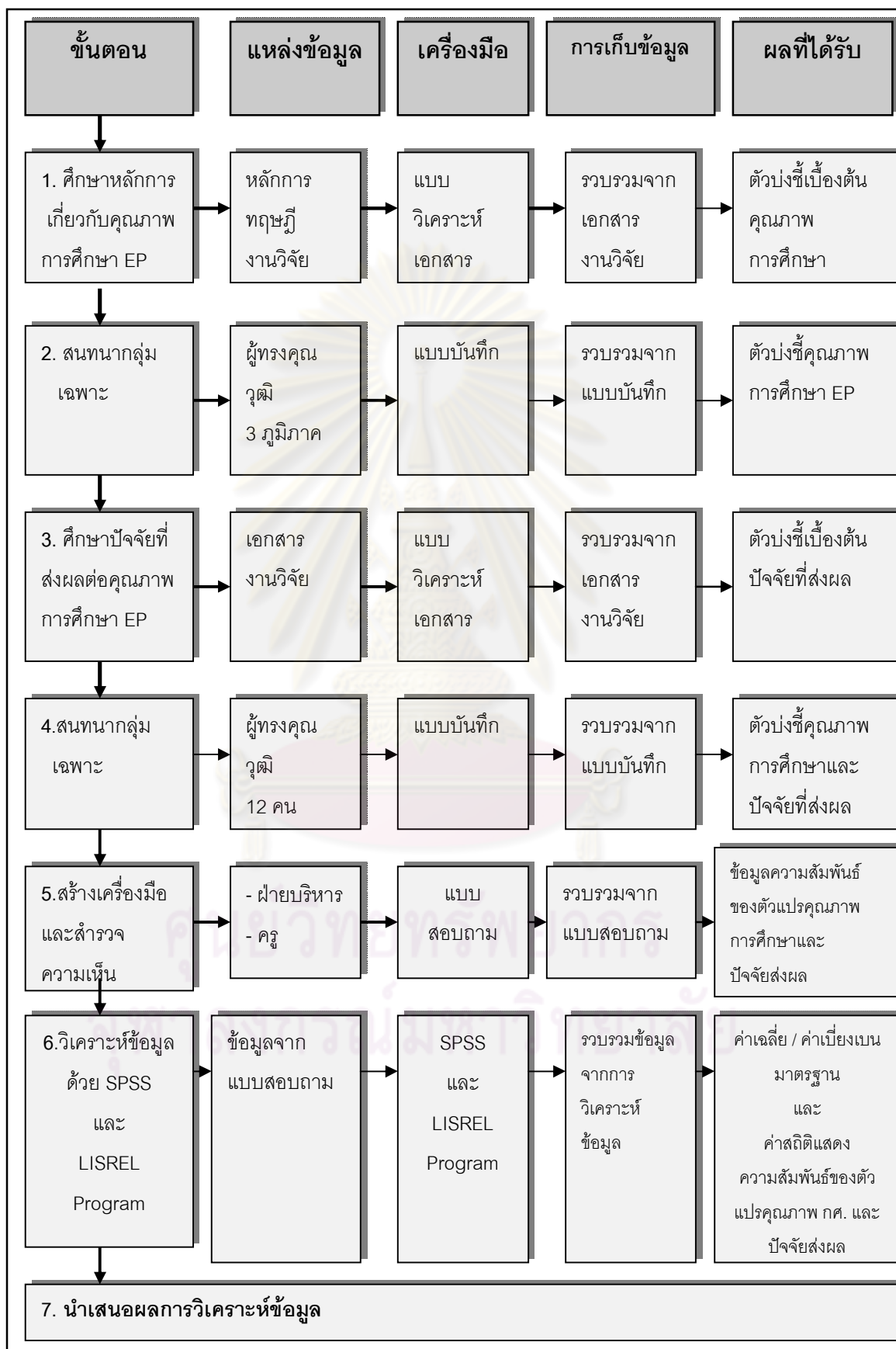
ในขั้นตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program มากน้อยเพียงใด

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มี 7 ขั้นตอน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการผสมผสาน ทั้งการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ได้มาประมวลและวิเคราะห์ โดยการออกแบบสอบถามแจกฝ่ายบริหารโครงการ English Program จำนวน 72 โรงเรียนทั่วประเทศ แบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายเปิดในตอนแรก และปลายปิดแบบ Rating Scale มีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอน

ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. คุณภาพการศึกษาทั่วไป ผู้วิจัยศึกษาจากคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของ สมศ. และ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. คุณภาพการศึกษาในรูปแบบเฉพาะของโครงการ English Program ผู้วิจัยศึกษาจาก วัตถุประสงค์เฉพาะของโครงการ English Program และจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีคุณภาพเพิ่มเติมจากทั่วไป 2 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ และ 2) ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล จึงสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า คุณภาพการศึกษาของโครงการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่ง ออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ 4) ด้านทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ ดังตารางแสดงองค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย ดังนี้

ตารางที่ 8 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
คุณภาพการศึกษา โครงการ EP	1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และต่างชาติ 4) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการ แสวงหาความรู้

ขั้นที่ 2 ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ ยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัย ได้ จัดการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ขึ้นใน 3 ภูมิภาคของประเทศ คือ ภาคเหนือ

(จัดขึ้นที่ Little Duck Hotel จังหวัดเชียงราย) ภาคใต้ (จัดขึ้นที่โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี) และภาคกลาง (จัดขึ้นที่ MCC Hall The Mall งามวงศ์วาน กรุงเทพมหานคร) ในแต่ละภูมิภาค จัดขึ้น 3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งประกอบด้วย **กลุ่มครู**ที่เป็นตัวแทนของรายวิชาต่างๆ **กลุ่มผู้ปกครอง**ของนักเรียนในโครงการ และ**กลุ่มนักเรียน**ที่เป็นตัวแทนในแต่ละระดับชั้น รวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง ผลการสนทนากลุ่มด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่น ๆ (นอกจากวิชาภาษาอังกฤษ) ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะปรากฏว่า ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนใน 3 ภูมิภาค มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า นักเรียนของโครงการ English Program ต้องมีผลการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เพราะนักเรียน EP ก็เรียนหลักสูตรเหมือนกับภาคภาษาไทย มีโอกาสได้เรียนทั้งหลักสูตรของไทยและต่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็คาดหวังให้นักเรียนเก่งภาษาอังกฤษอีกด้วย

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะปรากฏว่า กลุ่มครู ผู้ปกครอง และนักเรียนใน 3 ภูมิภาค มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า นักเรียนของโครงการ English Program ต้องมีผลการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการและสูงกว่านักเรียนทั่วไปที่เรียนภาคภาษาไทย เด็กบางคนยังไม่แสดงออกในตอนแรกๆ แต่พอถึงเวลาก็สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้โดยผู้ปกครองคาดหวังให้ลูก ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้ยังมีเหตุที่ทำให้เชื่อได้ว่านักเรียน EP เก่งภาษาอังกฤษกว่านักเรียนทั่วไป เช่น บางโรงเรียนเมื่อประกาศรับสมัครสอบแข่งขัน จะยกเว้นเด็ก EP ห้ามสมัครเนื่องจากเกรงว่านักเรียน EP จะชนะการแข่งขันทุกรายการ เป็นต้น

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะปรากฏว่า กลุ่มครู ผู้ปกครอง และนักเรียนใน 3 ภูมิภาค มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า นักเรียนของโครงการ English Program ต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ครูต้องสอนความมีระเบียบวินัย วัฒนธรรมไทย ฝึกให้นักเรียนคิดเองทำเองเพื่อรู้จักคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เด็กมีความพร้อมมาก ทั้งการใช้คอมพิวเตอร์และภาษา เพราะที่บ้านสนับสนุนและตนเองก็มีความรู้ภาษาอังกฤษดีอยู่แล้ว

ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะปรากฏว่า กลุ่มครู ผู้ปกครอง และนักเรียนใน 3 ภูมิภาค มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า นักเรียนของโครงการ English Program ต้องมีทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติเป็นอย่างดี นักเรียนเรียนกับอาจารย์ฝรั่งซึ่งทำให้นักเรียนส่งงานตรงเวลา นักเรียน EP สามารถปรับตัวได้ดี ครูเขาตอนเข้าหาอาจารย์ฝรั่ง อาจารย์ชอบมาก นอกจากนี้ เมื่อตอนนักเรียน EP ไปเรียนต่างประเทศ สบาย เนื่องจากได้ทั้งภาษา และวิชาการ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ไม่ด้อยเลย ไปเรียนเมืองนอก นักเรียนชนะเด็กฝรั่ง จนโรงเรียนยกย่องชมเชย

3. สังคมและวัฒนธรรม							
3.1 มีความเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ดำรงตนบนพื้นฐานของความเป็นไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
3.2 มีสุนทรียภาพและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้							
4.1 มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ(ฟัง พูด อ่าน เขียน) ได้			✓	✓	✓	✓	13
4.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้			✓	✓	✓	✓	13
4.3 ใช้สำเนียงภาษาอังกฤษได้เหมือนเจ้าของภาษาหรือใกล้เคียงเจ้าของภาษา					✓	✓	7

ขั้นที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปซึ่งแสดงเป็นองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยได้ ดังนี้

ตารางที่ 10 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	1) อิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP 2) สภาพเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในโครงการ EP 3) สภาพสังคมระบบเปิดที่เอื้อต่อการเดินทางและติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ 4) ความเจริญทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการศึกษา
ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัสดุ)	1) หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP 2) สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน 3) แหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรบุคคล)	1) คุณลักษณะของผู้บริหาร 2) คุณลักษณะหัวหน้าโครงการ EP 3) คุณภาพครูผู้สอน 4) คุณสมบัติของนักเรียนก่อนเข้าเรียน

ด้านกระบวนการ (การบริหาร)	<ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา 2) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน 4) การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 5) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 6) การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน 7) การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน
ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน)	<ol style="list-style-type: none"> 1) การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 2) การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผลผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน จัดขึ้นที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันข้อมูลด้านคุณภาพการศึกษาที่ได้รับการยืนยันและเพิ่มเติมจากการสนทนากลุ่มเฉพาะจาก 3 ภูมิภาคมาแล้ว (ดังเสนอในตอนที่สอง) และยืนยันข้อมูลด้านปัจจัยที่ได้จากการค้นคว้าเป็นส่วนใหญ่ มีเพิ่มเติมด้านอิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP ในเรื่องของระเบียบราชการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเงิน-พัสดุ ที่ควรเพิ่มเติม ให้เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโครงการ EP เนื่องจากจุดอ่อนของ EP ก็เรื่องของระเบียบพัสดุ-การเงิน ที่ไม่เอื้อต่อการบริหาร ให้เป็นไปได้ด้วยดี ซึ่งระเบียบตรงนี้ต้องแก้ไข

ควรเพิ่มเติมคำว่า “บรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษ” ในนิยามศัพท์แหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนด้วย เพราะจะช่วยให้เด็กเรียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เนื่องจากการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เป็น English Program ให้มากที่สุด ก็จะช่วย让孩子ได้เรียนภาษาอังกฤษแบบไม่เคอะเขิน และดียิ่งขึ้น

ควรเพิ่มเติมคำว่า “มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้มีความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP” ในนิยามศัพท์คุณภาพผู้บริหาร เนื่องจาก ที่สำคัญผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์ เพราะโรงเรียน EP ต้องมีเด็กไม่มากเนื่องจากจำนวนนักเรียนมีผลการเรียนรู้ แต่มีผลต่อความก้าวหน้าของผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารไม่ก้าวหน้าเพราะปริมาณงานน้อย ดังนั้นผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น และก็ต้องชอบภาษา

ปรับนิยามศัพท์หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP เป็น “หลักสูตรการศึกษาโครงการ English Program หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งมีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความพร้อมของผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับทางภาษาและวัฒนธรรม”

แก้ไขนิยามศัพท์คุณภาพนักเรียนเป็น “คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP”

จากการสนทนากลุ่มเฉพาะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ และเพิ่มเติมข้อมูลบ้างเล็กน้อย เช่นการปรับปรุงข้อความในนิยามศัพท์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุณิยามศัพท์ และแสดงไว้ในนิยามศัพท์ของบทที่ 1 แล้ว

ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้านคุณภาพการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ จากแบบสอบถามเพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ด้านคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program

องค์ประกอบหลัก / ย่อย / ตัวบ่งชี้	Mean ร้อยละ	S.D.	หมายเหตุ
1. คุณภาพการศึกษา English Program			นอกจากนี้ยังเป็น rating scale เฉพาะด้านคุณภาพการศึกษาคิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ
1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	70.32	9.51	
1)นักเรียน EP ชั้นสูงสุดมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ)	67.41	9.3	
2)นักเรียน EP ชั้นสูงสุด มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติ เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ	73.23	9.8	
1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	86.08	7.79	
1)มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์	81.89	7.6	
2)มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	81.66	8.2	
3)มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	83.05	7.9	
4)สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น การค้นคว้า การทำรายงานหรือผลงานต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์	89.42	8.3	
5)มีสุขภาพแข็งแรง มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานด้านสุขภาพอนามัย	91.63	7.1	
6)มีจิตใจที่ ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่นเสมอ	90.20	6.6	
7)มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูต่อเวที รัชชาติ ศาสน์ กษัตริย์	84.71	8.8	
1.3 ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และต่างชาติของนักเรียน EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	83.43	9.62	
1)มีความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่ง ความเป็นไทย เช่น นิยมใช้สินค้าไทย เคารพนบไหว้ผู้ใหญ่	83.85	8.5	
2)รู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติและวัฒนธรรมไทย และสามารถนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง เช่น รู้จักไหว้เมื่อพบคนไทย และจับมือ (shake hands) เมื่อพบคนต่างชาติ	84.70	9.9	
3)มีสุนทรียภาพ ด้วยการให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์ และกีฬาันทนาการ	82.75	10.9	
4)มีความสามารถในการวางแผนทำงานตามขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักการทำงาน และสามารถทำงานเป็นทีมและปรับตัวอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข	82.43	9.2	
1.4 ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	82.59	11.12	
1)สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน หรือ การนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรายงานหน้าชั้นเรียน การโต้วาที และการแสดงความคิดเห็นได้	81.52	11.1	
2)สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ จาก ตำรา หนังสือทั่วไป หรือ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	83.65	11.1	

หมายเหตุ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร EP ได้มาจากผลการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นสูงสุดของโครงการ EP

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะทางสังคมและวัฒนธรรม และทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นสูงสุดของโครงการ EP ได้มาจากการประเมินผลของแต่ละโรงเรียน

จากตารางที่ 11 คุณภาพการศึกษาโครงการ English Program ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 86.08 รองลงมา คือ ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้ วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ เท่ากับร้อยละ 83.43 ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ เท่ากับร้อยละ 82.59 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เท่ากับร้อยละ 70.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ

องค์ประกอบหลัก / ย่อย / ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	หมายเหตุ
2. ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ			
2.1 หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.19	.44	
1)หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ	4.28 4.15	.45 .44	
2)หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน	4.15	.42	
3)หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเกี่ยวข้องทางภาษาและวัฒนธรรมในระดับชาติ และระดับนานาชาติ			
2.2 ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.31	.44	
1)การจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP มีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.31	.44	
2.3 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.33	.47	
1)โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภากาแฟ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอนของโครงการ EP	4.33	.47	

จากตารางที่ 12 ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.33 รองลงมา คือ ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน เท่ากับ 4.31 และหลักสูตรการศึกษาโครงการ EP เท่ากับ 4.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล

องค์ประกอบหลัก / ย่อย / ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	หมายเหตุ
3. ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล			
3.1 คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.26	.67	
1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ	4.19	.72	
2) มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP	4.22	.70	
3) มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP	4.27	.68	
4) มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.37	.60	
5) มีความสามารถในการ ประสานเครือข่าย ความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาโครงการ EP กับโรงเรียนอื่นๆ	4.24	.67	
6) มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	.64	
3.2 คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.51	.51	
1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ	4.46	.51	
2) มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.52	.51	
3) มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP	4.52	.54	
4) มีความสามารถในการ ประสานเครือข่าย ความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาโครงการ EP กับโรงเรียนอื่นๆ	4.52	.48	
5) เข้าใจบทบาท หน้าที่ และมีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ	4.56	.48	
6) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อการบริหารโครงการ EP	4.47	.54	
3.3 คุณสมบัติของครูผู้สอนในโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.09	.82	
1) เป็นเจ้าของภาษา (Native English Speakers)	3.35	1.69	
2) จบปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาที่สอน หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	4.85	.59	
3) ได้รับการอบรมหลักสูตร "ภาษาและวัฒนธรรมไทย" อย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง	4.30	1.22	
4) มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร EP	3.97	.50	
5) มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง	4.04	.49	
6) มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง	4.04	.43	
3.4 คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	3.65	.65	
1) มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาไทย	3.83	.53	
2) มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาอังกฤษ	3.47	.80	
3) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.65	.61	

จากตารางที่ 13 ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงาน โครงการ EP มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.51 รองลงมา คือ คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 4.26 คุณสมบัติของครูผู้สอน เท่ากับ 4.09 และคุณสมบัตินักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ เท่ากับ 3.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ กระบวนการด้านบริหาร

องค์ประกอบหลัก / ย่อย / ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	หมายเหตุ
4. กระบวนการด้านบริหาร			
4.1 การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.13	.61	
1) มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน	4.04	.64	
2) ให้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน	4.11	.61	
3) มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา	4.15	.61	
4) มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ	4.21	.58	
4.2 การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.14	.55	
1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อโครงการ EP	4.16	.54	
2) มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ	4.12	.56	
4.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.01	.60	
1) ชุมชน / ผู้ปกครอง ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็ง	4.04	.61	
2) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโครงการ EP (พิจารณาจากการได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา การจัดประชุมระดมความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เป็นต้น)	3.95	.60	
3) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาโครงการ EP	4.05	.58	
4.4 การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	3.90	.65	
1) มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน และสถาบันทางวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP	3.94 3.89	.64 .65	
2) มีการจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน			

<p>4.5 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ</p> <p>1) สนับสนุนให้ครูได้รับใบประกอบวิชาชีพครู (รวมถึงใบประกอบวิชาชีพชั่วคราวด้วย)</p> <p>2) จัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา</p> <p>3) จัดให้มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนงาน/โครงการ ที่โรงเรียนกำหนด อย่างต่อเนื่อง</p> <p>4) สถานศึกษาได้จัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน</p> <p>5) สถานศึกษาได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ (ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ)</p>	3.86	.92	
<p>4.6 การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน</p> <p>ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ</p> <p>1) สถานศึกษาได้จัดให้มีการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ มากน้อยเพียงใด</p>	3.98	.71	
<p>4.7 การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน</p> <p>ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ</p> <p>1) สถานศึกษาได้จัดให้มีการดำเนินงานกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด (พิจารณาจาก การประชาสัมพันธ์ การจัดประชุม การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ)</p> <p>2) สถานศึกษาได้จัดให้มีการประกันคุณภาพ โดยมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) มากน้อยเพียงใด</p>	3.75	.69	

จากตารางที่ 14 กระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบนั้น ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.14 รองลงมา คือ การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP เท่ากับ 4.13 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP เท่ากับ 4.01 การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน เท่ากับ 3.98 การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา เท่ากับ 3.90 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เท่ากับ 3.86 และการประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน เท่ากับ 3.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบหลัก / ย่อย / ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	หมายเหตุ
5.กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน			
5.1 การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.20	1.01	
1)จำนวนการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ ตลอดหลักสูตรของแต่ละระดับชั้น (มัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย)	4.20	1.01	
5.2 การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.12	.36	
1)มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.12	.30	
2)มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด	4.07	.36	
3)มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล	4.08	.33	
4)มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ	4.07	.38	
5)มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ	4.27	.40	
6)มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ	4.11	.36	
5.3 การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลักสูตร EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.02	.38	
1)เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	3.99	.34	
2)เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร	4.05	.411	

จากตารางที่ 15 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบนั้น ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.20 รองลงมา คือ การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP เท่ากับ 4.12 และการวัดและประเมินผลผู้เรียน เท่ากับ 4.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเชิงประจักษ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ สภาพแวดล้อมภายนอก

องค์ประกอบหลัก / ย่อย / ตัวบ่งชี้	Mean	S.D.	หมายเหตุ
6. สภาพแวดล้อมภายนอก			
6.1 นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	3.59	.90	
1)กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา โครงการ EP ไว้อย่างชัดเจน	3.59	.90	
6.2 อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.35	.62	
1)ในสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศนั้น มีอิทธิพลทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะ เรียนรู้ภาษาอังกฤษ และวิชาการแขนงต่างๆ ที่ได้มาตรฐานระดับสากล อย่างเช่น การเรียนโครงการ EP เพื่อใช้ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต	4.35	.62	
6.3 สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.40	.56	
1)ในสภาพการณ์ที่สังคมเปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น เป็นเหตุทำให้คน มีความมุ่งมั่นที่จะได้รับการศึกษาในระบบสองภาษา หรือ English Program เนื่องจากมีโอกาสเลือกงานและมี รายได้สูง	4.40	.56	
6.4 ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ	4.55	.48	
1)ในสภาพที่ข้อมูลข่าวสารอันทันสมัยในปัจจุบันล้วนแล้วแต่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นเหตุทำให้ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีเป็นอย่างดี ได้เปรียบในการรับรู้มากกว่าคนอื่นๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าทาง Internet	4.55	.48	

จากตารางที่ 16 สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ นั้น ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนโครงการ EP มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.55 รองลงมา คือ สาเหตุสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP เท่ากับ 4.40 อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP เท่ากับ 4.35 และนโยบายรัฐบาลต่อ การจัดการศึกษาโครงการ EP เท่ากับ 3.59 ตามลำดับ

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ด้วย LISREL Program

ในตอนนี้เป็นการนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดความหมายและสัญลักษณ์ ดังนี้

คุณภาพการศึกษา English Program

EPQUA	หมายถึง	คุณภาพการศึกษา English Program
QE	หมายถึง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP
QB	หมายถึง	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP
QS	หมายถึง	ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP
QC	หมายถึง	ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP

ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

สภาพแวดล้อมภายนอก

ENVIR	หมายถึง	สภาพแวดล้อมภายนอก
POL	หมายถึง	นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP
ECO	หมายถึง	อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP
SOC	หมายถึง	สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP
TEC	หมายถึง	ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ

INMAT	หมายถึง	ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ
CURR	หมายถึง	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP
TAID	หมายถึง	ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน
LRES	หมายถึง	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล

INHUM	หมายถึง	ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล
ADMI	หมายถึง	คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP
COEP	หมายถึง	คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP
EPTE	หมายถึง	คุณสมบัติของครูผู้สอนในโครงการ EP
EPST	หมายถึง	คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP

กระบวนการด้านบริหาร

ADMIN	หมายถึง	กระบวนการด้านบริหาร
STRU	หมายถึง	การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP
PVGS	หมายถึง	การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์
COMU	หมายถึง	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โครงการ EP
LINK	หมายถึง	การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา
PERS	หมายถึง	การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
RESE	หมายถึง	การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน
ASSE	หมายถึง	การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน

กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน

LEARN	หมายถึง	กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน
ENGL	หมายถึง	การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ
METH	หมายถึง	การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
EVALU	หมายถึง	การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลักสูตร EP

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ด้วย LISREL Program นั้น สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวแปร	b(S.E.)	Factor Scores Regression (fs)	R ² (total)
1.ตัวแปรแฝงคุณภาพการศึกษา English Program (EPQUA)			0.46
- QE ตัวแปรสังเกตได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ของนักเรียน EP	2.67** ( )	0.00	
- QB ตัวแปรสังเกตได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP	1.49**(0.42)	-0.01	
- QS ตัวแปรสังเกตได้ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้ วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP	1.80*(0.63)	0.02	
- QC ตัวแปรสังเกตได้ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP	6.01**(1.68)	0.17	
2.ตัวแปรแฝงปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ (INMAT)			0.26
- CURR ตัวแปรสังเกตได้หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP	0.33** ( )	0.88	
- TAID ตัวแปรสังเกตได้ความเหมาะสมของสื่อประกอบ การเรียนการสอน	0.30**(0.05)	0.50	
- LRES ตัวแปรสังเกตได้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	0.38**(0.05)	0.33	
3.ตัวแปรแฝงปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (INHUM)			0.68
- ADMI ตัวแปรสังเกตได้คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เปิดดำเนินการโครงการ EP	0.46** ( )	0.42	
- COEP ตัวแปรสังเกตได้คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงาน โครงการ EP	0.36**	0.70	
- EPTE ตัวแปรสังเกตได้คุณสมบัติของครูผู้สอนในโครงการ EP	0.27**	0.18	
- EPST ตัวแปรสังเกตได้คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP	0.17*	0.02	

4.ตัวแปรแฝงกระบวนการด้านบริหาร (ADMIN)			0.86
- STRU	ตัวแปรสังเกตได้การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP	0.37**	0.69
- PVGS	ตัวแปรสังเกตได้การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์	0.33**	0.44
- COMU	ตัวแปรสังเกตได้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP	0.31**	0.10
- LINK	ตัวแปรสังเกตได้การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา	0.40**	0.19
- PERS	ตัวแปรสังเกตได้การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา	0.26**	0.23
- RESE	ตัวแปรสังเกตได้การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน	0.23**	- 0.02
- ASSE	ตัวแปรสังเกตได้การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน	0.33**	0.03
5.ตัวแปรแฝงกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน (LEARN)			0.47
- ENGL	ตัวแปรสังเกตได้การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ	0.33**	0.05
- METH	ตัวแปรสังเกตได้การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	0.26*	1.62
- EVALU	ตัวแปรสังเกตได้การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลักสูตร EP	0.32*	1.04
6.ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมภายนอก (ENVIR)			-
- POL	ตัวแปรสังเกตได้นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP	0.03*	0.00
- ECO	ตัวแปรสังเกตได้อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP	0.56**	0.50
- SOC	ตัวแปรสังเกตได้สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP	0.51**	0.63
- TEC	ตัวแปรสังเกตได้ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP	0.43**	0.63
Chi-Square = 271.47			df = 237
GFI = 0.76			P = 0.061
			AGFI = 0.67
			RMR = 1.33

หมายเหตุ

b คือ น้ำหนักองค์ประกอบ

S.E. คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

fs คือ สัมประสิทธิ์องค์ประกอบ

R คือ สัมประสิทธิ์การทำนาย

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบอิทธิพลย้อนกลับมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 271.47 องศาความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ 237 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.061 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.76 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.67 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 1.33 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 25 ด้าน พบว่ามีค่าเป็นบวกทุกค่า มีขนาดตั้งแต่ 0.03 ถึง 6.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบระหว่าง -0.02 ถึง 1.62 โดยตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรต่างๆ สามารถทำนายตัวแปรปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ร้อยละ 26 ตัวแปรปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ร้อยละ 68 ตัวแปรกระบวนการด้านบริหาร ร้อยละ 86 และตัวแปรกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 47

ตัวแปรทั้ง 4 ด้านคือ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล กระบวนการด้านบริหาร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน สามารถร่วมกันทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ได้ร้อยละ 56.75

ตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มี 21 ตัวแปร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบเรียงตามลำดับ คือ การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร (1.62) การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลักสูตร EP (1.04) หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP (0.88) คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP (0.70) การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP (0.69) สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP (0.63) ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP (0.63) ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน (0.50) อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP (0.50) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์เป้าหมายและกลยุทธ์ (0.44) คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP (0.42) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (0.33) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (0.23) การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา (0.19) คุณสมบัติของครูผู้สอนในโครงการ EP (0.18) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP (0.10) การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ (0.05) การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน (0.03) คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าโครงการ EP (0.02) นโยบายของรัฐบาลต่อการศึกษาโครงการ EP (0.00) การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน (-0.02)

ตารางที่ 18 ขนาดอิทธิพลและทิศทางการส่งผลของตัวแปรเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรผล คุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวแปรผล													EPQUA		
ตัวแปรเหตุ	INMAT			INHUM			ADMIN			LEARN			DE	IE	TE
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE			
INMAT				0.61**	-	0.61**	0.43*	0.44**	0.87**	0.85**	-0.18	0.67*	0.29	0.27	0.56*
INHUM	-	-	-				0.73	-	0.73**	-0.30	-	-0.30	-1.44	1.10	-0.34
ADMIN	-	-	-	-	-	-				-	-	-	1.44*	-	1.44
LEARN	-	-	-	-	-	-	-	-	-				-0.17	-	-0.17
ENVIR	0.51**	-	0.51**	0.37*	0.32*	0.69**	-0.08	0.72**	0.64**	0.02	0.23	0.25	0.74*	0.05	0.79*

หมายเหตุ ** p < 0.01 * p < 0.05

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลและทิศทางการส่งผลของตัวแปรเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรผลคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏว่า

1) อิทธิพลจากปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ (INMAT) มีอิทธิพลโดยตรงส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program (EPQUA) เท่ากับ 0.29 และอิทธิพลโดยอ้อมของปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ (INMAT) ที่ส่งผ่านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล กระบวนการด้านบริหาร และกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program (EPQUA) เท่ากับ 0.27 ทำให้อิทธิพลโดยรวมจากปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program เท่ากับ 0.56

2) อิทธิพลจากปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (INHUM) มีอิทธิพลโดยตรงส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program (EPQUA) เท่ากับ -1.44 และอิทธิพลโดยอ้อมของปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (INHUM) ที่ส่งผ่านกระบวนการด้านบริหาร และกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program (EQPUA) เท่ากับ 1.10 ทำให้อิทธิพลโดยรวมจากปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรบุคคล) ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program เท่ากับ -0.34

3) อิทธิพลจากกระบวนการด้านบริหาร (ADMIN) มีอิทธิพลโดยตรงส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program (EPQUA) เท่ากับ 1.44 โดยไม่ส่งผลผ่านตัวแปรใดๆ

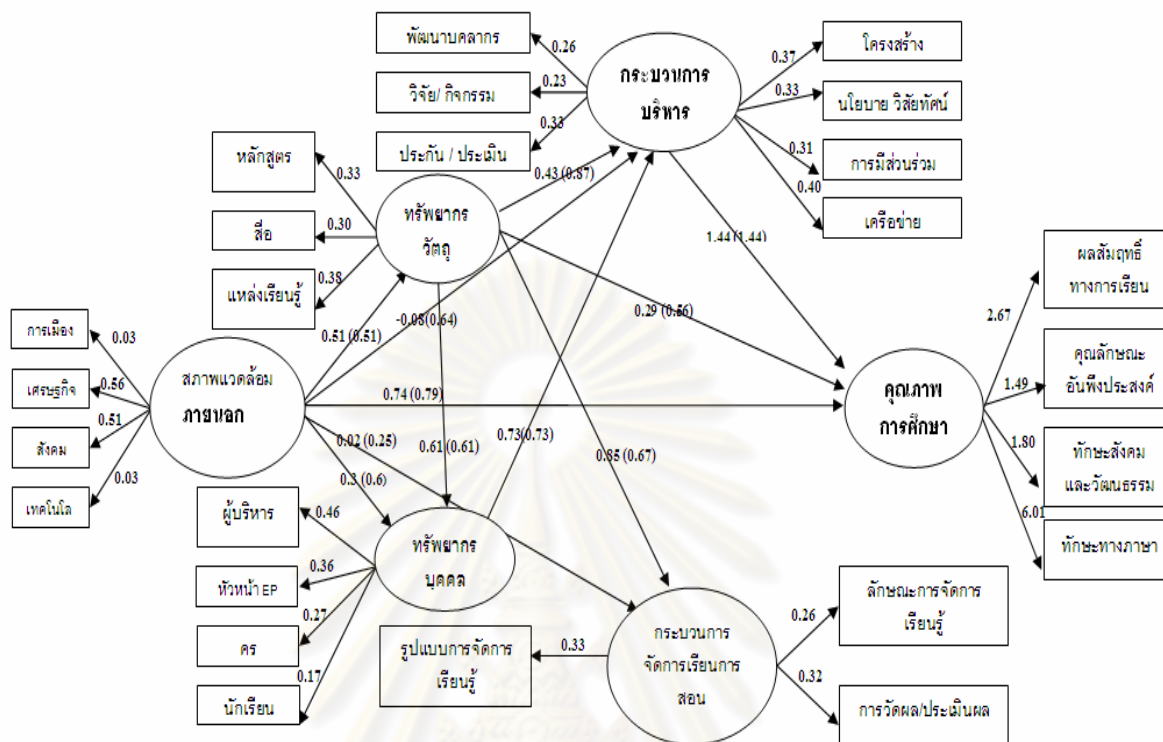
4) อิทธิพลจากกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน (LEARN) มีอิทธิพลโดยตรงส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program (EPQUA) เท่ากับ -0.17 โดยไม่ส่งผลผ่านตัวแปรใดๆ

5) อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมภายนอก (ENVIR) มีอิทธิพลโดยตรงส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program (EPQUA) เท่ากับ 0.74 และอิทธิพลโดยอ้อมของสภาพแวดล้อมภายนอก (ENVIR) ที่ส่งผ่านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล กระบวนการด้านบริหาร และกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ 0.05 ทำให้อิทธิพลโดยรวมจากสภาพแวดล้อมภายนอกส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program เท่ากับ 0.79

ผลการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏผลดังแสดงในแผนภาพที่ 19

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาโครงการ English Program

จากตารางที่ 18 และแผนภาพที่ 12 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโครงการจัด English Program (EPQUA) มี 5 ตัวแปรคือ สภาพแวดล้อมภายนอก (ENVIR) ปัจจัยนำเข้าด้าน ทรัพยากรวัสดุ (INMAT) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (INHUM) กระบวนการด้านบริหาร (ADMIN) และกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน (LEARN) โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยรวม ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program สูงสุดคือ กระบวนการด้านบริหาร (TE = 1.44) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมภายนอก (TE = 0.79) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ (TE = 0.56) กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน (TE = -0.17) และปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (TE = -0.34) ตามลำดับ

ตัวแปรด้านกระบวนการด้านบริหาร ส่งผลโดยตรงถึงคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program มากที่สุด ค่าอิทธิพลเท่ากับ 1.44 รองลงมาคือ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ค่าอิทธิพล เท่ากับ 0.74 ตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.29 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้าน กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยนำเข้าด้าน ทรัพยากรบุคคล มีค่าอิทธิพลน้อยที่สุด -0.17 และ -1.44 ตามลำดับ

คุณภาพการศึกษาโครงการ English Program สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ด้านทักษะการใช้ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP (QC) สูงสุด

มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 6.01 รองลงมาคือด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP (QE) ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP (QS) และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP (QB) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.67 ,1.80 และ 1.49 ตามลำดับ

สำหรับขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฝงของปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรร่วมอื่น ๆ นอกจากตัวแปรคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program มีดังนี้

1. ตัวแปรสภาพแวดล้อมภายนอก มีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุส่งผลถึงปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ(GAMMA = 0.51) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (GAMMA = 0.37) กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน (GAMMA = 0.02) และ กระบวนการด้านบริหาร (GAMMA = -0.08) จากมากถึงน้อย ตามลำดับ

สภาพแวดล้อมภายนอกสามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ด้านอิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกโครงการ EP (ECO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด เท่ากับ 0.56 รองลงมาคือด้านสาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP (SOC) เท่ากับ 0.51 ด้านความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP (TEC) เท่ากับ 0.43 และ ด้านนโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP (POL) เท่ากับ 0.03 ตามลำดับ

2. ตัวแปรปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ มีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ (BETA = 0.85) ส่งผลถึงปัจจัยกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งผลถึงปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล (BETA = 0.61) และปัจจัยกระบวนการด้านบริหาร (BETA = 0.43) จากมากถึงน้อย ตามลำดับ

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (LRES) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด เท่ากับ 0.38 รองลงมาคือด้านหลักสูตรการศึกษาโครงการ EP (CURR) เท่ากับ 0.33 และด้านความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน (TAID) เท่ากับ 0.30 ตามลำดับ

3.ตัวแปรปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล มีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ (BETA = 0.73) ส่งผลถึงปัจจัยกระบวนการด้านบริหาร

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP (ADMI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด เท่ากับ 0.46 รองลงมาคือคุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP (COEP) เท่ากับ 0.36 คุณสมบัติของครูผู้สอนโครงการ EP (EPTE) เท่ากับ 0.27 และคุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP (EPST) เท่ากับ 0.17 ตามลำดับ

4.ตัวแปรกระบวนการด้านบริหาร มีอิทธิพลเชิงสาเหตุส่งผลเฉพาะคุณภาพการศึกษาโครงการ English program เท่านั้น ไม่ส่งผลต่อตัวแปรร่วมอื่น ๆ

กระบวนการด้านบริหาร สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา (LINK) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด เท่ากับ 0.40 รองลงมาคือ การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา (STRU) เท่ากับ 0.37 การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ (PVGS) เท่ากับ 0.33 การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน (ASSE) เท่ากับ 0.33 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP (COMU) เท่ากับ 0.31 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (PERS) เท่ากับ 0.26 และการวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน (RESE) เท่ากับ 0.23 ตามลำดับ

5. ตัวแปรกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุส่งผลกระทบต่อตัวแปรใดๆ

กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ (ENGL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด เท่ากับ 0.33 รองลงมาคือ การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลักสูตร EP (EVALU) เท่ากับ 0.32 และการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร (METH) เท่ากับ 0.26 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโครงการจัด English Program กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL 8.52 for Windows ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมภายนอก 2) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุ 3) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล 4) กระบวนการด้านบริหาร และ 5) กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program

คุณภาพการศึกษาโครงการ English Program สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ด้าน คือ 1) ตัวแปรด้านทักษะการใช้ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP 2) ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP 3) ตัวแปรด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP และ 4) ตัวแปรด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วย SPSS Statistics Program และ LISREL Program โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ประชากร วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพผสมผสานกับเชิงปริมาณ ในเชิงคุณภาพ ทำเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในประเด็นแรก โดย 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา โครงการ English Program 2) สนทนากลุ่มเฉพาะโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเพิ่มเติม 3) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา โครงการ English Program 4) สนทนากลุ่มเฉพาะโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเพิ่มเติม ส่วนในเชิงปริมาณทำเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในประเด็นที่สอง โดย 1) สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม

ใน 2 ประเด็น คือ คุณภาพการศึกษา โครงการ English Program และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา โครงการ English Program 2) วิเคราะห์ข้อมูลด้วย LISREL Program

ประชากร

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง-ศึกษาธิการ ที่เปิดดำเนินการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ช่วงปี 2541 ถึง 2551 ใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ (10 โรงเรียน) ภาคกลาง (35 โรงเรียน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (15 โรงเรียน) และภาคใต้ (12 โรงเรียน) รวมทั้งสิ้น 72 โรงเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. ฝ่ายบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดโครงการ English Program ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหรือรองฯวิชาการ และหัวหน้าโครงการ จากทั่วประเทศ 72 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมเป็น 144 คน

2. ครูผู้สอนในโครงการฯ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่โรงเรียนส่วนมากสอนเป็นภาษาอังกฤษ 3 คน คือครูวิทยาศาสตร์ ครูคณิตศาสตร์ และครูภาษาอังกฤษ จากทั่วประเทศ 72 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมเป็น 216 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ตารางวิเคราะห์เนื้อหา และ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทาง ของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 สอบถามผู้อำนวยการหรือรองฯวิชาการ

ฉบับที่ 2 สอบถามหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ English Program

ฉบับที่ 3-5 สอบถามครูวิทยาศาสตร์ / คณิตศาสตร์ / ภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และ LISREL 8.52 for Windows โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการศึกษา English Program แสดงด้วยค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา English Program แสดงด้วย rating scale 5 ระดับ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา English Program ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL 8.52 for Windows เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

คุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษาโครงการ English Program สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 4 ตัวแปร คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ และ 4) ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ตัวแปรที่สามารถบ่งชี้คุณภาพการศึกษาโครงการ English Program ได้มากที่สุด คือตัวแปรด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP รองลงมาคือด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของนักเรียน EP ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน EP ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีปัจจัยที่ส่งผลอยู่ 2 ประเภท คือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม โดยส่งผ่านปัจจัยอื่นๆ

1. **ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง** ปัจจัยที่ส่งผลทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า มีปัจจัยส่งผลที่มีขนาดอิทธิพล อยู่ในเกณฑ์ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program จำนวน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยกระบวนการด้านการบริหาร มีค่าอิทธิพลส่งผลโดยตรงมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก และปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ส่วนปัจจัยกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล มีค่าอิทธิพลส่งผลติดลบ (เป็นปฏิภาค) ก็เท่ากับไม่มีอิทธิพลส่งผลโดยตรง เว้นแต่การส่งผลโดยอ้อมที่ส่งผ่านปัจจัยอื่นๆ เท่านั้น

กระบวนการด้านการบริหาร สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 7 ตัวแปร โดยมีค่าองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ 1) การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา 2) การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา 3) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ 4) การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP 6) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และ 7) การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ

สภาพแวดล้อมภายนอกสามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 4 ตัวแปร โดยมีค่าองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านอิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกโครงการ EP 2) ด้านสาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP 3) ด้านความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP และ 4) ด้านนโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP ตามลำดับ

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 3 ตัวแปร โดยมีค่าองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ 1) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP และ 3) ด้านความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน ตามลำดับ

กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 3 ตัวแปร โดยมีค่าองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ 1) การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษ 2) การวัดและประเมินผลผู้เรียนหลักสูตร EP และ 3) การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ตามลำดับ

ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 4 ตัวแปร โดยมีค่าองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ 1) คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP 2) คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP 3) คุณสมบัติของครูผู้สอนโครงการ EP และ 4) คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนในโครงการ EP ตามลำดับ

2. **ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม ผ่านตัวแปรอื่นๆ** ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ EP ด้วยการส่งผ่านปัจจัยอื่นๆ มี 3 ปัจจัย โดยมีขนาดอิทธิพลระหว่างปัจจัยด้วยกัน ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ จำนวน 3 ปัจจัย

โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ จากมากไปน้อย คือ 1) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ 2) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และ 3) ปัจจัยกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน

2. ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ จำนวน 3 ปัจจัย โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ จากมากไปน้อย คือ 1) กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และ 3) กระบวนการด้านบริหาร

3. ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ จำนวน 1 ปัจจัย คือ กระบวนการด้านบริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

คุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษาโครงการ English Program สามารถวัดจากตัวแปรบ่งชี้ 4 ตัวแปร คือ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ และ 4) ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)(สมศ.) กระทรวงศึกษาธิการ และโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) กำหนด

จากตัวแปรบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวแปรดังกล่าว ผู้วิจัย พบว่า ตัวแปรด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP เป็นตัวแปรที่สามารถบ่งชี้คุณภาพการศึกษาได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเห็นตรงกันว่า นักเรียนโครงการ English Program มีความสามารถสูงในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ หรือ สื่อออนไลน์ (Internet)

“...เขามีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสูงนะ...”

“...เด็กมีความรู้มากจริงๆ .....อยากให้เปิดสอน EP ทั้งประเทศเลย.....”

(ครูภาคใต้)

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Montecel และ Cortez (2002) เรื่อง Successful Bilingual Education Program : Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level ที่ได้มีการ

นำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติ (สหรัฐอเมริกา) โดยกล่าวว่า ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน คือ ความชำนาญทางภาษาพูด ภาษาเขียน เนื้อหาสาระที่เป็นภาษาอังกฤษ และเนื้อหาสาระที่เป็นภาษาแม่

ส่วนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ด้านทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการโดยทั่วไป อยู่แล้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีปัจจัยที่ส่งผลอยู่ 2 ประเภท คือ ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม ผ่านตัวแปรอื่นๆ

1. **ปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง** การที่มีปัจจัยส่งผลที่มีขนาดอิทธิพลอยู่ในเกณฑ์ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program จำนวน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยกระบวนการด้านบริหาร ซึ่งมีค่าอิทธิพลส่งผลโดยตรงมากที่สุด รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมภายนอก และปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ จากจำนวนทั้งหมด 5 ปัจจัยนั้น ผู้วิจัย พบว่า กระบวนการด้านบริหารมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนหลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาว่าโรงเรียนมีคุณภาพหรือไม่ คือ โรงเรียนต้องมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างเครือข่าย (Linkages) อย่างชัดเจน โดยการสื่อสารแบบสองทางที่มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอได้รับการสนับสนุนระหว่างหน่วยงานจากส่วนกลางและบุคลากรระดับสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำของสถานศึกษาทั้งในเรื่องของความเป็นผู้นำ ความเชื่อถือ และการให้เกียรติสำหรับการศึกษาในระบบสองภาษา และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การบริหารงานที่กำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่อย่างชัดเจน และเหมาะสมกับงาน จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จมากขึ้น ดังความเห็นของผู้อำนวยความสะดวกหนึ่งในการสนทนากลุ่มเฉพาะเกี่ยวกับการบริหารงาน ที่ว่า

“.....ให้ขวัญและกำลังใจด้วย...ทั้งครูและผู้บริหาร.....ผู้บริหารเองก็....ต้องเข้าใจการบริหารงาน EP.....” (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Montecel และ Cortez (2002) เรื่อง “Successful Bilingual Education Program : Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level” ที่ได้มีการนำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาใน

ระดับชาติ (สหรัฐอเมริกา) โดยกล่าวว่า ตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นผู้นำของสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และเป้าหมาย สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา การสร้างเครือข่าย การจัดโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นต้น

ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจซึ่งในปัจจุบันเป็นแบบ การค้าเสรีนิยมมากขึ้น มีการค้าระหว่างประเทศ และความเชื่อมโยงของระบบเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศมากขึ้น ประเทศร่ำรวยยอมได้เปรียบในการแข่งขัน ในขณะที่ประเทศที่ยากจนต้องพัฒนา ตนเองให้ก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม การศึกษา และเทคโนโลยีอันเป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ ความสามารถและความรู้ที่แตกต่างระหว่างคนรวยกับคนจน ระหว่างแรงงานที่มีฝีมือและไร้ฝีมือ จึง เป็นเรื่องที่สำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ทำให้ประชากรต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น ทำให้สังคมมีความ ใกล้เคียงกันมากขึ้น สามารถรับข้อมูลข่าวสารสะดวกมากขึ้น สามารถให้การศึกษาผ่านทาง Internet ได้ จึงส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพที่ดีขึ้น (Jan Eppink and Steven de Waal, 2001:39-46 อ้าง ถึงใน สมพร แสงชัย, 2548)

ในการจัดการศึกษาระบบสองภาษานั้น หลักสูตรและการสอน (Curriculum and instruction) ย่อมเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นคุณค่าวัฒนธรรมของผู้เรียน หลักสูตรต้องดำเนินตาม มาตรฐานการสอน มีความท้าทายการรับรู้ทางด้านวิชาการที่แตกต่างกันออกไปโดยผนวกเข้ากับการ ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (Montecel และ Cortez, 2002) และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอนของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) นั้นต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ ความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน นอกจากนี้โรงเรียนต้องมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คือ มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุดและทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เศรษฐภรณ์ หน่อคำ, 2548)

อนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า มีปัจจัยที่ไม่ส่งผลโดยตรง 2 ปัจจัย คือ ปัจจัย กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ทั้งนี้อาจเป็น เพราะปัจจัยดังกล่าว โรงเรียนต้องจัดให้มีเป็นพื้นฐานตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ แล้ว เช่น โรงเรียนต้องจัดให้มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ ครูทุกคนต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำทุกคน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการ การศึกษา, 2548)

2. **ปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ** การส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ ของปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุดิบ และ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล นั้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การที่ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ จำนวน 3 ปัจจัย โดยมีขนาดอิทธิพลเชิงสาเหตุส่งผลถึงปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุดิบ มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และปัจจัยกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน นั้น ผู้วิจัย พบว่าสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สภาพสังคม และเทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อปัจจัยนำเข้า ด้านทรัพยากรวัตถุดิบในเรื่องของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ก็เนื่องจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นั้น จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณ การสนับสนุนเงินทุนจากผู้ปกครองและชุมชน และอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่จะช่วยพัฒนาให้แหล่งเรียนรู้ทันสมัยและพร้อมในการใช้งาน ส่วนที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรการศึกษาโครงการ EP ก็เนื่องจากการหลักสูตรการศึกษาที่ดีต้องปรับตามสภาพของเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และด้านความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน เนื่องจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยจะส่งผลให้สื่อการเรียนการสอนทันสมัยไปด้วย

สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สภาพสังคม และเทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ในเรื่องของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าโครงการ ครู และนักเรียนในโครงการ EP ก็เนื่องจากการ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหลักสูตร ต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) และมีความรู้และความเข้าใจในหลักการเหตุผลของการจัดการศึกษาในระบบสองภาษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นในการเป็นผู้รู้สองภาษา โดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และองค์การเอกชนในการออกแบบและพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสองภาษา รวมทั้งการเปิดรับนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ (Montecel และ Cortez (2002)

2. การที่ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุดิบ ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ จำนวน 3 ปัจจัย โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ จากมากไปน้อย คือ 1) กระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และ3) กระบวนการด้านบริหาร นั้น ผู้วิจัย พบว่า ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัตถุดิบ ในเรื่องของแหล่งเรียนรู้มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด แสดงว่าแหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือหลักสูตร และสื่อประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากการที่โรงเรียนมี ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อถึงคุณภาพ

การศึกษา (เศรษฐภรณ์ หน่อคำ, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้อำนวยการในการสนทนากลุ่ม ที่ว่า

“.....เราไม่มีโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ เราพยายามสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เป็น English Program ให้มากที่สุด .....ก็เพื่อจะช่วยให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษแบบ ไม่เคอะเขิน...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

แหล่งเรียนรู้ หลักสูตร และสื่อประกอบการเรียนการสอน ยังส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และกระบวนการด้านบริหาร อีกด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร ครู และนักเรียนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งด้านการพัฒนาตนเองและการพัฒนาการบริหารงาน ดังที่ May, Hill and Tiakiwai. (2004) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพ Bilingual / Immersion Education : Indicators of Good Practice ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จของการศึกษาระบบสองภาษาได้มาจากการศึกษาวิจัยในโครงการ Research Policy Practice ที่เป็นการศึกษาวิจัยถึงหลักการและคุณลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาที่มีประสิทธิภาพ ด้านครูผู้สอนไว้ คือ ครูผู้สอน (Teacher) จำเป็นต้องเป็นเจ้าของภาษา หรือเทียบเท่าเจ้าของภาษา มีความรู้ความเข้าใจในด้านทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสองภาษาและรูปแบบที่ใช้อยู่ในโรงเรียน ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง และต้องเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการประเมินและวัดผลความสามารถทางภาษาอย่างเหมาะสม ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

3.การที่ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยอื่นๆ จำนวน 1 ปัจจัย คือ กระบวนการด้านบริหาร นั้น ผู้วิจัย พบว่า ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล มีองค์ประกอบย่อยด้านผู้บริหาร มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือหัวหน้าโครงการ ครู และนักเรียนตามลำดับ แสดงว่าคุณสมบัติของผู้บริหารส่งผลต่อกระบวนการบริหารมากที่สุด นั่นคือการบริหารจะดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารนั่นเอง สอดคล้องกับ เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548) ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program ไว้ความว่า ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ และ 4) ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนในการสนทนากลุ่ม ที่ว่า

“.....ที่สำคัญ ผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์.....มุ่งมั่น.....และก็ต้องชอบภาษา.....”
(ผู้อำนวยการโรงเรียน)

ประกอบกับคุณสมบัติที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหลักสูตร ต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) และมีความรู้และความเข้าใจในหลักการเหตุผลของการจัดการศึกษาในระบบสองภาษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นในการเป็นผู้รู้สองภาษา โดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย ครู ชุมชน และองค์กรเอกชนในการออกแบบและพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสองภาษา รวมทั้งการเปิดรับนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ (Montecel และ Cortez, 2002)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านเศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศ เป็นเหตุให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิชาการแขนงต่างๆ ที่ได้มาตรฐานระดับสากลเพื่อเป็นพื้นฐานในทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English program นั้น

เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และรองรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรีในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ขยายการศึกษาในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) เพิ่มขึ้นในโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในรูปแบบดังกล่าว

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า แหล่งเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้นส่งผลให้มีคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้นนั้น

เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้และเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการหรือผู้บริหารโรงเรียนควรรีความสำคัญในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การจัดห้องเรียนเฉพาะด้าน การจัดแหล่งค้นคว้าทั้งในหลักสูตรและ

นอกเหนือหลักสูตร การสร้างบรรยากาศทางวิชาการและทางภาษาอังกฤษให้เป็นเครื่องกระตุ้นเร้าให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษามากขึ้น

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า กระบวนการด้านบริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโครงการ English Program มากที่สุดโดยมีปัจจัยด้านผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผ่านโดยอ้อมนั้น

เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาหรือคัดสรรผู้บริหารที่จะดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program ให้เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา (Bilingual Education) และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารได้พัฒนาการศึกษาในด้านนี้อย่างเจริญก้าวหน้าไม่หยุดยั้ง เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่กำหนดนโยบายสำคัญต่างๆ ในโรงเรียนที่เื้อื่อต่อการบริหารโครงการ English Program หากผู้บริหารไม่เข้าแนวความคิดในการจัดการศึกษาระบบสองภาษาอย่างดีพอ จะทำให้ไม่สามารถปรับกลยุทธ์ในการบริหารให้สอดคล้องกับภาวการณ์รอบข้างได้

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดของกระบวนการบริหาร ที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษานั้น

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดการขาดแคลนบุคลากร กระทรวงศึกษาธิการหรือโรงเรียนควรถือเป็นนโยบายสำคัญในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในระดับต่างๆ เช่น ระดับโรงเรียนต่อโรงเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โรงเรียนกับมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ โรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดอุปสรรคด้านการขาดแคลนบุคลากรผู้สอน เพราะสำหรับในประเทศในขณะนี้แล้ว การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษค่อนข้างจะหาบุคลากรที่มีศักยภาพยาก อาจเกิดการขาดแคลนโดยฉับพลันจนทำให้การเรียนการสอนหยุดชะงักไป ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้จะส่งผลให้คุณภาพการศึกษา English Program ลดลง

5. จากผลการสนทนากลุ่มที่พบว่า การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของโครงการ English Program ยังไม่ชัดเจนและยังไม่มีระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการรองรับตำแหน่งหัวหน้าโครงการอย่างเป็นทางการ และระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานราชการในบางประเด็นยังไม่เื้อื่อต่อการบริหารงานโครงการ English Program ให้เป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพนั้น

เพื่อให้การบริหารงานของโครงการ English Program เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงในวิชาชีพมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหารการศึกษาระบบสองภาษาและมีระเบียบรองรับโครงสร้างดังกล่าว ทั้งนี้เพราะโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

เป็นภาษาอังกฤษ (English Program) แท้จริงแล้ว คือ หน่วยงานหนึ่งที่เปรียบเสมือนเป็นโรงเรียนเล็กโรงเรียนหนึ่ง ภายใต้การบริหารของโรงเรียนใหญ่ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติที่ไม่มีปัญหาการบริหารงานที่ยุ่งยากซับซ้อน การบริหารงานของโครงการ English Program เป็นการบริหารงานที่สลับซับซ้อนเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างชาติต่างวัฒนธรรม หลากหลายความคิด และใช้ภาษาอังกฤษซึ่งไม่ใช่ภาษาแม่ในการเรียนการสอนและการสื่อสาร บุคลากรที่เป็นหัวหน้าโครงการจึงนับว่าเป็นบุคคลสำคัญผู้หนึ่งที่จะขับเคลื่อนการบริหารงานให้ไปสู่ความสำเร็จได้ และควรปรับปรุงระเบียบราชการให้เหมาะสมกับการบริหารโครงการเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นระเบียบการเงิน-พัสดุ อัตราเงินเดือนของครูชาวต่างประเทศ และค่าตอบแทนของครูพิเศษภายนอก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัย การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. ควรมีการวิจัย การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กรณีศึกษา เฉพาะโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับว่ามีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรณิชา มีมงคล. (2548). **การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อของโครงการโรงเรียนสองภาษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารอัดสำเนา).

เกษมา วรวรรณ ณ อยุธา. (2537). บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา. **สารพัฒนาหลักสูตร**. 14 (ตุลาคม-ธันวาคม 2537): 3-8.

เกษม วัฒนชัย. (2547). **การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. (2546). **โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2538-2546**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2552). **แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10**. [Online]. Available from: <http://www.odd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/index.htm>. [2009, Mar. 8]

คมชัดลึก. (2550). **นิสิตจุฬาฯ ทำวิจัยพบหลักสูตร 2 ภาษาทำให้เด็กให้แตกแยก**. [Online]. Available from: <http://www.twp.co.th> (2007, July 19).

จำเริญ จิตรหลัง (2551). **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการวิจัยทางการศึกษาโดยใช้โปรแกรมลิสเรล**. [Online]. Available from: http://www.trg1.obec.go.th/news_file/p40671411613.doc [2009, Sep.14].

ฐานันดร อากาศโชติ. (2543). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนตามนโยบายของรัฐในโครงการโรงเรียนสีขาว กรมสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ติน ปรัชญาพฤทธิ. (2535). **ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นครราชสีมา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ. สำนักวิทยบริการ. (2552). **การประกันคุณภาพการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน**. [Online]. Available from: <http://arc.nrru.ac.th/be/body/assur.html>
[2010, June 16.]
- นิสาร์ตน์ ตริโรจน์อนันต์. (2545). **การพัฒนาและการวิเคราะห์กลุ่มพหุของโมเดลคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บังอร ศรีสุทธิกุล และคณะ.(2545). **รายงานการประเมินผลโครงการการจัดการเรียนการ
สอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ**. โรงเรียนมัธยม
วัดนายโรง. กรุงเทพมหานคร (เอกสารเผยแพร่)
- ประชุม รอดประเสริฐ (2545). **นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี**.พิมพ์ครั้งที่
6. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ประเสริฐ จริยานุกุล. (2535). **การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การในการบริหารสถาบันของ
วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของหน่วย
ศึกษานิเทศก์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา พิมาณแมน. (2544). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา
เอกชนในเขตการศึกษา 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปิติชาย ต้นปิติ. (2547). **การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การ
จัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะธิดา ทองอร่าม. (2545). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา การวิเคราะห์พหุระดับด้วยโมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่น**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผู้จัดการออนไลน์.(2550). **โรงเรียนสองภาษาหาครูฝรั่งดี ๆ ยาก แถมทำเด็กเครียดปรับตัว
ไม่ไหว**. [Online]. Available from: <http://www.manager.co.th> (2007, July 19).

- พรทิพย์ สระบงกช.(2544). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัฒนานันต์ วัฒนการจัดการศึกษา, สำนัก. (2548). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนใน โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)**. เอกสารอัดสำเนา.
- พรวิมล นนทภักดิ์. (2547). **การวิจัยพหุกรณีเพื่อการศึกษาการดำเนินงานของโครงการ โรงเรียนสองภาษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธรักษ์ จินดาโรจน์. (2546). **ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ครู และนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. (2532). **วัฒนธรรมการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ภาษาอังกฤษ, สถาบัน. (2552). **โรงเรียน EP ในภาคต่างๆ**. [Online]. Available from: http://www.englishobec.net/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1 [2009, Jan.10].
- ภิรมยา อินทรกำแหง. (2544). **ระบบการจัดการเรียนการสอน**. **วารสารวิชาการ**. 4 (พฤศจิกายน): 28-35.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน.. (2544). **การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบการบริหารงานคุณภาพ**. จุลสาร สมศ. ฉบับที่ 1 (มิถุนายน-กรกฎาคม). [Online]. Available from: <http://www.watpon.com/news/assurance.htm> [2007, June 16].
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2549). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553)**. กรุงเทพมหานคร: จุดทอง.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). **ประกันคุณภาพการศึกษา: ทุกคนทำได้ไม่ยาก**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- รุ่งนภา จิตรโรจน์รักษ์. (2548). **การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า. (2551). **ผลที่คาดหวังเมื่อจบการศึกษาจากโครงการ English Program.** [Online]. Available from: www.epntun.com [2008, Sep. 14]
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2550). **รายงานการสังเคราะห์สภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย.** กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2549). **มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิเชียร ชิวพิมาย และคณะ. (2542). **รายงานการวิจัยประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในโรงเรียนเอกชน.** กรุงเทพฯ:กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิทยา ใจวิถี.(2552). **เอกสารประกอบการวิจัยในชั้นเรียน (ฉบับย่อ).** [Online] Available from: http://www.rtc.ac.th:8001/www_rtc/download/ar250951/analyze.doc [2009, June 16]
- วิศรุต สนิทชัย. (2543). **การประเมินโครงการส่งเสริมนักเรียนเก่งสู่ความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ภาคภาษาอังกฤษ(English Program) โรงเรียนโยธินบูรณะ.** โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพมหานคร.(เอกสารทางวิชาการ).
- วีรนุช ปิณฑวนิช. (2547). “ร.ร. สองภาษา” ปัญหาที่รอการแก้ไข. **วารสารสานปฏิรูปมูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์**, 72 (เมษายน): 1-2: 14-19.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545). **องค์การและการจัดการ.**กรุงเทพมหานคร: ธรรมสารศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2552). **กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.** [Online]. Available from: <http://kormor.obec.go.th/kod/kod074.pdf> [2009, Jan. 12]
- ศึกษาธิการ, กระทรวง..(2552). **สื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา.** [Online]. Available from: <http://www.mcupl.th.edu/main/media/media01.html> [2009, April 19]
- เศรษฐสุวรรณ หน่อคำ. (2548). **การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). **การบริหาร.พิมพ์ครั้งที่ 7.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- สมพร แสงชัย. (2548). **การวางแผนเชิงกลยุทธ์ภาครัฐ**. กรุงเทพมหานคร. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (ม.ป.ป.). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สามัญศึกษา,กรม. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา. กรมสามัญศึกษา(เล่ม 4)**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2545). **การวิเคราะห์หมโนทัศน์และการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา เปลี่ยนสุภาพ. (2546). **ทำเนียบโรงเรียนนานาชาติและสองภาษา 2003-2004**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุทธิพงษ์ ยงค์กมล.(2543). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน**.กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). **รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์.(2543). **กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ.(ครั้งที่2)** กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของครูสภา.
- อมรวิทย์ นาคทรพร. (2545). **รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2545: ปมปฏิรูป**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- อารีวรรณ เขี่ยมสอาด. (2545). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย**.วารสารวิชาการ. 5 (ตุลาคม) : 68-73.
- อุทัยวรรณ ไชยชื่น. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภาคตะวันออกเฉียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทุมพร ชื่นวิญญา. (2545). **การประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- ACT Department of Education and Training. (2005). **School Excellence**. [Online]. Available from: <http://www.det.act.gov.au/> [2007, April 10]
- Andersson, T., and Boyer, M. (1970). **Bilingual Schooling in the United States: Vol. 1**. Austin, Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Baldrige National Quality Program. (2005). **Education Criteria for Performance Excellent**. [Online]. Available from: [www.qualitynewmexico.org/pdfs/2005%](http://www.qualitynewmexico.org/pdfs/2005%20Criteria%20for%20Performance%20Excellent.pdf) [2007, April 10]
- Baker, C. (2001). **Foundation of Bilingual Education and Bilingualism**. Clevedon, England: Multilingual Matters.
- Brisk, M.E. (1999). **Quality Bilingual Education Defining Success** [Online]. Available from: [www.alliance.brown.edu/pubs/defining – success](http://www.alliance.brown.edu/pubs/defining-success). [2007, April 10]
- Cheng, Y. C. and Tam, W. M. (1997). Multi-Models of Quality in Education. **Quality Assurance in Education**. 1: 22-31.
- Cummins J. (2000) . **Language, Power and Pedagogy : Bilingual children in the crossfire**. Clevedon , England : Multilingual Matters.
- Donohue, J. W. (1995). **See the Catholic schools walk a fiscal tightrope**. National Catholic Education Association (NCE). 172, 8: 6-7.
- Drucker, Peter F.(1998). **the Coming of New Organization**. **Harvard Business Review on Knowledge Management**. Boston: Harvard Business School Publishing Corporation: 1-19.
- Dubrin, A. J. (2000). **Essentials of Management**. 5th ed. New York : South-Western College Publishing.
- ERIC Digest (2008). **The School-within-a-School Model**. [Online]. Available from: <http://www.ericdigests.org/2000-4/school.htm> [2008, Sep. 14]

- Feinberg, R. C. (1999, Winter) Administration of Two-Way Bilingual Elementary Schools: Building on Strength. *Bilingual Research Journal*. 23(1): 1-21.
- Gulick, L. and Urwick, L. (1973). *Paper on Science of Administration*. New York : Institution of public Administration.
- Hodgetts, R.M. (1990). *Management: Theory, Process and Practice*. 5th ed. San Diego: Harcourt Brace Jovanovice publishers.
- Holt, D. H. (1990). *Management: Principles and practice*. 2nd ed. New Jersey : Prentice-Hall.
- Hornby, A S. (1995). *Oxford Advanced Learner's Dictionary*. Oxford: Oxford University Press.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (1991). *Educational Administration Theory Research Practice*. 4th ed. New York : McGraw-Hill.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). *Educational administration. : Theory, Research and Practice*. 6th ed. Singapore: McGraw-Hill, 2001.
- Kast, Fremont E. and Rosenzweig, James E. (1985). *Organization and Management : A systems and contingency approach*. 4th ed. Singapore : McGraw-Hill.
- Kimbrough, Ralph B., and Nunnrey, Michael Y. (1988). *Educational Administration: An Introdoction*. New York: Macmillan.
- Kreitner, R. (1998). *Management*. 7th ed. Boston : Houghton Mifflin.
- Lunenburg. Fred. C., and Ornstein, Allan C. (1996). *Educational administration : Concept and practices*. 2nd ed. Belmont, CA: Wadsworth.
- May, S., Hill, R., and Tiakiwai, S. (2004). *Bilingual/Immersion Education: Indicators of Good Practice*. University of Waikato, New Zealand.
- Mejia, Anne-Marie De. (2002). *Power, Prestige,& Bilingualism: Internatioanal Perspectives on Elite Bilingual Education*. Clevedon, England: Multilingual Matters.

- Montecel, Maria Robledo, and Cortez, Josie Danini. (2002, Spring). Successful Bilingual Education Program: Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level. **Bilingual Research Journal** 26 (1): 1–2
- Oliva , Peter F.(1992). **Developing The Curriculum** 3 rd ed. New York : Harper Collins Publishers.
- Owens, Robert G. (1998). **Organizational Behavior in Education**. 6th ed. Boston MA : Allyn and Bacon.
- Owens, Robert G. (2004). **Organizational Behavior in Education**. 8th ed. U.S.A.: Omegatype Typography.
- Rennie , J.(1993). **ESL and Bilingual Program Models** [Online]. (August 24) Available from : http://www.Cal.org/resources/digest/rennie_1.html.
- Richards, Jack C. & Schmidt, Richard. (2002). **Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics**. Essex: Pearson Education.
- Robbins, Stephen P. (1990). **Organization Theory: Structure, design, and Applications**. 3rd ed. New Jersey : Englewood Cliffs.
- Robbins, Stephen P. (2005). **Organizational behavior**. Upper Saddle River, N.J : Pearson Education International.
- Robson, M. and Matthews, R. (1995). Quality in Education: some issues for schools and their communities (A Concept Paper). **School Effectiveness and Site-Based Management**.Bangkok: UNESCO Principal Regional Office for Asia and Pacific.
- Ruhl,M.L. (1986). **The development of a survey of school effectiveness**. [Online]. Available from: <http://searh.Ebscohost.com>. [2008, Jun 25].
- Saylor , J.Galen , Alexander , William M. and Lewis , Arthur J. **Curriculum Planing for Better Teaching and Learning**. New York : Holt Rinehart and Winston, 1981.
- Solis, Adela. (2001). **Boosting Our Understanding of Bilingual Education : A Refresher on Philosophy and Models**. Intercultural Development Research Assosiation. [Online]. (nd). Available from: <http://www.idra.org/Newsltr/2001/Apr/Adela.htm>.
- Valverde, Leonard A., and Armendariz, Gloria J. (1999, Winter). Important Administrative Tasks Resulting from Understanding Bilingual Progam Designs. **Bilingual Research Journal**.23 (1): 1-10.

WARWICK DISTRICT COUNCIL.(2007). The European Foundation for Quality Management (EFQM) the Excellence model. [Online]. Available from: <http://www.warwickdc.gov.uk> [2007, Aug.17].

Westchester Institute For Human Services Research. (1998). Bilingual Education [Online]. Available from: [http:// www.ncb.gwn.edu/\(2005](http://www.ncb.gwn.edu/(2005). [2007, June 24].

Wikipedia. (2008). LISREL. [Online]. Available from: <http://en.wikipedia.org/wiki/LISREL>. [2008, Sep.14].

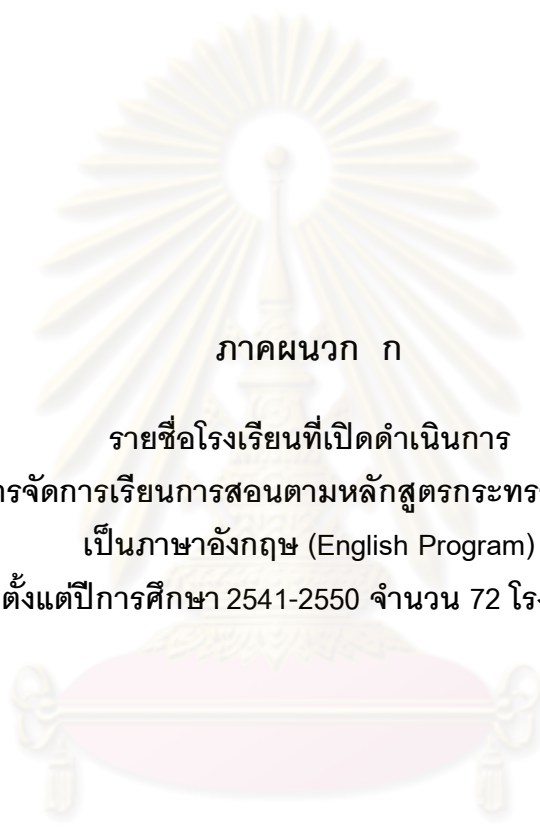

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนที่เปิดดำเนินการ
โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541-2550 จำนวน 72 โรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับอนุมัติดำเนินการ โครงการ English Program ปีการศึกษา 2541-2550 (72 โรงเรียน)

กลุ่มที่ 1 ศูนย์ประสานงานภาคกลางโรงเรียนโยธินบูรณะ

ประกอบด้วย 35 โรงเรียน (ม.ต้น 26 โรงเรียน ม.ต้น-ปลาย 9 โรงเรียน)

ที่	สพท.	โรงเรียน	ปีที่อนุมัติ	ประเภท	ช่วงชั้นที่เปิด
1	กรุงเทพมหานคร เขต 1	โยธินบูรณะ	2541	EP	3 และ 4
2	กรุงเทพมหานคร เขต 1	สิริวัฒนาธรรม	2546	EP	3
3	กรุงเทพมหานคร เขต 1	สามเสนวิทยาลัย	2549	EP	3 และ 4
4	กรุงเทพมหานคร เขต 1	วัดน้อยนพคุณ	2550	EP	3
5	กรุงเทพมหานคร เขต 2	สตรีวิทยา 2	2546	EP	3
6	กรุงเทพมหานคร เขต 2	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	2549/2550	EP	3/4
7	กรุงเทพมหานคร เขต 3	ทวีธาภิเศก	2546/2550	EP	3/4
8	กรุงเทพมหานคร เขต 3	โพธิสารพิทยากร	2546	EP	3 และ 4
9	กรุงเทพมหานคร เขต 3	มัธยมวัดนายโรง	2545	EP	3 และ 4
10	กรุงเทพมหานคร เขต 3	มัธยมวัดสิงห์	2546/2550	EP	3/4
11	กาญจนบุรี เขต 1	กาญจนานุเคราะห์	2546	EP	3
12	กาญจนบุรี เขต 1	วิสุทธิรังษี	2546	EP	3
13	ฉะเชิงเทรา เขต 1	เบญจมาภราชรังสฤษฏ์ 2	2546	EP	3
14	ชลบุรี เขต 1	ชลกันยานุกูล	2546	EP	3
15	ชลบุรี เขต 1	ชลราษฎรอำรุง	2550	EP	3
16	ตราด	สตรีประเสริฐศิลป์	2546	EP	3
17	นครนายก	นวมราชานุสรณ์	2546	EP	3

ที่	สพท.	โรงเรียน	ปีพินุมัติ	ประเภท	ช่วงวันที่เปิด
18	นครปฐม เขต 1	สิรินธรราชวิทยาลัย	2546	EP	3
19	นนทบุรี เขต 1	สตรีนนทบุรี	2546/2550	EP	3/4
20	นนทบุรี เขต 2	สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	2546	EP	3
21	ปทุมธานี เขต 1	คณะราษฎรบำรุงปทุมธานี	2546	EP	3
22	ปทุมธานี เขต 1	สวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต	2546	EP	3
23	ปทุมธานี เขต 2	ธัญบุรี	2546	EP	3
24	ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	บางสะพานวิทยา	2550	EP	3
25	ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2	สามร้อยยอดวิทยาคม	2546	EP	3
26	ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2	หัวหิน	2546	EP	3
27	พระนครศรีอยุธยา เขต 1	จอมสุรางค์อุปถัมภ์	2550	EP	3
28	เพชรบุรี เขต 1	เบญจมาเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี	2546	EP	3
29	ระยอง เขต 1	ระยองวิทยาคม	2546	EP	3
30	ระยอง เขต 2	มกุฎเมืองราชวิทยาลัย	2541	EP	3 และ 4
31	ราชบุรี เขต 1	ราชโบริกานุเคราะห์	2546	EP	3
32	สมุทรปราการ เขต 2	ราชวินิตบางแก้ว	2546	EP	3
33	สระบุรี เขต 1	เทพศิรินทร์ ทุแค	2546	EP	3
34	สระบุรี เขต 1	สระบุรีวิทยาคม	2546	EP	3
35	สุพรรณบุรี เขต 1	สวนหญิง	2550	EP	3

กลุ่มที่ 2 ศูนย์ประสานงานภาคเหนือโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี
ประกอบด้วย 10 โรงเรียน (ม.ต้น 9 โรงเรียน ม.ต้น-ปลาย 1 โรงเรียน)

ที่	สพท.	โรงเรียน	ปีทีอนุมัติ	ประเภท	ช่วงชั้นที่เปิด
1	กำแพงเพชร เขต 1	วัชรวิทยา	2550	EP	3
2	เชียงราย เขต 1	สามัคคีวิทยาคม	2542	EP	3
3	เชียงใหม่ เขต 1	ยุพราชวิทยาลัย	2546/2550	EP	3/4
4	เชียงใหม่ เขต 1	วัดโนนทัยพำพ	2549	EP	3
5	พะเยา เขต 1	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา	2546	EP	3
6	พิษณุโลก เขต 1	เฉลิมขวัญสตรี	2546	EP	3
7	พิษณุโลก เขต 1	พิษณุโลกพิทยาคม	2546	EP	3
8	ลำปาง เขต 1	บุญวาทย์วิทยาลัย	2546	EP	3
9	สุโขทัย เขต 1	อุดมครุณี	2550	EP	3
10	อุทัยธานี	หนองฉางวิทยา	2546	EP	3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 3 ศูนย์ประสานงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
ประกอบด้วย 15 โรงเรียน (ม.ต้น 13 โรงเรียน ม.ต้น-ปลาย 2 โรงเรียน)

ที่	สพท.	โรงเรียน	ปีที่อนุมัติ	ประเภท	ช่วงชั้นที่เปิด
1	ขอนแก่น เขต 1	ขอนแก่นวิทยายน	2546/2550	EP	3/4
2	นครพนม เขต 1	นครพนมวิทยาคม	2550	EP	3
3	นครราชสีมา เขต 1	สุธรรมพิทักษ์	2546	EP	3
4	นครราชสีมา เขต 1	สุนารีวิทยา	2549	EP	3
5	นครราชสีมา เขต 4	ปากช่อง	2549	EP	3
6	มหาสารคาม เขต 1	สารคามพิทยาคม	2546	EP	3
7	ร้อยเอ็ด เขต 1	สตรีศึกษา	2549/2550	EP	3/4
8	ร้อยเอ็ด เขต 2	ปทุมรัตน์พิทยาคม	2550	EP	3
9	เลย เขต 1	เลยพิทยาคม	2546	EP	3
10	ศรีสะเกษ เขต 1	สตรีสิริเกศ	2546	EP	3
11	ศรีสะเกษ เขต 1	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ	2550	EP	3
12	สุรินทร์ เขต 1	สิรินธร	2550	EP	3
13	หนองคาย เขต 1	ปทุมเทพวิทยาคาร	2549	EP	3
14	อุดรธานี เขต 1	อุดรพิทยานุกูล	2546	EP	3
15	อุบลราชธานี เขต 1	เบ็ญจมะมหาราช	2546	EP	3

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 4 ศูนย์ประสานงานภาคใต้โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
ประกอบด้วย 12 โรงเรียน (ม.ต้น 12 โรงเรียน ม.ต้น-ปลาย - โรงเรียน)

ที่	สพท.	โรงเรียน	ปีพินุมัติ	ประเภท	ช่วงชั้นที่เปิด
1	กระบี่	อำมาตย์พานิชนุกูล	2550	EP	3
2	ชุมพร เขต 1	สอาดเมตติมวิทยา	2544	EP	3
3	ตรัง เขต 1	สภาราชนี	2546	EP	3
4	นครศรีธรรมราช เขต 1	เบญจมาภุทิศ นครศรีธรรมราช	2542	EP	3
5	นครศรีธรรมราช เขต 1	เชียรใหญ่	2550	EP	3
6	นครศรีธรรมราช เขต 1	กัลยาณิศศรีธรรมราช	2550	EP	3
7	ภูเก็ต	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต	2546	EP	3
8	ภูเก็ต	สตรีภูเก็ต	2546	EP	3
9	ยะลา เขต 1	คณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลา	2546	EP	3
10	สงขลา เขต 1	วรรณภิเฉลิม จังหวัดสงขลา	2544	EP	3
11	สตูล	พิมานพิทยาสรรค์	2550	EP	3
12	สุราษฎร์ธานี เขต 1	สุราษฎร์ธานี	2543	EP	3

ที่มา : ภาษาอังกฤษ, สถาบัน. (2551). โรงเรียน EP ในภาคต่าง ๆ. [Online]. (Aug.10). Available from: http://www.englishobec.net/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย (การสนทนากลุ่มเฉพาะ)
- เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ด้านคุณภาพการศึกษา EP

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1612

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายวุฒิชัย เนียมเทศ นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษามาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้มีสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบบันทึกการ สนทนากลุ่ม กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียนโครงการ English Program ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายวุฒิชัย เนียมเทศ ได้ทำการเก็บ ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ศธ 0512.6(2771)/1759

คณะกรรมาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายวุฒิชัย เนียมเทศ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม กับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโครงการ English Program ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายวุฒิชัย เนียมเทศ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตณกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ศธ 0512.6(2771)/1760

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรื่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายวุฒิชัย เนียมเทศ นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม กับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโครงการ English Program ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายวุฒิชัย เนียมเทศ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Guideline)

สำหรับดำเนินการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา

โครงการ English Program

หัวข้อวิจัย : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นิสิต : นายวุฒิชัย เนียมเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.บุญมี เณรยอด

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.ศิริเดช สุชีวะ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสนทนากลุ่มสำหรับการวิจัยระดับปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสาร ส่วนที่ 1

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

หัวข้อเรื่อง : คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

การสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพแบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่มารวมตัวกันเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกหลังจากที่ผู้วิจัยได้ขอสรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะช่วยอุดช่องว่างด้านข้อมูล ข้อเสนอแนะที่ขาดหายไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก ประสบการณ์ และปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมสนทนาในแนวทางที่ยืดหยุ่น และมีความเป็นไปได้ เพื่อให้ได้รายละเอียดของประเด็นที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ได้ข้อมูล เนื้อหาสาระในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ**คุณภาพการศึกษา**ของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลรายละเอียดอย่างหลากหลาย

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา และผู้ช่วยเหลือทั่วไป
2. ผู้ร่วมสนทนา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

ข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร

1.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษา- อังกฤษ)ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรทั่วไปหรือ ใกล้เคียงกับนักเรียนในหลักสูตรภาคภาษาไทยในระดับชั้นเดียวกันหรือไม่ เพียงใด

.....

1.2 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรทั่วไป หรือสูงกว่านักเรียนในหลักสูตรภาคภาษาไทยในระดับชั้นเดียวกัน หรือไม่ เพียงใด

.....

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์หรือไม่ เพียงใด (ยกตัวอย่างผลงานที่สร้างสรรค์)

.....

2.2 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลายหรือไม่ เพียงใด (ยกตัวอย่างพฤติกรรมการเรียนรู้)

.....

2.3 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีสุขในการเรียนหรือไม่ เพียงใด

.....

2.4 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

.....

3. สังคมและวัฒนธรรม

3.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ความเข้าใจในความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทยหรือไม่ เพียงใด

.....

3.2 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** สุนทรียภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือไม่ เพียงใด

.....

เอกสาร ส่วนที่ 2

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	
สถานที่/Location of Focus Group	
จำนวนคน/Number of Participants	
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

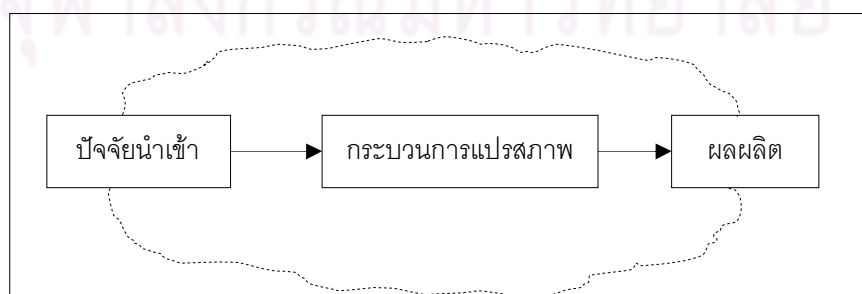
AN ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL QUALITY OF THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION, MINISTRY OF EDUCATION

สาระสำคัญ

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษที่บทบาทอย่างมากในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ในยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อช่วยเหลือในด้านทรัพยากร และงบประมาณในการจัดการศึกษา ในรูปแบบของโครงการที่เรียกว่า “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program : EP)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกที่จะส่งบุตร-หลานเข้าเรียนในโครงการนี้นับว่าเป็นนโยบายที่ดีและเหมาะสม แต่ข้อที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งก็คือคุณภาพการศึกษาว่าจะได้มาตรฐานหรือไม่

ในเชิงระบบ คุณภาพการศึกษา ก็คือผลผลิต ที่เกิดมาจากกระบวนการ และปัจจัยนำเข้า นั่นก็หมายความว่า การบริหารและปัจจัยนำเข้าย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษานั้นเอง

- **คุณภาพการศึกษา หมายถึง อะไร**

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณภาพของผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่างๆ เป็นไปตามหลักสูตร และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ

ผู้วิจัยได้ข้อสรุปคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ

- คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.
- คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
- คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของหลักสูตร English Program
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

(ตัวอย่างงานวิจัย)

เศรษฐภรณ์ น้อยคำ (2548) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า(inputs) ด้านกระบวนการ(process) และด้านผลผลิต (outputs) โดยในด้านผลผลิตได้แบ่งองค์ประกอบย่อยออกเป็น 2 ด้าน และ 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

- 1.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี
- 1.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้
- 1.3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าเป้าหมายของโรงเรียน โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.4 มีผลงานความสำเร็จที่แสดงความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2.1 มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์
- 2.2 มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- 2.3 มีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน
- 2.4 มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

2.5 มีลักษณะตามความคาดหวังด้านความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

Brisk (1999 และ 2000) ได้นำเสนอกรอบการพัฒนาโปรแกรมสองภาษาสู่ความสำเร็จ โดยกล่าวถึงองค์ประกอบผลที่คาดว่าจะได้รับว่า วัดได้จากตัวผู้เรียนด้านพัฒนาการทางภาษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบูรณาการด้านวัฒนธรรมทางสังคม

และจากผลการวิจัยของ Montecel และ Cortez (2002) เรื่อง Successful Bilingual Education Program : Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level ได้มีการนำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติขึ้น ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน ได้มี

พระราชบัญญัติการศึกษาสองภาษามาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 1968 ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของโรงเรียน(School Outcome Indicators) 2) ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน(Student Outcome Indicators) 3) ตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน(School – Level Indicators) และ 4) ตัวบ่งชี้ระดับห้องเรียน(Classroom Level : Programmatic and instructional practices)

สำหรับตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน(Student Outcome Indicators) ได้นำเสนอไว้ 4 ประการ คือ

1 ความชำนาญทางภาษาพูด (Oral Language proficiency) ผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพูดภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สองอย่างสมบูรณ์ภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้ที่ริเริ่มในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการพูดภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบูรณ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากนี้ไม่ถือเป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

2 ความชำนาญทางภาษาเขียน (Written language proficiency) ผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการอ่านและการเขียนภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบูรณ์ภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้ที่ริเริ่มเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการอ่านและการเขียนภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบูรณ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากนี้ไม่เป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

3 ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ (Content area mastery in English) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

4 ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ (Content area mastery in native language) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

● ผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อยของคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	สมศ.	ศธ.	EP	เอกสาร/งานวิจัย
ด้านผลผลิต (Outputs)/คุณภาพการศึกษา				
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓
2. คุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	✓	✓
3. สุขนิสัยทางกาย ทางใจ	✓	✓	✓	✓
4. สุขทรียภาพ กีฬา ดนตรี	✓	✓	✓	✓
5. การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓
6. รู้จักแสวงหาความรู้และมีทักษะการใช้ เทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓
7. รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	✓	✓	✓	✓
8. อยู่อย่างพอเพียง บนพื้นฐานความเป็นไทย อนุรักษ์พัฒนาสภาพแวดล้อม	-	✓	✓	✓
9. ใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้	-	-	✓	✓
10. มีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	-	-	✓	✓

● องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

จากการวิเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าผลผลิต (Outputs) หรือคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโครงการ English Program ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ

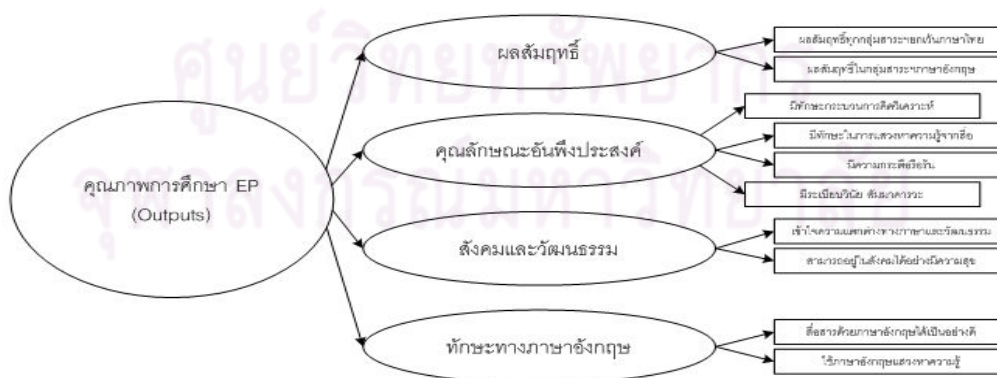
1. **ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึงนักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร หรือเป้าหมายของโรงเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร หรือเป้าหมายของโรงเรียน

2. **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน** หมายถึงนักเรียนในโครงการมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

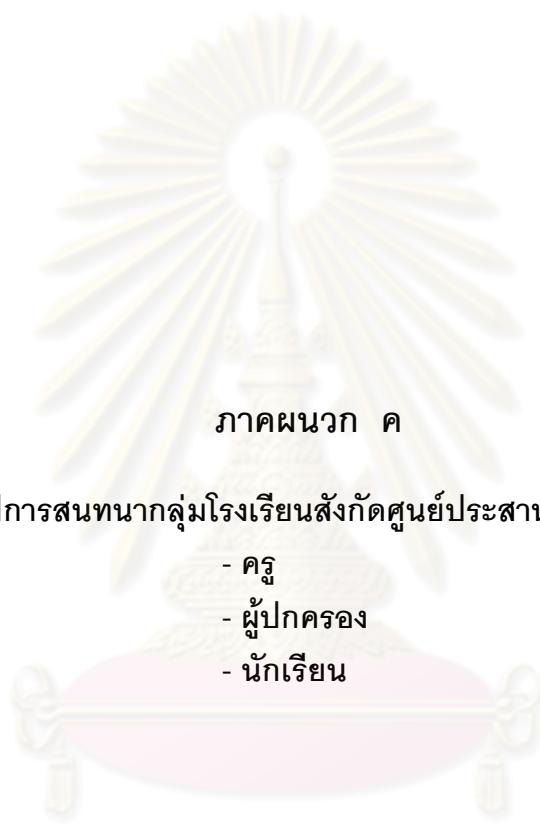
3. **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** หมายถึงนักเรียนในโครงการเข้าใจความแตกต่างทางภาษา และวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย และมีสุนทรียภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. **ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้** หมายถึงนักเรียนในโครงการสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้อังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

● กรอบแนวคิดคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

ขอขอบคุณที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม / ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

แบบสรุปการสนทนากลุ่มโรงเรียนสังกัดศูนย์ประสานงาน ภาคเหนือ

- ครู
- ผู้ปกครอง
- นักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (ครู)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	5 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรอง VIP LITTLE DUCK HOTEL จ.เชียงราย
จำนวนคน/Number of Participants	9 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	ครู
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายธนากร จันทนากร

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ก็คาดหวังให้สูงกว่าเด็กทั่วไป	“ เราก็คาดหวังให้เขาได้คะแนนสูง ..... ส่วนมากก็ได้ละ..... ”
1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษน่าจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนทั่วไป	“เด็กบางคนชอบภาษาอังกฤษ...เขาก็จะได้จริงๆ ” “เด็กบางคนยังไม่แสดงออกในตอนแรกๆ แต่พอถึงเวลา ก็สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ ”

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 ความมีระเบียบวินัยของนักเรียน EP	“ เด็กจะมีวินัยหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครู .....ครูต้องสอนเขา ..... วัฒนธรรมไทยของเรา ก็เป็นตัวหล่อหลอมเขา อยู่แล้ว ”
2.2 กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ	“ เด็ก EP กล้าแสดงออกมากวัฒนธรรมไทย ....บางทีก็เป็นตัวสกัดกั้นไม่ให้เขากล้าแสดงออกมากนัก.....ทั้งๆ ที่บางทีเราอยากให้เขาแสดงออก ”

2.3 มีความสุขในการเรียน	“อาจารย์ฝรั่งใจดี.....แต่ถ้าเด็ก EP เรียนวิชาอื่น...ต้องทำใจนิดนึง.....เด็กเสียดังมาก....”
-------------------------	--

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.1 เข้าใจความแตกต่างวัฒนธรรมต่างประเทศและของไทย	“ พาเด็กไปรับประทานอาหารแบบตะวันตก และสอนให้รู้วิธีรับประทานอาหารแบบตะวันตกก็ทำให้เขาเข้าใจมากขึ้น” “วัฒนธรรมไทย....ครูไทยก็ต้องคอยสอนเขา.....”
3.2 ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมต่างชาติได้	“ เรียนกับฝรั่ง .....ทำให้พวกเขาส่งงานตรงเวลา เป๊ะเลย.....”

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 ทักษะการสื่อสาร มีความมั่นใจในการใช้ภาษา	“ เด็ก EP การสื่อสารเขาค่อนข้าง.....แต่สำเนียงไม่ค่อยถูก...เพราะครูฝรั่งไม่ค่อยสอน ไม่ค่อยเตือน ...เขาอาจจะคิดว่าแค่สื่อสารได้ก็พอแล้ว...แต่เราคาดหวังมากกว่านั้น ....” “ เด็กบางคน พูดได้คล่อง .....การ Present หน้าห้อง...เด็กปกติไม่ได้เท่านี้.....”
4.2 ใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	“มันเป็นความรู้ที่คงทน.....เราสามารถใช้งานได้โดยไม่รู้ตัว.....ยกเว้นคนที่เข้าเวทีแข่งขันก็จะรู้ว่าตนเองอยู่ตรงไหน.....แต่เวลาเขาจบ ม.ต้น เข้าเรียน ม. ปลาย เขาจะเก่งภาษาอังกฤษมาก เมื่เทียบกับคนอื่นที่มาจากภาคปกติ ....” “ ผมมีเพื่อนที่จบ EP .....พอมารเรียนมหาวิทยาลัยสอบ Pre test ได้คะแนนภาษาอังกฤษสูงกว่าคนอื่นี่ๆ แสดงว่าภาษาอังกฤษเขามีพื้นฐานที่ดี.....”

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (ผู้ปกครอง)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	5 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรอง VIP LITTLE DUCK HOTEL จ.เชียงราย
จำนวนคน/Number of Participants	6 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	ผู้ปกครอง
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายธนากร จันทนากร

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ)</p> <p>ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ก็คาดหวังว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเช่นกัน</p>	<p>“คาดหวังทุกวิชาแต่ก็ต้องคำนึงถึงศักยภาพของลูกด้วยเช่นกัน”</p> <p>(คุณพ่อ – เป็นวิศวกร จบการศึกษาจากอเมริกา)</p>
<p>1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>วิชาภาษาอังกฤษต้องสูงกว่าและสามารถใช้ภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงภาษาที่ถูกต้องเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพที่เจริญก้าวหน้า</p>	<p>“คาดหวังด้านภาษาไว้สูง และก็เป็นที่น่าพอใจอยู่ แต่วิทย์ คณิต ยังไม่น่าพอใจ”</p> <p>(คุณแม่ - ขายประกัน)</p> <p>“จบโทเมืองไทยกับเมืองนอก เมืองนอกต้องมาก่อน เพราะภาษาสำคัญมาก”</p> <p>(คุณพ่อ – รับเหมาก่อสร้าง / คุณแม่ - ทำงานบริษัท ฝรั่ง)</p>

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
นักเรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรม	“จุดเริ่มต้นของการศึกษาคือภาษาอังกฤษ และต้องสร้างคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับเด็กด้วย” (คุณพ่อ - เป็นครู)

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.2 นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต่างประเทศได้ซึ่งจะช่วยให้มีพัฒนาการด้านภาษาและสังคม อีกด้วย	“ลูกต้องนำความรู้ในห้องเรียน ในการหาประสบการณ์นอกห้องเรียนด้วย โดยเฉพาะการไปต่างประเทศเพื่อหาประสบการณ์ตรง” (คุณแม่ - เป็นครู)
3.2 นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ อย่างหลากหลายจากครู หรือ ประสบการณ์ตรงจากการไปต่างประเทศ	“หากเราเรียนกับครูต่างชาติที่มาจากหลายชาติ ก็จะเป็นผลดี เพราะการเรียนรู้จากหลากหลายข้อมูลดีกว่าแหล่งข้อมูลเดียว” (คุณแม่ - เป็นครู)

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและสำเนียงภาษาเทียบเท่าเจ้าของภาษา	“อยากให้ลูกพูดสำเนียงเดียวกับเจ้าของภาษา เพราะที่โรงเรียนใช้ครูฟิลิปปินส์ สำเนียงไม่ชัด เหมือนคนเหนือพูดภาษากลางไม่ชัดเท่าคนภาคกลาง” (คุณพ่อ - วิศวกร จบการศึกษาจากอเมริกา)
4.2 สามารถแสวงหาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ เช่น การอ่านตำรา หนังสือ ที่เป็นภาษาอังกฤษ	“วันใดถ้าเขาสามารถอ่าน Text เป็นภาษาอังกฤษได้ ก็คิดว่าเขาน่าจะศึกษาหาความรู้ได้” (คุณพ่อ - เป็นวิศวกร จบการศึกษาจากอเมริกา) “ภาษาอังกฤษสำคัญ อยากให้ลูกเก่งภาษา สามารถอ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้ ไม่ต้องอ่านหนังสือแปล” (คุณแม่ - เป็นแม่บ้าน / คุณพ่อ - ทำงานบริษัท)

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (นักเรียน)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	5 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรอง VIP LITTLE DUCK HOTEL จ.เชียงใหม่
จำนวนคน/Number of Participants	17 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	นักเรียน
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายธนากร จันทนากร

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ)</p> <p>ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเท่าหรือสูงกว่า</p>	<p>“ก็เราเรียนหลักสูตรเหมือนกับภาคภาษาไทย” (นักเรียน – ม.ต้น)</p> <p>“เรามีโอกาสได้เรียนทั้งหลักสูตรของต่างประเทศ และของไทย” (นักเรียน – ม.ปลาย)</p>
<p>1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>วิชาภาษาอังกฤษต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนทั่วไป</p>	<p>“ครูบอกว่าจะคัดนักเรียนหัวกะทิเข้าเรียน EP เพื่อให้เก่งภาษาอังกฤษมากกว่าคนทั่วไป” (นักเรียน – ม.ปลาย)</p>

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>2.1 นักเรียนในโครงการควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์</p>	<p>“ครูไทยจะบอกว่า ถ้าสอนเด็ก EP เขาจะถามคำถาม นอกกรอบซึ่งไม่เคยใช้กับเด็กทั่วไป เพราะเด็ก EP ชอบคิด ” (นักเรียน – ม.ปลาย)</p> <p>“ พวกผมชินกับครูฝรั่งที่สอนให้คิดนอกกรอบ ไม่ใช่อยู่ในเฉพาะตำรา ” (นักเรียน – ม.ปลาย)</p>
<p>2.2 นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ</p>	<p>“ ความรู้ทาง Internet มากกว่า 90 % เป็นภาษาอังกฤษ เราเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนมาแล้วก็สามารถนำมาใช้ได้มากขึ้น คนทั่วไปอาจต้องใช้เวลาในการอ่านข้อมูลนานกว่า “ (นักเรียน – ม.ปลาย)</p> <p>“ คนทั่วไปอาจใช้วิธีการก๊อปปี้(copy) มากกว่าเรียบเรียงใหม่ “ (นักเรียน – ม.ปลาย)</p>
<p>2.3 ความสุขในการเรียน โดยภาพรวมแล้วก็มี ความสุขในการเรียน แต่ในบางครั้งก็เครียดเพราะเรียนไม่เข้าใจ</p>	<p>“ ความเครียดก็มีด้วยกันทุกคน ก็ต้องรู้จักจัดการกับความเครียดว่าจะทำอย่างไรดี “ (นักเรียน – ม.ปลาย)</p>
<p>2.4 นักเรียนมีระเบียบวินัย รักชาติ กล้าคิด และมีสัมมาคารวะ</p>	<p>“ประเทศของเราจะเป็นอย่างไร เราต้องคิดแบบอิสระไม่ต้องเลียนแบบมาจากใคร” (นักเรียน – ม.ปลาย)</p> <p>“เราเป็นคนไทย อยู่ในสังคมไทย เราต้องทำตามวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว “ (นักเรียน – ม.ปลาย)</p>

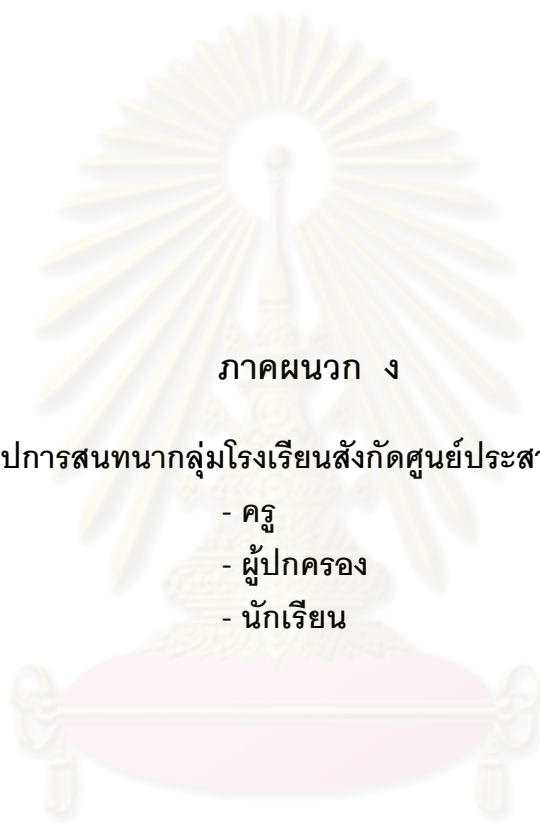
3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.3 เข้าใจความแตกต่างวัฒนธรรมของไทยและต่างประเทศ	“เราเรียนเพื่อให้เราตามทันเขาแต่ไม่ใช่ให้เรากลายเป็นพวกเดียวกับเขา” (นักเรียน – ม.ปลาย)
3.2 ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้	“รู้ว่าเขาเป็นอย่างไร เราก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับเขาได้ ง่ายกว่าที่เราไม่รู้เรื่องแล้วต้องไปเรียนใหม่” (นักเรียน – ม.ปลาย)

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 ทักษะการสื่อสาร	“สื่อสารได้แน่นอน ถึงแม้จะไม่ถูกไวยากรณ์เป๊ะเลย” (นักเรียน – ม.ปลาย)
4.2 แสวงหาความรู้ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	“ผมมีเพื่อนเป็นฝรั่ง ผมถามเขาเกี่ยวกับประเทศไทย ซึ่งบางครั้งมักแตกต่างจากที่เรารับทราบจาก TV ในบ้านเราหลายๆ” (นักเรียน – ม.ปลาย) “เรามีโอกาสศึกษาจากเว็บต่างประเทศ ทำให้มีข้อมูลอย่างหลากหลายในการตัดสินใจในบางเรื่อง” (นักเรียน – ม.ปลาย)

ภาคผนวก ง

แบบสรุปการสนทนากลุ่มโรงเรียนสังกัดศูนย์ประสานงาน ภาคใต้

- ครู
- ผู้ปกครอง
- นักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (ครู)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	27 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรองพวงชมพู โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี
จำนวนคน/Number of Participants	8 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	ครู
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นางสาวจิตธาดา วงศ์กิตติการ

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
1.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษก็คาดหวังให้เท่ากับเด็กทั่วไป	“วิชาการอื่นๆ ต้องได้มากกว่า โดยเฉพาะ... ภาษาอังกฤษ เด็ก EP ต้องสูงกว่า.....”
1.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษน่าจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนทั่วไป	“.....วิชาภาษาอังกฤษ....เด็กได้ฝึกนอกจากวิชาภาษาอังกฤษแล้ว ยังได้ฝึกภาษาอังกฤษจากวิชาอื่นๆ เช่น ในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฉะนั้นทักษะภาษาอังกฤษ เด็กต้องเหนือกว่า....ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับตัวเด็กเองด้วย.....”

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	“ ....เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....”
2.2 ใช้เทคโนโลยีได้	“.....เด็กมีความพร้อมมาก ทั้งการใช้คอมพิวเตอร์และภาษา เพราะที่บ้านสนับสนุนและตนเองก็มีความรู้ภาษาอังกฤษดีอยู่ด้วย.....”
2.3 มีความสุขในการเรียน	“.....เด็กมีความสุขในการเรียนมาก ๆ เลย มากเกินไปด้วยซ้ำ...”

<p>2.4 มีระเบียบวินัย กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์</p>	<p>“...มีระเบียบวินัย.....แต่ก็ขึ้นกับคนมอง ถ้าคนไทย อาจจะมองว่าน้อย....สำหรับชาวต่างชาติเขามองว่า ใช้ได้..” “...เด็กกล้าคิดกล้าทำมาก....เขาปลูกฝังในด้านความรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ตลอดเวลา”</p>
---	--

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>3.4 เข้าใจความแตกต่างวัฒนธรรมต่างประเทศและ ของไทย</p>	<p>“.....เขาเรียนกับอาจารย์ต่างชาติ เขาก็รู้จักการ เปรียบเทียบวัฒนธรรมของไทย และต่างชาติ...เจอครู ไทยก็ยกมือไหว้....อย่าลืมนะที่บ้านเขาเป็นคนไทย...”</p>
<p>3.2 สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้</p>	<p>“...เด็ก EP ตอนไปเรียนต่างประเทศ สบายเลย...เขาได้ ทั้งภาษา และวิชาการ ....วิทยาศาสตร์เขาไม่ด้อยเลย... ไปเรียนเมืองนอก เขาชนะเด็กฝรั่ง...โรงเรียนยกย่องเขา ให้เป็นวันของเขา...เป็น ธีระพัฒน์ เดย์ เลย..”</p>

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>4.1 ทักษะการสื่อสาร มีความมั่นใจในการใช้ภาษา และใช้สำเนียงที่ถูกต้อง</p>	<p>“...ตอนแรกก็ดูเหมือนไม่ค่อยได้ แต่พอสักระยะหนึ่งเขา ได้....เหมือนมันตกผลึก....พอจบ ม.3 เรียนต่อ ม. 4 เขาเก่งมากกว่าเด็กทั่วไปเสียอีก.....กว่าจะได้กินาน.... พอได้ก็ชื่นใจ..” “....เขามีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสูงนะ...” “..สำเนียงภาษา...อยากได้ให้ดี...แต่ต้องคอยแก้เพราะ ระยะหลังๆนี้โรงเรียนหาครูฝรั่งไม่ได้ต้องจ้างครู ฟิลิปปินส์...”</p>
<p>4.2 ใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้จาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย</p>	<p>“...เด็กมีความรู้มากจริงๆ .....อยากให้เปิดสอน EP ทั้ง ประเทศเลย.....” “...เด็ก EP ทำไมเก่งจังเลย....สามารถ Present วิทยาศาสตร์ ได้สบายเลย</p>

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (ผู้ปกครอง)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	27 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรองพวงชมพู โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี
จำนวนคน/Number of Participants	6 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	ผู้ปกครอง
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นางสาวจิตธาดา วงศ์กิตติการ

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
1.9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ก็คาดหวังว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ของหลักสูตร	“.....อยาก..ให้ลูก เก่ง คณิต วิทยาศาสตร์ ด้วย....” “.....ก็ให้เขาเรียนพิเศษ ข้างนอกด้วย ...”
1.10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษต้องสูงกว่าและสามารถใช้ภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงภาษาที่ถูกต้อง และอ่านตำราที่เป็นภาษาอังกฤษได้	“.....เขาชอบภาษาอังกฤษ.....อยากให้เก่งภาษาอังกฤษ.....”

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 นักเรียนต้องมีระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม	“.....เขาก็ทำตัวเหมือนเด็กๆ ทั่วไป....”
2.2 นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใช้เทคโนโลยีได้ดี กล้าคิด กล้าทำ มีความสุขในการเรียน	“.....เขาใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี.....เห็นเขาหาข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษได้.....” “.....ลูกชอบเรียน EP มาก.....เขาชอบ...เราก็ดีใจ...”

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
- นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต่างประเทศ บนพื้นฐานของความเป็นไทย และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม	“.....ถูกชอบ.....มีความสุขที่เรียนกับอาจารย์ฝรั่ง.....มีเพื่อนชาวต่างชาติบ้าง.....”

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
- สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ และสามารถแสวงหาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อได้ เช่น การอ่านตำรา หนังสือ ที่เป็นภาษาอังกฤษ	“.....เขาสื่อสารได้....พอใจ...เขาอ่านตำราภาษาอังกฤษได้อยู่แล้วเพราะตำราที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษ.....”

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (นักเรียน)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	27 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรองพวงชมพู โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี
จำนวนคน/Number of Participants	8 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	นักเรียน
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นางสาวจิตธาดา วงศ์กิตติการ

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
1.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเท่าหรือสูงกว่า	“เราคาดหวังให้เนื้อหาแน่นเหมือนทั่วไป แต่บางที่อาจารย์ฝรั่งสอนแบบทั่วๆ ไป ไม่แน่น.....อาจเป็นเพราะอาจารย์ไม่ได้จบตรงสาขาที่สอน.....”
1.12 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนทั่วไป	“ภาษาอังกฤษคิดว่าดีกว่า.....เวลาประกาศรับสมัครสอบแข่งขัน....เขาจะยกเว้นเด็ก EP ห้ามสมัคร..เขากลับเด็ก EP...”

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 นักเรียนในโครงการควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์	“..... มีอยู่แล้ว.....ข้อสอบส่วนใหญ่เป็นเขียนบรรยาย...ฝึกให้คิด ...ข้อสอบไม่มี choice เลย....”

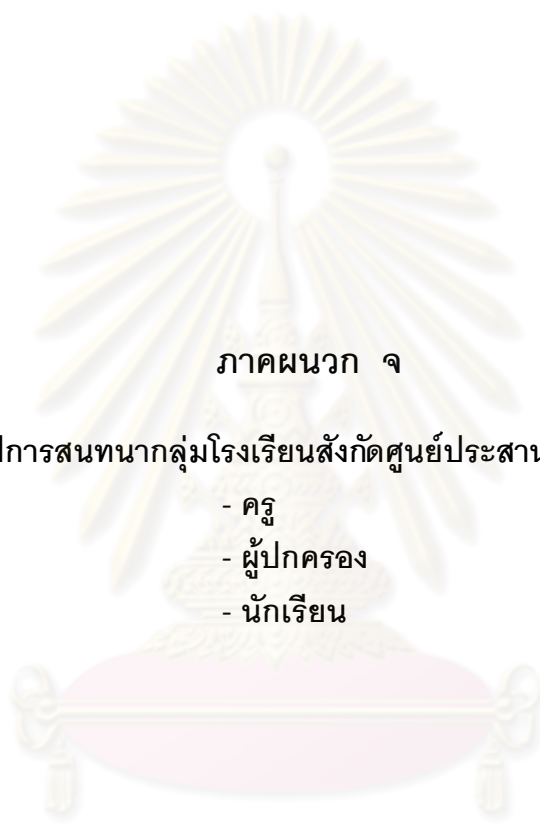
2.5 นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ	“...ภาษาที่ใช้ในคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ...สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ง่าย..”
2.6 มีความสุขในการเรียน	“.....คนที่ชอบก็มีความสุข....”
2.7 นักเรียนมีระเบียบวินัย รักษาดี กล้าคิด กล้าทำ และมีสัมมาคารวะ	“...เราก็มีระเบียบวินัย..... ปฏิบัติตนเหมือนเด็กทั่วไป... แต่เด็ก EP มีจำนวนน้อย ก็เลยเป็นจุดเด่น เวลาทำอะไรก็จะมีแต่คนจับตามอง.....เหมือนจับผิด...”

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.5 เข้าใจความแตกต่างวัฒนธรรมของไทยและต่างประเทศ	“เจอคนไทยก็ไหว้....ครูฝรั่งบางที่เราก็กินไหว้...แต่ครูฝรั่งไม่เคยชิน.....เขาชอบแบบเป็นกันเอง.....เราเข้าใจวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว.....” “...เราชอบ นิยมไทย เหมือนกับเด็กทั่วๆ ไป...”
3.2 มีสุนทรียภาพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	“..เราก็นั่งใจคิดปะ ดนตรี กีฬา แต่อาจจะไม่เก่งมากนัก...”

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 ทักษะการสื่อสาร	“..ผมเพิ่งมาเรียน EP ตอน ม. ปลาย สังเกตว่าเพื่อนที่จบ EP ฟังได้ดีกว่า เก่งมากกว่า....”
4.2 แสวงหาความรู้ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	“..อ่านข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษได้.....มีโอกาสดันคว้าได้มากกว่า.....ไม่ต้องแปล...”

ภาคผนวก จ

แบบสรุปการสนทนากลุ่มโรงเรียนสังกัดศูนย์ประสานงาน ภาคกลาง

- ครู
- ผู้ปกครอง
- นักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (ครู)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	23 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรอง VIP MCC HALL เดอะมอลล์งามวงศ์วาน จ.นนทบุรี
จำนวนคน/Number of Participants	8 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	ครู
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายธนากร จันทนากร

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
1.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ก็คาดหวังให้เท่ากับเด็กทั่วไป	“EP เรียนตามหลักสูตรกระทรวงฯ ต้องมีความรู้ครบตามหลักสูตร...และต้องเก่งภาษาอังกฤษด้วย.” “..คาดหวังให้ได้ผลการเรียนสูง แต่ตัวเด็กเองยังไม่สามารถทำได้...” “เขาเรียนเป็นภาษาอังกฤษ.....เวลาเจอข้อสอบที่เป็นภาษาไทย เขาจะไม่เข้าใจ โรงเรียนต้องสอนคำศัพท์ควบคู่กันด้วย”
1.14 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษน่าจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนทั่วไป	“.....นักเรียนต้องเก่งภาษาอังกฤษด้วย...”

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	“ .....วิธีการสอนของครูฝรั่งไม่เหมือนของไทย.....จะส่งงานเด็กให้ไปทำมาเอง.....นั่นแหละเป็นวิธีการให้เด็กมีความคิดเป็นของตนเอง.....”

2.2 ใช้เทคโนโลยีได้	“.....เคยให้เด็กทำ Project คั่นคว่าจากเน็ต.....เขาก็ทำได้.....” “...เด็กบางคน...ใช้คอมเก่งกว่าครูเสียอีก...”
2.3 มีความสุขในการเรียน	“.....แล้วแต่เด็ก...บางคนก็เรียนได้ดี...มีความสุข.....บางคนไม่พร้อมก็เรียนไม่ได้ดี.....”
2.3 มีระเบียบวินัย	“...เด็ก EP เป็นกลุ่มน้อย...ต้องระมัดระวังตนเอง...ผิดวินัยน้อย...”

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.6 เข้าใจความแตกต่างวัฒนธรรมต่างประเทศและของไทย	“.....บางครั้งนักเรียนไม่ไหวครูฝรั่ง.....ครูฝรั่งฟ้องว่าทำไมไม่ไหวเขาเหมือนครูไทย.....”
3.2 สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	“...เด็ก EP สามารถปรับตัวได้ดี...เขาคุกเข่าตอนเข้าหาอาจารย์ฝรั่ง.....อาจารย์ชอบมาก...ถ่ายรูปลกันใหญ่เลย”

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 ทักษะการสื่อสาร มีความมั่นใจในการใช้ภาษา และใช้สำเนียงที่ถูกต้อง	“สำเนียงภาษา..ไม่ใช่สิ่งสำคัญมากแต่อยากให้สื่อสารได้เข้าใจและถูกต้อง.....โดยเฉพาะวิชาหลัก..วิทย คณิต.....” “แต่ถ้าจะให้ดี ควรฝึกครูฝรั่งด้วย.....มีหลายๆ ชาติ..ไม่ควรมีฟิลปปินส์เพียงอย่างเดียว.....เด็กควรรู้สำเนียงภาษาที่ถูกต้องด้วย”
4.2 ใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	“...เด็กสามารถค้นคว้าข้อมูลได้ดี.....เก่งมาก”

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (ผู้ปกครอง)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	22 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรอง VIP MCC HALL เดอะมอลล์งามวงศ์วาน จ.นนทบุรี
จำนวนคน/Number of Participants	10 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	ผู้ปกครอง
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายธนากร จันทนากร

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>1.15 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ)</p> <p>ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ก็คาดหวังว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่าหรือสูงกว่าปกติ</p>	<p>“คณิต วิทย์ น่าจะสูงกว่าธรรมดา”</p> <p>“ ไม่อยากให้นั้นแต่ภาษา อยากให้ได้วิชาอื่นด้วย “</p> <p>“ วิชาอื่นๆ ต้องสู้คนอื่นได้ “</p> <p>“ ม.ต้น ไม่ค่อยคาดหวังมาก อยากให้เรียนสบายๆ แต่พอ ม.ปลาย อยากเน้นที่ลูกชอบ เช่น เสริมวิทย์ คณิต ถ้าจะไปต่อแพทย์ วิศวกรรม .....อยากให้เรียน Inter “</p>
<p>1.16 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ</p> <p>วิชาภาษาอังกฤษต้องสูงกว่าและสามารถใช้ภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงภาษาที่ถูกต้อง และอ่านตำราที่เป็นภาษาอังกฤษได้</p>	<p>“คาดหวังให้ EP พูดภาษาอังกฤษมากๆ เท่าที่จะทำได้”</p> <p>“ คาดหวังเรื่องภาษาอังกฤษ ต้องฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ .....ถึงให้ลูกเรียน EP “</p> <p>“ ตอนเรียนประถม ลูกได้สำเนียงดี แต่พอเข้ามัธยม สำเนียงแย่งเพราะไม่กล้าพูด.....กลัวเพื่อนล้อ...อยากให้คงไว้ “</p>

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 นักเรียนต้องมีระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม	“ บอกลูกว่า....เรียนโรงเรียนรัฐบาลจะได้มีระเบียบวินัย .....โรงเรียนเอกชนครูตามใจ.....” “วัฒนธรรมต้องควบคู่กันไประหว่างตะวันตก – ตะวันออก “
2.2 นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใช้เทคโนโลยีได้ดี กล้าคิด กล้าทำ มีความสุขในการเรียน	“ ใช้เทคโนโลยีได้ดี.....เราสามารถ Chat กับเพื่อน ต่างชาติได้” “ เวลาเรียน.....ก็..ทิ้งสูททิ้งทุกซ์....”

3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.7 นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต่างประเทศ บนพื้นฐานของความเป็นไทย	“วัฒนธรรมไทยมันยังฝังลึกในตัวเขา เวลาไป ต่างประเทศก็สามารถใช้ชีวิตแบบต่างประเทศได้ กลับมาเขาก็เป็นแบบไทย.....เขายังแนะนำเพื่อน ชาวต่างชาติได้ว่าวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างไร...”
3.2 นักเรียนเรียนเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม	“...อย่างลูกชาย กลับมาจากต่างประเทศแล้ว.....เขา เปลี่ยน.....อดทนมากขึ้น...ชวนแม่ขึ้นรถประจำทาง...”

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ส่วนสำเนียง ภาษาไม่เป็นไร ขึ้นอยู่กับอาชีพที่ทำ แต่ถ้าเป็นไปได้ก็ ควรเป็นสำเนียงของเจ้าของภาษา	“...เขากล้า...มากขึ้น...กล้าพูด ” “...สำเนียงภาษาไม่เป็นไรขึ้นอยู่กับอาชีพ เช่น ถ้าเป็นผู้ ประกาศข่าวก็ต้องสำเนียงดี บางอาชีพแค่สื่อสารได้ก็ ใช้ได้...” “.....รู้หลายสำเนียงก็ดี.....เวลาทำงานจะได้เปรียบ... เพราะเจอคนหลายชาติ.....”

<p>4.2 สามารถแสวงหาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ เช่น การอ่านตำรา หนังสือ ที่เป็นภาษาอังกฤษ</p>	<p>“.....แต่ต้องระวังเรื่องของวัฒนธรรมทางภาษา ที่ อาจจะต่างกัน .....คำพูดเดียวกันแต่ความหมายที่ลึกๆ อาจจะต่างกัน.....”</p> <p>“...ถ้าเป็นไปได้ก็อยากได้ต้นแบบที่ดีที่สุดให้ลูก....บาง โรงเรียนตอนแรกเป็นชาวอังกฤษ แต่ต่อมาก็เปลี่ยนเป็น ชาติอื่น.....”</p> <p>“เก่งภาษาอังกฤษ.....จะได้อ่านตำราภาษาอังกฤษได้”</p>
---	---

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม (นักเรียน)
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	23 สิงหาคม 2552
สถานที่/Location of Focus Group	ห้องรับรอง VIP MCC HALL เดอะมอลล์งามวงศ์วาน จ.นนทบุรี
จำนวนคน/Number of Participants	12 คน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	นักเรียน
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายธนากร จันทนากร

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
1.17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่นๆ (นอกจากภาษาอังกฤษ) ในวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเท่าหรือสูงกว่า	“ก็เราเรียนหลักสูตรเหมือนกับภาคภาษาไทย” “คิดว่าต้องมากกว่า มีมุมมองกว้างกว่า คั่นคว้าได้มากกว่าเด็กทั่วไป ”
1.18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนทั่วไป	“ภาษาอังกฤษก็คิดว่า โอเค..” “ เวลาอ่านตำรา.....เห็นแล้วก็เข้าใจ ไม่ต้องแปล...”

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
2.1 นักเรียนในโครงการควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์	“..... มีอยู่แล้ว.....ข้อสอบส่วนใหญ่เป็นเขียนบรรยาย...ฝึกให้คิด”
2.2 นักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและภาษา-	

อังกฤษในการแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ	“.....สามารถอ่านคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษได้เลย.....เวลาใช้คอม.....ง่าย.....เห็นศัพท์ที่ไม่ต้องแปล เข้าใจเลย ...”
2.3 มีความสุขในการเรียน	“ ก็มีความสุขในการเรียน.....ก็เรียนรู้เรื่อง “
2.4 นักเรียนมีระเบียบวินัย รักชาติ กล้าคิด และมีสัมมาคารวะ	“...เราก็มีระเบียบวินัย.....เจอครูเราก็ไหว้...”

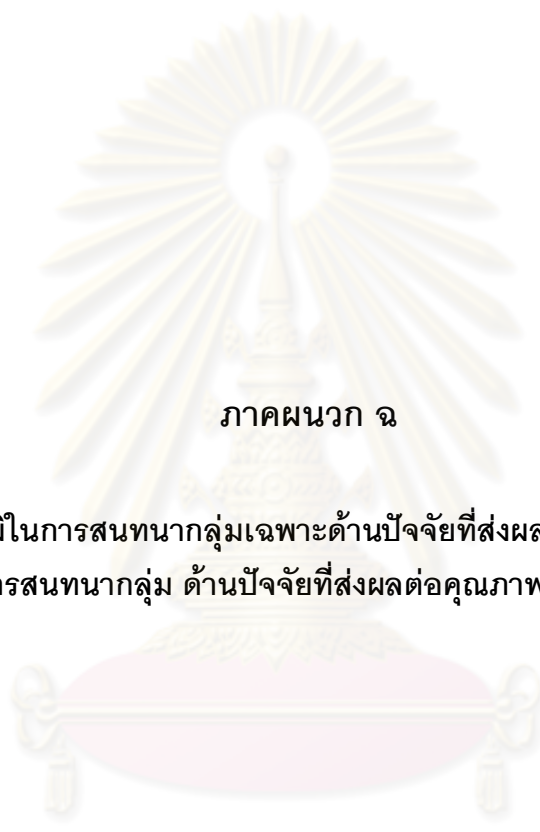
3. สังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
3.1 เข้าใจความแตกต่างวัฒนธรรมของไทยและต่างประเทศ	“เราเป็นคนไทย...เราเข้าใจวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว..... คุณพ่อ คุณแม่ก็เป็นคนไทย...จะให้เปลี่ยนได้ไง”
3.2 ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้	“..เราแยกแยะได้ว่าเวลาไหนจะทำอย่างไร... ”

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
4.1 ทักษะการสื่อสาร	“เวลาพูด... ก็ได้...เราต้องรายงานหน้าชั้นอยู่แล้ว”
4.2 แสวงหาความรู้ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	“..อ่านข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษได้.....มีโอกาสดันคว้าได้มากกว่า.....เด็กทั่วไป

ภาคผนวก จ

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มเฉพาะด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา EP
- เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา EP

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มเฉพาะ
ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา EP ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน้าที่ / ความเชี่ยวชาญ
1	ดร.พรพิมล ประสงค์พร	ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และกำกับ ดูแล โครงการ English Program สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2	นางยุริรัตน์ กิตติภูมิชัย	ศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้ประสานงานโครงการ English Program ของเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนประสานศูนย์ประสานงานฯ ภาคกลางตั้งอยู่ เพราะเป็นตัวแทนของกระทรวงที่มีหน้าที่ดูแลประสานงานในระดับเขตพื้นที่
3	ดร. จุไรรัตน์ สูดรุ่ง	อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4	พันตรี ดร. ราเชน มีศรี	อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5	นางเบญญาภา คงรอด	ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
6	นางศิริพันธุ์ สุพรรณนพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
7	นางยุพา ชัยนาภาพงษ์	หัวหน้าโครงการ ฯ โรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
8	นางเตือนใจ อัครวิเชียร	หัวหน้าโครงการ ฯ โรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
9	นางผกา ดวงศิริ	หัวหน้าโครงการ ฯ โรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
10	นายละเอียด กลิ่นลำดวน	ครูผู้สอนรายวิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ คณิตศาสตร์ จากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
11	นางสาวจิตธาดา วงศ์กิดาการ	ครูผู้สอนรายวิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ จากโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
12	นายพิริยพงศ์ แจ้งเจนเวทย์	ครูผู้สอนรายวิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ สังคมศึกษา จากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Guideline)

สำหรับดำเนินการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

โครงการ English Program

หัวข้อวิจัย : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอน
ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

นิสิต : นายวุฒิชัย เนียมเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.บุญมี เถนยอด

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.ศิริเดช สุชีวะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสนทนากลุ่มสำหรับการวิจัยระดับปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

หัวข้อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

การสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพแบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่มารวมตัวกันเพื่อ
 ถกปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกหลังจากที่
 ผู้วิจัยได้ขอสรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะช่วยอุดช่องว่างด้านข้อมูล
 ข้อสนเทศที่ขาดหายไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลที่สนคิด ความเชื่อ ความรู้สึก ประสบการณ์ และ
 ปฏิกริยาของผู้เข้าร่วมสนทนาในแนวทางที่ยืดหยุ่น และมีความเป็นไปได้ เพื่อให้ได้รายละเอียดของประเด็นที่
 เกี่ยวข้องมากที่สุด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ได้ข้อมูล เนื้อหาสาระในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ**ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา**ของ
 โครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลรายละเอียดอย่างหลากหลาย

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา และผู้ช่วยเหลือทั่วไป
2. ผู้ร่วมสนทนา ประกอบด้วย
  - 2.1 ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และกำกับ ดูแล โครงการ
 English Program
  - 2.2 ศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้ประสานงานโครงการ English Program ของเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียน
 ประธานศูนย์ ฯ ภาคกลางตั้งอยู่
  - 2.3 นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระบบสองภาษาหรือการสอน
 ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง
  - 2.4 ผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program
  - 2.5 หัวหน้าโครงการ English program
  - 2.6 ครูผู้สอนในโครงการ English Program

ข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม

ช่วงแรก หัวเรื่อง “คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program”

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร

1.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรทั่วไป หรือ ใกล้เคียงกับนักเรียนในหลักสูตรภาคภาษาไทยในระดับชั้นเดียวกันหรือไม่ เพียงใด.....

1.2 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรทั่วไป หรือสูงกว่านักเรียนในหลักสูตรภาคภาษาไทยในระดับชั้นเดียวกันหรือไม่ เพียงใด.....

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์หรือไม่ เพียงใด (ยกตัวอย่างผลงานที่สร้างสรรค์).....

2.2 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลายหรือไม่ เพียงใด (ยกตัวอย่างพฤติกรรมการเรียนรู้).....

2.3 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ความกระตือรือร้น มีความสุขทางกายใจ และมีความสุขในการเรียนหรือไม่ เพียงใด .....

2.4 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด.....

3. สังคมและวัฒนธรรม

3.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ความเข้าใจในความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทยหรือไม่ เพียงใด.....

3.2 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** สุนทรียภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือไม่ เพียงใด.....

4. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

4.1 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ(ฟัง พูด อ่าน เขียน)ได้เป็นอย่างดีหรือไม่ เพียงใด.....

4.3 ท่านคิดว่านักเรียนในโครงการ EP **มี/ควรมี** ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้หรือไม่ เพียงใด.....

ช่วงที่สอง หัวเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program”

1. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สภาพภายนอกที่เป็นผลกระทบจากการเมืองที่กำหนดนโยบายทางการศึกษา กฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรีทำให้การศึกษาและเทคโนโลยี

เป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ สังคมที่เปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ผู้ที่มีการศึกษามีโอกาสเลือกงานและรายได้สูง และเทคโนโลยีที่ทำให้สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารสามารถศึกษา ค้นคว้า ทาง Internet ได้

ข้อคำถาม : สภาพแวดล้อมภายนอกดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

2.1 หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP หมายถึง หลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระระดับสากล ระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน และมีความเกี่ยวข้องกับทางภาษาและวัฒนธรรม

ข้อคำถาม : หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP ดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

2.2 ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนมีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อคำถาม : ลักษณะของสื่อการเรียนการสอนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

2.3 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อมและทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อคำถาม : ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

2.4 คุณภาพของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นปกติ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ

ข้อคำถาม : คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

2.5 คุณภาพของครูผู้สอน หมายถึง ครูที่มีคุณสมบัติเป็นเจ้าของภาษา หรือเทียบเท่าเจ้าของภาษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาใน

สาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ เทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง และถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทยภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง

ข้อคำถาม : คุณภาพของครูผู้สอนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

2.6 คุณภาพนักเรียน หมายถึงนักเรียนที่มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อคำถาม : คุณภาพของนักเรียนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

3.1 กระบวนการบริหาร

3.1.1 การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ และผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ

ข้อคำถาม : การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

3.1.2 การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ หมายถึง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ

ข้อคำถาม : การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

3.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

3.2.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย หมายถึง ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย

รวมเวลาตั้งแต่ 18 ชั่วโมงขึ้นไป ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหารายวิชา และมีการสอนด้วยภาษาอังกฤษ ในเนื้อหาวิชาที่พัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มจำนวนการสอนด้วยภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือเมื่อมีโอกาส ตามหลักการที่ว่ายิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่สองมากเท่านั้น

ข้อคำถาม : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

.....

3.2.2 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และมีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มโดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ

ข้อคำถาม : ลักษณะการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

.....

3.2.3 การวัดและประเมินผลผู้เรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร และมีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับระดับสากล

ข้อคำถาม : การวัดและประเมินผลผู้เรียนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

.....

3.3 กระบวนการบริการ

3.3.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล การมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ข้อคำถาม : การมีส่วนร่วมของชุมชนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

.....

3.3.2 การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา หมายถึง การมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อคำถาม : การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด.....

3.4 กระบวนการพัฒนา

3.4.1 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง มีการรับรองวิชาชีพครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนดอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ และมีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

ข้อคำถาม : การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

.....

3.4.2 การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ข้อคำถาม : การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด

.....

3.4.3 การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

ข้อคำถาม : การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงานดังกล่าว เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง / โดยอ้อม ต่อคุณภาพการศึกษา EP หรือไม่ เพียงใด.....

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

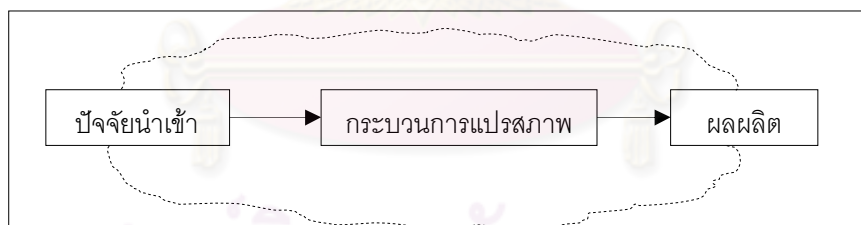
AN ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL QUALITY OF THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION, MINISTRY OF EDUCATION

สาระสำคัญ

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษที่บทบาทอย่างมากในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ในยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อช่วยเหลือในด้านทรัพยากร และงบประมาณในการจัดการศึกษา ในรูปแบบของโครงการที่เรียกว่า “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program : EP)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกที่จะส่งบุตร-หลานเข้าเรียนในโครงการนี้นับว่าเป็นนโยบายที่ดีและเหมาะสม แต่ข้อที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งก็คือคุณภาพการศึกษาว่าจะได้มาตรฐานหรือไม่

ในเชิงระบบ คุณภาพการศึกษา ก็คือผลผลิต ที่เกิดมาจากกระบวนการ และปัจจัยนำเข้า นั่นก็หมายความว่า การบริหารและปัจจัยนำเข้าย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา นั่นเอง

- **คุณภาพการศึกษา หมายถึง อะไร**

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณภาพของผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่างๆ เป็นไปตามหลักสูตร และเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ

ผู้วิจัยได้ข้อสรุปคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ

- คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.
- คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
- คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของหลักสูตร English Program
- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

(ตัวอย่างงานวิจัย)

เศรษฐภรณ์ นน่อคำ (2548) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลผลิต (outputs) โดยในด้านผลผลิตได้แบ่งองค์ประกอบย่อยออกเป็น 2 ด้าน และ 9 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

- 1.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี
- 1.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้
- 1.3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระฯ สูงกว่าเป้าหมายของโรงเรียนโดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
- 1.4 มีผลงานความสำเร็จที่แสดงความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2.1 มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์
- 2.2 มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- 2.3 มีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน
- 2.4 มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร
- 2.5 มีลักษณะตามความคาดหวังด้านความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

Brisk (1999 และ 2000) ได้นำเสนอกรอบการพัฒนาโปรแกรมสองภาษาสู่ความสำเร็จ โดยกล่าวถึง องค์ประกอบผลที่คาดว่าจะได้รับว่า วัดได้จากตัวผู้เรียนด้านพัฒนาการทางภาษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบูรณาการด้านวัฒนธรรมทางสังคม

Montecel และ Cortez (2002) วิจัยเรื่อง Successful Bilingual Education Program : Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level ได้มีการนำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติขึ้น ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาสองภาษามาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1968 ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของโรงเรียน (School Outcome Indicators) 2) ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน (Student Outcome Indicators) 3) ตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน (School – Level Indicators) และ 4) ตัวบ่งชี้ระดับห้องเรียน (Classroom Level : Programmatic and instructional practices)

สำหรับตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ของผู้เรียน (Student Outcome Indicators) ได้นำเสนอไว้ 4 ประการ คือ

1 ความชำนาญทางภาษาพูด (Oral Language proficiency) ผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพูดภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สองอย่างสมบูรณภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้ที่ริเริ่มในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการพูดภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบูรณในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากนี้ไม่ถือเป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

2 ความชำนาญทางภาษาเขียน (Written language proficiency) ผู้เรียนในระบบการศึกษาสองภาษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการอ่านและการเขียนภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบูรณภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้ที่เริ่มเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการอ่านและการเขียน ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองอย่างสมบูรณในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกเหนือจากนี้ไม่ถือเป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

3 ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ (Content area mastery in English) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

4 ความชำนาญทางเนื้อหาสาระเป็นภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ (Content area mastery in native language) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเนื้อหาสาระ (ภาษา, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) ต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของท้องถิ่น และ/หรือ รัฐบาล

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อยของคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	สมศ.	ศธ.	EP	เอกสาร/งานวิจัย
ด้านผลผลิต (Outputs)/คุณภาพการศึกษา				
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓
2. คุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	✓	✓
3. สุขนิสัยทางกาย ทางใจ	✓	✓	✓	✓
4. สุนทรีย์ภาพ กีฬา ดนตรี	✓	✓	✓	✓
5. การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓
6. รู้จักแสวงหาความรู้และมีทักษะการใช้เทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓
7. รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	✓	✓	✓	✓
8. ดำรงตนบนพื้นฐานความเป็นไทย อนุรักษ์พัฒนาสภาพแวดล้อม	-	✓	✓	✓
9. ใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้	-	-	✓	✓
10. มีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี	-	-	✓	✓

องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program

จากการวิเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าผลผลิต (Outputs) หรือคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนโครงการ English Program ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ

- ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึงนักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร หรือเป้าหมายของโรงเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร หรือเป้าหมายของโรงเรียน
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน** หมายถึงนักเรียนในโครงการมีทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มี คุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- ด้านสังคมและวัฒนธรรม** หมายถึงนักเรียนในโครงการเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย และมีสุนทรีย์ภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ อย่างมีความสุข
- ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้** หมายถึงนักเรียนใน โครงการสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้อังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหา ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

● **ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา**

ดังที่กล่าวเบื้องต้นว่า คุณภาพการศึกษาเปรียบเสมือนเป็นผลผลิต(Outputs) ทางการศึกษาที่เกิดจาก กระบวนการแปรสภาพ (Process) ปัจจัยนำเข้า(Inputs) และสภาพแวดล้อมภายนอก(Environment) หรือกล่าว อีกนัยหนึ่งก็คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ก็คือ Inputs Process และ Environment นั่นเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมี 3 ด้าน ดังนี้

- 1.สภาพแวดล้อมภายนอก (Environment) ประกอบด้วย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี
- 2.ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย 1) หลักสูตรการศึกษา 2) ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน 3) ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ 4) คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 5) คุณภาพของครูผู้สอน 6) คุณภาพของนักเรียน
3. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 1)กระบวนการบริหาร ได้แก่ การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ 2)กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ลักษณะการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผู้เรียน 3)กระบวนการบริการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา 4)กระบวนการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การวิจัย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน การประกันคุณภาพ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

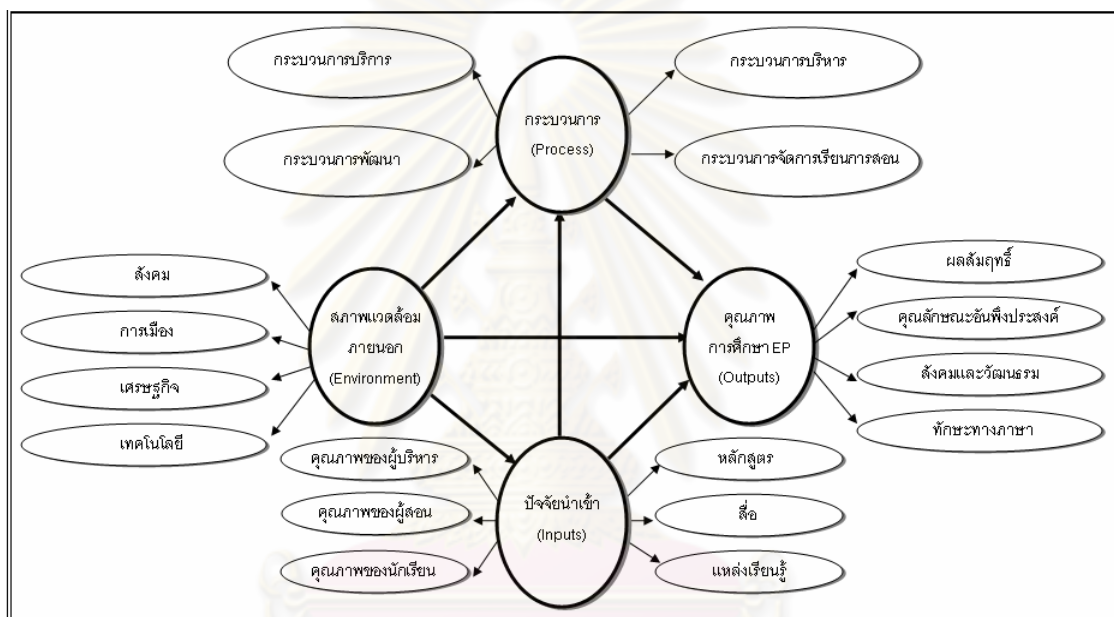
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาในครั้งนี้ คือ

- 4.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั่วไป เช่น
  - หลักเกณฑ์การประเมินของ สมศ.(ช่วงปี 2549-2553)
  - มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในฯ ของกระทรวงศึกษาธิการ (2549)
  - เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งถือเป็นรางวัลมาตรฐานระดับโลก : Baldrige National Quality Program
- 4.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั่วไป เช่น
  - พรทิพย์ สระบงกช (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
  - สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการสังเคราะห์สภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย
- 4.3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา เช่น
  - คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 และคำสั่งที่ สพฐ 43 / 2546 (แก้ไขเพิ่มเติม) เรื่อง“ให้ใช้นโยบายและหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวง ศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ” (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) โดยกล่าวถึงปัจจัยและกระบวนการ ในการบริหารซึ่งถือเป็นมาตรฐานของหลักสูตร English Program 9 ด้าน
  - May, Hill and Tiakiwai. (2004) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพในรายงาน “ Bilingual / Immersion Education : Indicators of Good Practice” ของประเทศนิวซีแลนด์
- 4.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระบบสองภาษา เช่น
  - เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548) ได้ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และวิเคราะห์องค์ประกอบหลักดังกล่าวเพื่อนำมาพัฒนาตัวบ่งชี้ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Outputs)

- Valverde and Armendariz (1999) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง Important Administrative Tasks Resulting From Understanding Bilingual Program Designs ซึ่งเป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยรัฐออริโชน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษารูปแบบของหลักสูตรระบบสองภาษาที่ใช้ทั่วไปในโรงเรียนของรัฐออริโชน่า

- Montecel และ Cortez (2002) เสนอผลการวิจัยเรื่อง “Successful Bilingual Education Program: Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level” ได้มีการนำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในระดับชาติขึ้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

(ตัวอย่างงานวิจัย)

เศรษฐภรณ์ น้อยคำ (2548) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้านกระบวนการ (Process) ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การใช้หลักสูตรการศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ลักษณะของการเรียนรู้ คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพของครูผู้สอน คุณภาพของนักเรียน และการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้บริหาร/ชุมชน

2. ด้านกระบวนการ (Process) มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการโครงสร้างหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ การเตรียมการสอนของครู ลักษณะการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพของครู และการนิเทศติดตามผลหลักสูตร

Valverde and Armendariz (1999) ได้เสนองานวิจัยเรื่อง Important Administrative Tasks Resulting From Understanding Bilingual Program Designs ซึ่งเป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยรัฐออริโชน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษารูปแบบของหลักสูตรระบบสองภาษาที่ใช้ทั่วไปในโรงเรียนของรัฐออริโชน่า ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะที่แตกต่างของแต่ละหลักสูตรที่ทำให้แต่ละหลักสูตรมีประสิทธิภาพ และได้รวบรวมข้อคิดเห็นของครูผู้สอนในด้านการสนับสนุนที่จำเป็นต่อ

ได้รับทั้งจากระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่จะก่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้บริหารและนักศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเหล่านี้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียนมากที่สุด โดยได้ข้อค้นพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหลายคนยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการบริหารจัดการรูปแบบหลักสูตรระบบสองภาษาของโรงเรียน ถึงแม้ว่าเวลาในการออกพระราชบัญญัติการศึกษาาระบบสองภาษาจะผ่านไป 30 ปีแล้วก็ตาม หลักสูตรการบริหารการศึกษาาระบบสองภาษาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบต่าง ๆ ของหลักสูตรยังมีอยู่น้อย และเท่าที่มีอยู่ก็ไม่สามารถจัดการการศึกษาได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นการกระตุ้นให้นักการศึกษาตระหนักถึงวัตถุประสงค์ข้อจำกัดของรูปแบบต่าง ๆ จะช่วยเป็นเครื่องมือที่ทำให้มีการจัดการและการจัดโครงสร้างหลักสูตรที่ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องครอบคลุมถึงหลักสูตรที่บูรณาการทางภาษาและวัฒนธรรมทั้งสอง บุคลากรที่รู้สองวัฒนธรรมและเป็นผู้รู้สองภาษาอย่างแท้จริง มีการประเมินผลกระบวนการเรียนการสอนและมีชุมชนและผู้ปกครองที่ได้รับข่าวสารอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับโอกาส ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

Solis, A. (2001) วิจัยเรื่อง “Boosting Our Understanding of Bilingual Education : A Refresher on Philosophy and Models” พบว่าการจัดการศึกษาาระบบสองภาษาที่มีความสำคัญและมีความแตกต่างจากโรงเรียนโดยทั่วไปอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากรูปแบบการจัดการชั้นเรียนและการจัดตารางสอน จำนวนและประเภทของผู้เรียน รูปแบบของการจัดบุคลากร หลักสูตร สื่อการเรียนการสอนและวิธีการสอน และรูปแบบในการบริหารจัดการโรงเรียน ดังนั้นจึงส่งผลต่อรูปแบบของการจัดการศึกษาาระบบสองภาษาที่มีความแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียน เนื่องมาจากความแตกต่างของปณิธานและวิสัยทัศน์ในการดำเนินการ

Montecel และ Cortez (2002) เสนอผลการวิจัยเรื่อง “Successful Bilingual Education Program: Development and the Dissemination of Criteria to Identify Promising and Exemplary Practices in Bilingual Education at the National Level” ได้มีการนำเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาาระบบสองภาษาในระดับชาติขึ้น ซึ่งสำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาสองภาษามาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1968 งานวิจัยได้สรุปผลการวิจัยด้านตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน (School – Level Indicators) คือ 1.ความเป็นผู้นำของสถานศึกษา (At the school level : Leadership) ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) วิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Vision and goals) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา (School climate) ต้องมีความปลอดภัยและเป็นระเบียบ ซึ่งทุกฝ่ายต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบให้แก่ผู้เรียนทุกคน การสร้างเครือข่าย (Linkages) โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และการกำกับตรวจสอบสถานศึกษา (School organization and accountability) 2. การสนับสนุนทางการศึกษาระดับโรงเรียน (At the school level : Support) ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (Professional development) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent involvement) ความรับผิดชอบของบุคลากร และการวัดผลและการประเมินผลผู้เรียน (Staff accountability and student assessment) การคัดเลือกบุคลากรและการยกย่อง (Staff selection and recognition) การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community involvement) 3. ตัวบ่งชี้ระดับห้องเรียน (Classroom Level : Programmatic and instructional practices) ได้แก่ รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน (Program model) บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom climate) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and instruction) ความคาดหวังของครูผู้สอน (Teacher expectations) การพัฒนาการด้านสำเนียงภาษา (Program articulation)

กราบขอบพระคุณที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้ / ผู้วิจัย

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	
สถานที่/Location of Focus Group	
จำนวนคน/Number of Participants	
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

ช่วงแรก หัวเรื่อง “คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program”

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

ช่วงที่สอง หัวเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program”

1. สภาพแวดล้อมภายนอก

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

2. ปัจจัยนำเข้า

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

3. กระบวนการ

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes

ภาคผนวก ช

แบบสรุปการสนทนากลุ่มด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาEP

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสรุปการสนทนากลุ่ม
FOCUS GROUP NOTE-TAKING SUMMARY

กำหนดการ/Date of Focus Group	17 กันยายน 2552
สถานที่/Location of Focus Group	อาคารประชุมสุข อชาวอำรุง (ห้อง405) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จำนวนคน/Number of Participants	12 ท่าน
ประเภทผู้เข้าร่วม/Category of Group	นักวิชาการ / ผู้ดำเนินงานโครงการ English Program และผู้ที่เกี่ยวข้อง
ผู้ดำเนินการ/Moderator Name	นายวุฒิชัย เนียมเทศ
ผู้ช่วย/Asst. Moderator Name	นายวิเศษ ชินวงศ์ / นายธนากร จันทนาการ

การตอบข้อคำถาม/Responses to Questions

ช่วงแรก หัวเรื่อง “คุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program”

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
ยืนยัน.....ทุกประเด็น	

ช่วงที่สอง หัวเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program”

1 สภาพแวดล้อมภายนอก

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
- ระเบียบราชการ	“.....จุดอ่อนของ EP .....ก็เรื่องของระเบียบพัสดุ- การเงิน ที่ไม่เอื้อต่อการบริหาร.....ให้เป็นไปด้วยดี..... ระเบียบตรงนี้ต้องแก้ไข.....”

2. ปัจจัยนำเข้า

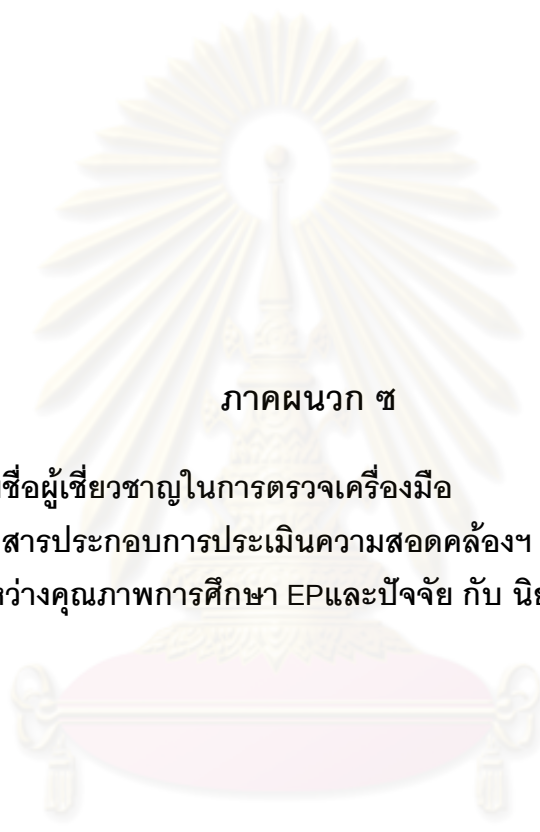
ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>2.1 ความหมายของหลักสูตรการศึกษาโครงการ EP ปรับปรุงใหม่ ดังนี้ “หลักสูตรการศึกษาโครงการ English Program หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษซึ่งมีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความพร้อมของผู้เรียน และเกี่ยวข้องทางภาษาและวัฒนธรรม”</p>	<p>“...ขอให้...ให้คำจำกัดความ...หลักสูตรใหม่.....ให้สอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐาน.....”</p>
<p>2.2 แหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เพิ่มเติม “บรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษ” เป็น “แหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษ และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ”</p>	<p>“.....เราไม่มีโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ เราพยายามสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เป็น English Program ให้มากที่สุด .....ก็เพื่อจะช่วยให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษแบบไม่เคอะเขิน.....”</p>
<p>2.3 คุณภาพของผู้บริหาร แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ “คุณภาพของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นอย่างดี มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ”</p>	<p>“.....ที่สำคัญ ผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์.....โรงเรียน EP ต้องมีเด็กไม่มาก.....จำนวนนักเรียนมีผลต่อการเรียนรู้...แต่มีผลต่อความก้าวหน้าของผู้บริหาร.....เหนื่อย ..ทำงาน 25 ชม. 8 วัน...เงินเดือนพิเศษก็ไม่มี.....ต้องเสียสละ....ให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมหน่อยว่าต้องมีอุดมการณ์...มุ่งมั่น.....และก็ต้องชอบภาษา.....”</p> <p>“.....ให้ขวัญและกำลังใจด้วย...ทั้งครูและผู้บริหาร.....ผู้บริหารเองก็...ต้องเข้าใจการบริหารงาน EP.....”</p>

<p>2.4 คุณภาพของครูผู้สอน แก้ไขและเพิ่มเติม ดังนี้ “คุณภาพของครูผู้สอน หมายถึง <u>ครูเจ้าของภาษา (Native English Speakers) หรือไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-native English Speakers) ที่มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือ ได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง และถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทยภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง”</u></p> <p>2.5 คุณภาพนักเรียน แก้ไขเป็น คุณภาพของนักเรียนที่เข้าเรียน</p>	<p>“.....ขอแก้ไข....ตัดคำว่ามีคุณสมบัติออก....เปลี่ยนเป็น เจ้าของภาษา.... หรือ.....ไม่ใช่เจ้าของภาษา.....”</p> <p>“.....เพิ่มเติม.....คะแนน TOEIC ไม่ต่ำกว่า 600.....”</p> <p>.....ขอแก้คุณภาพนักเรียน....เป็นคุณภาพของนักเรียนที่เข้าเรียน....ที่หมายถึง... qualified ของผู้เข้าเรียน.....”</p>
---	--

3. กระบวนการ

ประเด็นสำคัญ/Brief Summary/Key Points	คำพูดอ้างอิง/Notable Quotes
<p>ยืนยัน.....ทุกประเด็น และเพิ่มเติมการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ให้มีระเบียบรองรับ ตำแหน่งหัวหน้าโครงการ</p>	<p>“.....โครงการไม่ได้ปรากฏอยู่ในโครงสร้างหลักในการบริหารจัดการในโรงเรียนและไม่มีระเบียบราชการรองรับ ทำให้โครงสร้างของโครงการเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของผู้บริหารแต่ละคน.....เกิดความไม่แน่นอนมั่นคง.....”</p>

ภาคผนวก ซ

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
- เอกสารประกอบการประเมินความสอดคล้องฯ
ระหว่างคุณภาพการศึกษา EPและปัจจัย กับ นิยามศัพท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

ชื่อ	สังกัด/หน่วยงาน
1.1 ดร.พรพิมล ประสงค์พร	สถาบันภาษาอังกฤษ สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ
1.2 อ.ยุริรัตน์ กิตติภูมิชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
1.3 อ. ดร.จุไรรัตน์ สูดรุ่ง	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1.4 อ. พันตรี ดร.ราชน มีศรี	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1.5 ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
1.6 ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3
1.7 หัวหน้าโครงการ EP โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3
1.8 หัวหน้าโครงการ EP โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการประเมินความสอดคล้องฯ
ระหว่างคุณภาพการศึกษา EPและปัจจัย กับ นิยามศัพท์
 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อวิจัย : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอน
 ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ

นิสิต : นายวุฒิชัย เนียมเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.บุญมี เถนรอยอด
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.ศิริเดช สุชีวะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการประเมินความสอดคล้องฯ สำหรับการวิจัยระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เค้าโครงวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

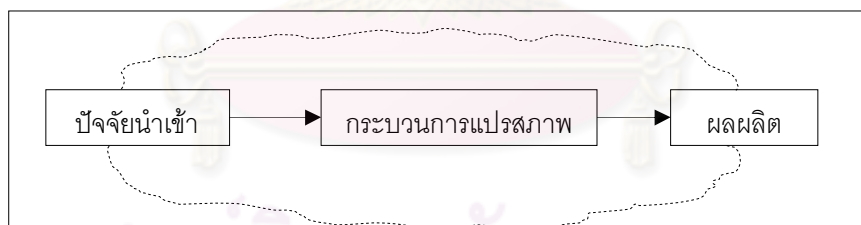
AN ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL QUALITY OF THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION, MINISTRY OF EDUCATION

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษที่บทบาทอย่างมากในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ในยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อช่วยเหลือในด้านทรัพยากร และงบประมาณในการจัดการศึกษา ในรูปแบบของโครงการที่เรียกว่า “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program : EP)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกที่จะส่งบุตร-หลานเข้าเรียนในโครงการนี้นับว่าเป็นนโยบายที่ดีและเหมาะสม แต่ข้อที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งก็คือคุณภาพการศึกษาว่าจะได้มาตรฐานหรือไม่

ในเชิงระบบ คุณภาพการศึกษา ก็คือผลผลิต ที่เกิดมาจากกระบวนการ และปัจจัยนำเข้า นั่นก็หมายความว่า การบริหารและปัจจัยนำเข้าย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา นั่นเอง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

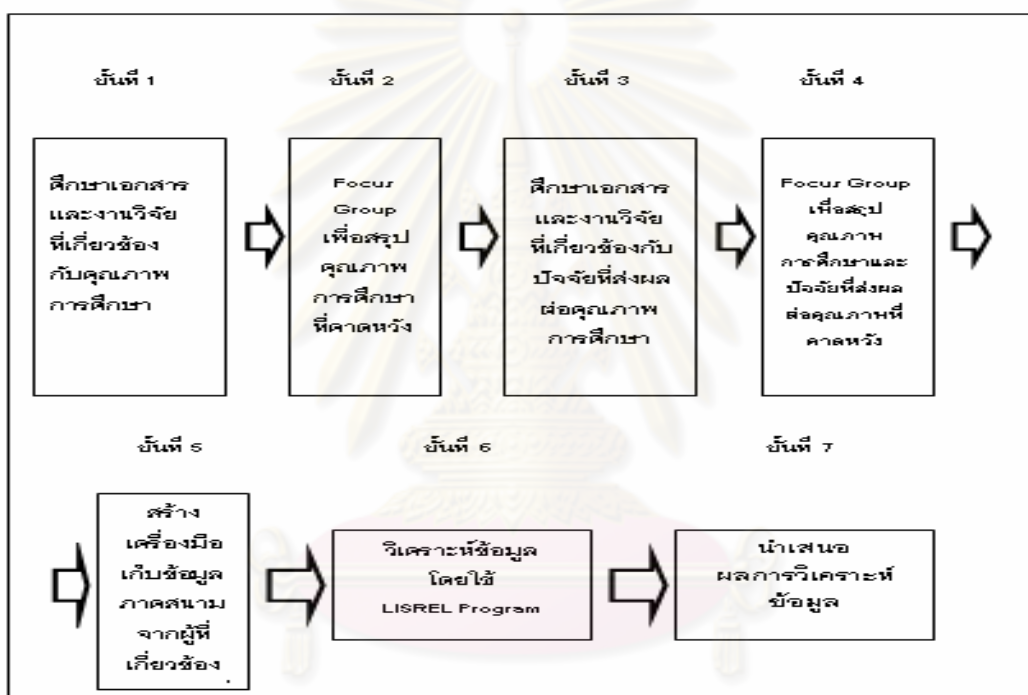
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของขนาดและทิศทางของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่เปิดดำเนินการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ช่วงปี 2541 ถึง 2551 ใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ (10 โรงเรียน) ภาคกลาง (35 โรงเรียน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (15 โรงเรียน) และภาคใต้ (12 โรงเรียน) รวมทั้งสิ้น 72 โรงเรียน

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มี 7 ขั้นตอน แสดงดังภาพต่อไปนี้

ผลการดำเนินงานวิจัย

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยใน 7 ขั้นตอนนั้น บัดนี้ได้ดำเนินการไปแล้ว 4 ขั้นตอน และมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาคุณภาพการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งสรุปได้เป็น 4 องค์ประกอบ

ขั้นที่ 2 สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program โดยครู ผู้ปกครอง และนักเรียน จาก 3 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบทุกองค์ประกอบ

ขั้นที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งสรุปได้เป็น 3 องค์ประกอบหลัก คือ สภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ

ขั้นที่ 4 สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ผลจากการสนทนากลุ่มสรุปได้ ดังนี้

- **องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program** ประกอบด้วย

1. **ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง นักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร

2. **ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน** หมายถึง นักเรียนในโครงการมีทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** หมายถึงนักเรียนในโครงการเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย และมีสุนทรียภาพ มีจิตสาธารณะ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. **ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้** หมายถึงนักเรียนในโครงการสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้อังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program** ประกอบด้วย

1. **ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก**

สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สภาพภายนอกที่เป็นผลกระทบจากการเมืองที่กำหนดนโยบายทางการศึกษา กฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศ ทำให้การศึกษาและเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ สังคมที่เปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ผู้ที่มีการศึกษามีโอกาสเลือกงานและรายได้สูง และเทคโนโลยีที่ทำให้สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสาร สามารถศึกษา ค้นคว้า ทาง Internet ได้

2. **ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย**

- 2.1 **หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP** หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความพร้อมของผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรม

- 2.2 **ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน** หมายถึง การเรียนการสอนมีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

- 2.3 **ลักษณะของแหล่งเรียนรู้** หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน ห้อง ปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เป็นภาษา อังกฤษ และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 คุณภาพของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นอย่างดี มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.5 คุณภาพของครูผู้สอน หมายถึง ครูเจ้าของภาษา(Native English Speakers) หรือไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-native English Speakers) ที่มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จากสถาบันที่กระทรวง ศึกษาธิการรับรอง มีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง และถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทยภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง

2.6 คุณสมบัตินักเรียนก่อนเข้าเรียน หมายถึงนักเรียนที่มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

3.1 กระบวนการบริหาร

3.1.1 การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ได้อย่างชัดเจน มีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ และผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ

3.1.2 การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ หมายถึง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน ทราบ

3.1.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล การมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

3.1.4 การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา หมายถึง การมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์การภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนในชุมชน จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3.1.5 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง มีการรับรองวิชาที่ครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนดอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ และมีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

3.1.6 การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไข และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น

3.1.7 การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรงคือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

3.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

3.2.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย หมายถึง ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมเวลาดั้งแต่ 18 ชั่วโมงขึ้นไป ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหาวิชา และมีการสอนด้วยภาษาอังกฤษในเนื้อหาวิชาที่พัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มจำนวนการสอนด้วยภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือเมื่อมีโอกาส ตามหลักการที่ว่ายิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่สองมากเท่านั้น

3.2.2 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้า

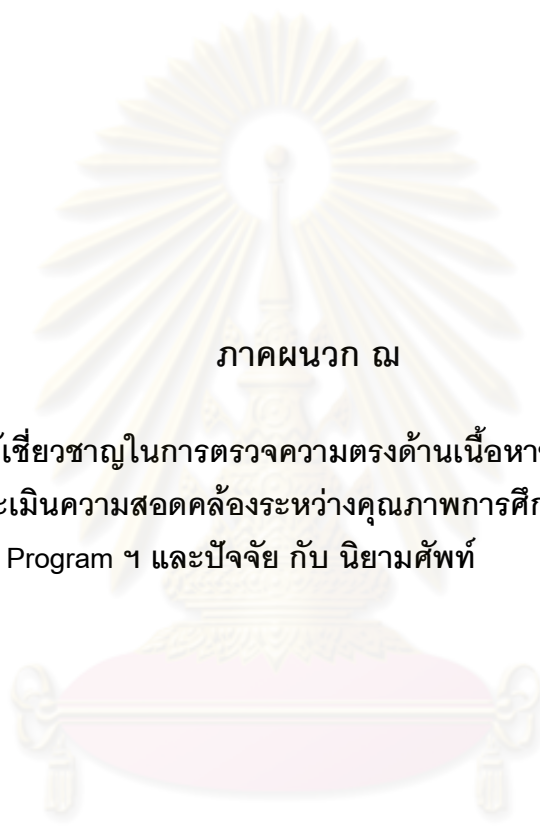
แสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และมีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ

3.2.3 การวัดและประเมินผลผู้เรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร และมีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับระดับสากล

กราบขอบพระคุณที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการประเมินความสอดคล้องฯในครั้งนี้ / ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฅ

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม
- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ฯ และปัจจัย กับ นิยามศัพท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม จำนวน 8 ท่าน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หน้าที่ / ความเชี่ยวชาญ
1	ดร.พรพิมล ประสงค์พร	ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และกำกับ ดูแล โครงการ English Program สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2	นางยุริรัตน์ กิตติภูมิชัย	ศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้ประสานงานโครงการ English Program ของเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนประธานศูนย์ประสานงานฯ ภาคกลางตั้งอยู่ เพราะเป็นตัวแทนของกระทรวงที่มีหน้าที่ดูแลประสานงานในระดับเขตพื้นที่
3	ดร. จุไรรัตน์ สุตรง	อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4	พันตรี ดร. ราเชน มีศรี	อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5	นางเบญญาภา คงรอด	ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
6	นางศิริพันธุ์ สุพรรณนพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
7	นางเตือนใจ อัครวิเชียร	หัวหน้าโครงการฯ โรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
8	นางผกา ดวงศิริ	หัวหน้าโครงการฯ โรงเรียนที่เปิดดำเนินงานโครงการฯ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทวพยากว
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความสอดคล้อง

ระหว่างคุณภาพการศึกษาของโครงการ English Program ฯ และปัจจัย(เชิงระบบ) กับ นิยามศัพท์
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

แบบประเมินความสอดคล้องแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ด้านคุณภาพการศึกษา English Program
2. ด้านปัจจัย (เชิงระบบ)

ข้อพิจารณาความสอดคล้อง โดยพิจารณาดังนี้

1. ข้อคำถามด้านคุณภาพการศึกษา English Program ฯ

ให้พิจารณาว่าข้อคำถามด้านคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในแต่ละข้อเป็นข้อความที่อ่าน
แล้วเข้าใจง่าย แสดงถึงความหมายของคุณภาพการศึกษาในแต่ละด้านตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

2. ข้อคำถามด้านปัจจัย (เชิงระบบ)

ให้พิจารณาว่าข้อคำถามด้านปัจจัยในแต่ละข้อเป็นข้อความที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย แสดงถึง
ความหมายของปัจจัยในแต่ละด้านตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

3. การกำหนดค่าความสอดคล้อง

+ 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามด้านปัจจัย /ด้านคุณภาพการศึกษา ฯ ชัดเจนและมีความ
สอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามด้านปัจจัย /ด้านคุณภาพการศึกษา ฯ ชัดเจนและมีความ
สอดคล้องกับนิยามศัพท์

- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามด้านปัจจัย /ด้านคุณภาพการศึกษา ฯ ไม่ชัดเจนและไม่มี
ความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามคุณภาพการศึกษา EP กับนิยามศัพท์

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
<p>1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง นักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ) ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร</p>	<p>1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ยกเว้นภาษาอังกฤษ)ตามมาตรฐานของหลักสูตร</p> <p>2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่ามาตรฐานของหลักสูตร</p>			
<p>2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง นักเรียนในโครงการมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความกระตือรือร้น มีความสุขทางกาย ใจ และมีความสุขในการเรียน และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม</p>	<p>3. นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม</p> <p>4. นักเรียนสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ</p> <p>5. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆรอบตัว ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ</p> <p>6. นักเรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา</p> <p>7. นักเรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียนหรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ</p> <p>8. นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น การค้นคว้า การทำรายงาน ผลงานต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น</p> <p>9. นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ มีน้ำหนักร่างกายเหมาะสม</p>			

	<p>ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์</p> <p>10. นักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลียงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ</p> <p>11. นักเรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น</p> <p>12. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวทีก รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์</p> <p>13. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เชื้อเพื่อเผ่าพันธุ์ และไม่เห็นแก่ตัว ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า</p>			
<p>3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง นักเรียนในโครงการเข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และดำรงตนอย่างพอเพียงบนพื้นฐานของความเป็นไทย มีสุนทรียภาพ มีจิตสาธารณะ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>	<p>14. นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย เช่น นิยมใช้สินค้าไทย เคารพบพไหว้ผู้ใหญ่ เป็นต้น</p> <p>15. นักเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เช่น รู้จักไหว้เมื่อเจอคนไทย และจับมือ(Shake Hands) เมื่อเจอคนต่างชาติ เป็นต้น</p> <p>16. นักเรียนมีจิตสาธารณะโดยเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมที่สังคม/ชุมชนจัดขึ้นและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น เป็นสมาชิกชมรมกีฬา ชมรมอาสาพัฒนา เป็นต้น</p> <p>17. นักเรียนมีสุนทรียภาพ ด้วยการให้ควมสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ ตลอดจนกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย</p> <p>18. นักเรียนสามารถวางแผนทำงานตามขั้น-</p>			

	ตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักการทำงาน และสามารถทำงานเป็นทีมและปรับตัวอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข			
4. ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ หมายถึง นักเรียนในโครงการสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	<p>19. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ เช่น การพูด เขียน หรือนำเสนอ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรายงานหน้าชั้นเรียน การโต้วาที การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น</p> <p>20. นักเรียนสามารถสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบมาตรฐาน เช่น TOEFL CU-TEP อยู่ในเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด</p> <p>21. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ เช่น การค้นคว้าหาข้อมูลทาง Internet การรวบรวมความรู้เป็นหมวดหมู่โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดฐานข้อมูล</p>			

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามปัจจัย(เชิงระบบ) กับนิยามศัพท์

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
<p>1.ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก</p> <p>สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สภาพภายนอกที่เป็นผลกระทบจากการเมืองที่กำหนดนโยบายทางการศึกษา กฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศ ทำให้การศึกษาและเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญในทางเศรษฐกิจ สังคมที่เปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ผู้ที่มีการศึกษา</p>	<p>1. มีการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการจัดการศึกษา English Program ไร่อย่างชัดเจน</p> <p>2. มีกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น ระเบียบการเงิน-พัสดุ ที่เอื้อต่อการบริหารโครงการEnglish Program ให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>3. เศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศ เป็นเหตุให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และวิชาการแขนงต่างๆ ที่ได้มาตรฐานระดับสากล อย่างเช่น การเรียน English Program อัน</p>			

<p>มีโอกาสเลือกงานและรายได้สูง และเทคโนโลยีที่ทำให้สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสาร สามารถศึกษา ค้นคว้าทาง Internet ได้</p>	<p>จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพในสังคมเศรษฐกิจการค้าเสรี</p> <p>4. สังคมที่เปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น ทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะได้รับการศึกษาในระบบสองภาษา หรือ English Program เนื่องจากมีโอกาสเลือกงานและมีรายได้สูง</p> <p>5. ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยในปัจจุบันล้วนแล้วแต่เป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นอย่างดีได้เปรียบในการรับรู้มากกว่าคนอื่น ๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าทาง Internet เป็นต้น</p>			
<p>2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย</p> <p>2.1 หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP</p> <p>หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาที่มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ความพร้อมของผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับทางภาษาและวัฒนธรรม”</p>	<p>6. หลักสูตรของ English Program มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>7. หลักสูตรของ English Program มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน</p> <p>8. หลักสูตรของ English Program มีความเกี่ยวข้องกับทางภาษาและวัฒนธรรมในระดับชาติ และระดับนานาชาติ</p>			
<p>2.2 ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน</p> <p>หมายถึง การเรียนการสอนมีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>9. การเรียนการสอนของ English Program มีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>10. การเรียนการสอนของ English Program มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง</p>			
<p>2.3 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้</p> <p>หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เป็นภาษา อังกฤษ และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอและหลากหลาย และสามารถอำนวยความสะดวกทางกายภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>11. โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เป็นภาษา อังกฤษ และทรัพยากรด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในระบบ English Program อย่างเพียงพอและหลากหลาย</p>			
<p>2.4 คุณภาพของผู้บริหาร หมายถึง</p>	<p>12. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ</p>			

<p>ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่นชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นอย่างดี มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ</p>	<p>ในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)</p> <p>13. ผู้บริหารสถานศึกษา มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและ เข้าใจการบริหารโครงการ EP มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี</p> <p>14. ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้</p> <p>15. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถทำหน้าที่ประสานเครือข่ายความร่วมมือจากการจัดการศึกษาในรูปแบบ English Program กับโรงเรียนอื่นๆ ได้</p> <p>16. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่ความรับผิดชอบ</p>		
<p>2.5 คุณภาพของครูผู้สอน หมายถึง ครูเจ้าของภาษา (Native English Speakers) หรือไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-native English Speakers) ที่มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ</p>	<p>17. จำนวนครูผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา (Native English Speakers)</p> <p>18. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>19. ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง</p> <p>20. ครูผู้สอนมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน</p> <p>21. ครูผู้สอนจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง</p> <p>22. ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-native English Speakers) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในการสื่อสารเหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อย</p>		

<p>TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง และถ้าหากเป็นครูชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง</p>	<p>กว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวจากสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง</p> <p>23. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนภาษาที่สอง</p> <p>24. จำนวนครูชาวต่างประเทศที่ได้รับการอบรมหลักสูตรด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง</p>			
<p>2.6 คุณสมบัติของนักเรียนก่อนเข้าเรียน หมายถึงนักเรียนที่มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย มีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>25. นักเรียนมีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาไทย</p> <p>26. นักเรียนมีความสามารถในด้านเนื้อหาสาระเป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>27. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้ง ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>			
<p>3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย</p> <p>3.1 กระบวนการบริหาร</p> <p>3.1.1 การจัดโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา หมายถึงสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีการตรวจสอบถ่วงดุล มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ และผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น</p>	<p>28. มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน</p> <p>29. มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน</p> <p>30. มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา</p> <p>31. มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ</p> <p>32. ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ</p>			

ภาษาอังกฤษ (English Program) มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ				
3.1.2 การกำหนดนโยบาย วิทยาลัยฯ เป้าหมาย และกลยุทธ์ หมายถึง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ	33. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน 34. มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ			
3.1.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน การมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองอย่างเต็มที่ การสนับสนุน และจัดหาทรัพยากรจากหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล การมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	35. มีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากชุมชน / ผู้ปกครอง 36. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ 37. หน่วยงานทางการศึกษาของรัฐบาล สนับสนุนและจัดหาทรัพยากรอย่างพอเพียง 38. มีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 39. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			
3.1.4 การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา หมายถึง การมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนในชุมชน จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	40. มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน บ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนในชุมชน 41. มีการจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน			
3.1.5 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง มีการรับรองวิชาชีพครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา มีการจัดการ	42. มีการรับรองวิชาชีพครูผู้สอนที่รู้ทั้งสองภาษา 43. มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่			

<p>อบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ มีการพัฒนาครูในหลักสูตร English Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนดอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ และมีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา</p> <p>44. มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>45. มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน</p> <p>46. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ</p> <p>47. มีการพัฒนาครูในหลักสูตรEnglish Program ตามแผนที่ทางโรงเรียนกำหนดอย่างต่อเนื่อง</p> <p>48. มีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่นอกโครงการหลักสูตร English Program อย่างต่อเนื่องจนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้</p> <p>49. มีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง</p>			
<p>3.1.6 การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริมการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น</p>	<p>50. มีการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริมการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เป็นต้น</p>			
<p>3.1.7 การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการ</p>	<p>51. มีการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ</p>			

<p>ดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้</p> <p>การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)</p>	<p>หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้</p> <p>52. มีการประกันคุณภาพโดยมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)</p>			
<p>3.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน</p> <p>3.2.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย หมายถึง ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนของเกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมเวลาตั้งแต่ 18 ชั่วโมงขึ้นไป ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหารายวิชา และมีการสอนด้วยภาษาอังกฤษในเนื้อหาวิชาที่พัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มจำนวนการสอนด้วยภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือเมื่อมีโอกาส ตามหลักการที่ว่ายิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่สองมากเท่านั้น</p>	<p>53. ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในทุกรายวิชา หรืออย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนของเกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมเวลาตั้งแต่ 18 ชั่วโมงขึ้นไป</p> <p>54. ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหารายวิชา และมีการสอนด้วยภาษาอังกฤษในเนื้อหาวิชาที่พัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มจำนวนการสอนด้วยภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือเมื่อมีโอกาส ตามหลักการที่ว่ายิ่งใช้ภาษาเป้าหมายมากเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญในภาษาที่สองมากเท่านั้น</p>			

<p>3.2.2 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และมีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ</p>	<p>55. มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 56. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด 57. มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล 58. มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ 59. มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ 60. มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ</p>			
<p>3.2.3 การวัดและประเมินผลผู้เรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร และมีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับระดับสากล</p>	<p>61. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน 62. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร 63. มีการสอบวัดระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบที่ได้มาตรฐานระดับชาติ / สากล</p>			

ภาคผนวก ญ

แบบสอบถามฉบับที่ 1-5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ฉบับที่ 1)

สำหรับผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการวิชาการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอน

ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริงทุกประการ ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและนำมา วิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านคุณภาพการศึกษา ฯ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านปัจจัย (เชิงระบบ) ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ฯ

การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และส่ง แบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่หน้าของจดหมายซึ่งติดแสตมป์มาด้วยแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่มีคุณค่ายิ่ง ต่องานวิจัยในครั้งนี้

(นายวุฒิชัย เนียมเทศ)

หัวหน้าโครงการ English Program โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

และ

4	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น การค้นคว้า การทำรายงานหรือผลงานต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์	
5	มีสุขภาพแข็งแรง มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานด้านสุขภาพอนามัย	
6	มีจิตใจที่ ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่นเสมอ	
7	มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูต่เวที รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านปัจจัย (เชิงระบบ) ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการ

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลด้านปัจจัยฯ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

ข้อ	ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP					
1	กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา โครงการ EP ไว้อย่างชัดเจน					
2	กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น ระเบียบการเงิน-พัสดุ ที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP ให้มีประสิทธิภาพ					
	2. อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP					
3	ในสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศนั้น มีอิทธิพลทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และวิชาการแขนงต่างๆ ที่ได้มาตรฐานระดับ					

	สากล อย่างเช่น การเรียนโครงการ EP เพื่อใช้ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต					
	3.สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP					
4	ในสภาพการณ์ที่สังคมเปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น เป็นเหตุทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะได้รับการศึกษาในระบบสองภาษา หรือ English Program เนื่องจากมีโอกาสเลือกงานและมีรายได้สูง					
	4. ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP					
5	ในสภาพที่ข้อมูลข่าวสารอันทันสมัยในปัจจุบันล้นแล้วแต่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นเหตุทำให้ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นอย่างดี ได้เปรียบในการรับรู้มากกว่าคนอื่น ๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าทาง Internet					

ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัตถุดิบ)

ข้อ	ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัตถุดิบ)	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP					
1	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวง ศึกษาธิการ					
2	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน					
3	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเกี่ยวข้องทางภาษา และวัฒนธรรมในระดับชาติ และระดับนานาชาติ					
	2. ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน					
4	การจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
	3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
5	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP					

ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรบุคคล)

1. คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP

ข้อ	คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เปิดดำเนินการโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ					
2	มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP					
3	มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญและเข้าใจการบริหารโครงการ EP					
4	มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
5	มีความสามารถในการ ประสานเครือข่าย ความร่วมมือในการจัดการศึกษาโครงการ EP กับโรงเรียนอื่นๆ					
6	มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

2. คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP

ข้อ	คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ					
2	มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
3	มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP					
4	มีความสามารถในการ ประสานเครือข่าย ความร่วมมือในการจัดการศึกษาโครงการ EP กับโรงเรียนอื่นๆ					
5	เข้าใจบทบาท หน้าที่ และมีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ					
6	มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อการบริหารโครงการ EP					

3. คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนโครงการ EP

(พิจารณาจากผลการสอบ/การคัดเลือก เข้าเรียนต่อ หรือ ผลการทดสอบก่อนเรียน)

ข้อ	คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาไทย					
2	มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาอังกฤษ					
3	มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ด้านกระบวนการ (การบริหาร)

- การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP

ข้อ	การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดย กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน					
2	ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน					
3	มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา					
4	มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ					

- การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์

ข้อ	การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อโครงการ EP					
2	มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ					

● การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โครงการ EP

ข้อ	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ชุมชน / ผู้ปกครอง ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็ง					
2	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโครงการ EP (พิจารณาจากการได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา การจัดประชุมระดมความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เป็นต้น)					
3	สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาโครงการ EP					

● การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อ	การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน และสถาบันทางวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP					
2	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					

● การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

สถานศึกษาได้จัดให้มีการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ มากน้อยเพียงใด

(...) มากที่สุด   (...) มาก   (...) ปานกลาง   (...) น้อย   (...) น้อยที่สุด

การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน

1. สถานศึกษาของท่านได้จัดให้มีการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด (พิจารณาจากการประชาสัมพันธ์ การจัดประชุม การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ)

(...) มากที่สุด   (...) มาก   (...) ปานกลาง   (...) น้อย   (...) น้อยที่สุด

2. สถานศึกษาของท่านได้จัดให้มีการประกันคุณภาพ โดยมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน" ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) มากน้อยเพียงใด

(...) มากที่สุด   (...) มาก   (...) ปานกลาง   (...) น้อย   (...) น้อยที่สุด

ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน)

• การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP

ข้อ	การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด					
3	มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล					
4	มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ					
5	มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ					
6	มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ					

• การวัดและประเมินผลผู้เรียน หลักสูตร EP

ข้อ	การวัดและประเมินผลผู้เรียน หลักสูตร EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน					
2	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ / ผู้วิจัย

(ฉบับที่ 2)

สำหรับหัวหน้าโครงการ EP

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอน

ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริงทุกประการ ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและนำมา วิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและโครงการ EP
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านคุณภาพการศึกษา ฯ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามด้านปัจจัย (เชิงระบบ) ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ฯ

การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และส่ง แบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่หน้าของจดหมายซึ่งติดแสตมป์มาด้วยแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่มีคุณค่ายิ่ง ต่องานวิจัยในครั้งนี้

(นายวุฒิชัย เนียมเทศ)

หัวหน้าโครงการ English Program โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

และ

นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ   (...) ชาย   (...) หญิง
2. อายุ   (...) น้อยกว่า 40 ปี (...) 41- 50 ปี   (...) มากกว่า 50 ปี
3. การศึกษา   (...) ปริญญาตรี   (...) สูงกว่าปริญญาตรี   สาขา.....
4. ประสบการณ์การรับราชการ   (...) น้อยกว่า 20 ปี (...) 21-30 ปี   (...) มากกว่า 30 ปี
5. ประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าโครงการ EP   (...) น้อยกว่า 5 ปี   (...) 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน และโครงการ EP

1. ขนาดของโรงเรียน

- ( ) โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-500 คน)   ( ) โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 501- 1,500 คน)
 ( ) โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,501-2,500 คน)   ( ) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนมากกว่า 2,500คน)

2. จำนวนนักเรียนในโครงการ English Program

- ( ) ต่ำกว่า 100 คน   ( ) 100-200 คน   ( ) 201-300 คน   ( ) มากกว่า 300 คน

3. ช่วงชั้นที่จัดการเรียนการสอน

- ( ) ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3)   ( ) ช่วงชั้นที่ 3-4 (ม.1-6)

4. ระยะเวลาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

- ( ) ต่ำกว่า 5 ปี   ( ) 5 ปี แต่น้อยกว่า 10 ปี   ( ) 10 ปี ขึ้นไป

5. ครู-อาจารย์ที่สอนในโครงการ

- ครูชาวต่างชาติเจ้าของภาษา (Native English Speakers)   จำนวน .....คน
 - ครูชาวต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-native English Speakers)   จำนวน .....คน
 - ครูชาวไทยที่ปฏิบัติการสอน (ไม่นับรวม co-teachers)   จำนวน.....คน

6. นักเรียน EP ชั้นสูงสุดมีผลการสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษด้วยข้อสอบมาตรฐาน

- (...) TOEFL   เฉลี่ย.....
 (...) CU-TEP   เฉลี่ย.....
 (...) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....   เฉลี่ย.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ด้านคุณภาพการศึกษา English Program

- ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP ชั้นสูงสุด (ม.3 หรือ ม.6)

ข้อ	ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติของนักเรียน EP ชั้นสูงสุด	คิดเป็นร้อยละของนักเรียนทั้งหมดในชั้นสูงสุด
1	มีความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย เช่น นิยมใช้สินค้าไทย เคารพบพไหว้ผู้ใหญ่	
2	รู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติและวัฒนธรรมไทย และสามารถนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง เช่น รู้จักไหว้เมื่อพบคนไทย และจับมือ (shake hands) เมื่อพบคนต่างชาติ	
3	มีจิตสาธารณะโดยเข้าร่วม หรือมีส่วนร่วมกิจกรรมที่สังคม/ชุมชนจัดขึ้น และเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น เป็นสมาชิกชมรมกีฬา ชมรมอาสาพัฒนา	
4	มีสุนทรียภาพ ด้วยการให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ	
5	มีความสามารถในการวางแผนทำงานตามขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักการทำงาน และสามารถทำงานเป็นทีมและปรับตัวอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข	

- ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP ชั้นสูงสุด (ม.3 หรือ ม.6)

ข้อ	ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ของนักเรียน EP ชั้นสูงสุด	คิดเป็นร้อยละของนักเรียนทั้งหมดในชั้นสูงสุด
1	สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน หรือการนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรายงานหน้าชั้นเรียน การได้วาที และการแสดงความคิดเห็นได้	
2	สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ จาก ตำรา หนังสือทั่วไป หรือ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านปัจจัย (เชิงระบบ) ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการ

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลด้านปัจจัยฯ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

ข้อ	ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโครงการ EP					
1	กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา โครงการ EP ไว้อย่างชัดเจน					
2	กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น ระเบียบการเงิน-พัสดุ ที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP ให้มีประสิทธิภาพ					
	2. อิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโครงการ EP					
3	ในสถานะเศรษฐกิจที่เป็นแบบการค้าเสรี มีการติดต่อระหว่างประเทศนั้น มีอิทธิพลทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และวิชาการแขนงต่างๆ ที่ได้มาตรฐานระดับสากล อย่างเช่น การเรียนโครงการ EP เพื่อใช้ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต					
	3.สาเหตุของสภาพสังคมที่ทำให้คนเลือกเรียนในโครงการ EP					
4	ในสภาพการณ์ที่สังคมเปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมากขึ้น เป็นเหตุทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะได้รับการศึกษาในระบบสองภาษา หรือ English Program เนื่องจากมีโอกาสเลือกงานและมีรายได้สูง					
	4. ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของผู้เรียนในโครงการ EP					
5	ในสภาพที่ข้อมูลข่าวสารอันทันสมัยในปัจจุบันล้นแล้วแต่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นเหตุทำให้ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นอย่างดี ได้เปรียบในการรับรู้มากกว่าคนอื่นๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าทาง Internet					

ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัสดุ)

ข้อ	ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัสดุ)	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP					
1	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวง ศึกษาธิการ					
2	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน					
3	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเกี่ยวข้องทางภาษา และวัฒนธรรมในระดับชาติ และระดับนานาชาติ					
	2. ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน					
4	การจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP มีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
	3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
5	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP					

ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรบุคคล)
1. คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP

ข้อ	คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ					
2	มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP					
3	มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น ชอบภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญ และเข้าใจการบริหารโครงการ EP					
4	มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
5	มีความสามารถในการ ประสานเครือข่าย ความร่วมมือในการจัดการศึกษาโครงการ EP กับโรงเรียนอื่นๆ					
6	มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

4. คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP

ข้อ	คุณสมบัติของหัวหน้าหรือผู้ประสานงานโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ					
2	มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่น มีภาวะผู้นำ และสามารถประสานงานกับบุคลากรต่างๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
3	มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโครงการ EP					
4	มีความสามารถในการ ประสานเครือข่าย ความร่วมมือในการจัดการศึกษาโครงการ EP กับโรงเรียนอื่นๆ					
5	เข้าใจบทบาท หน้าที่ และมีความสามารถในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ					
6	มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อการบริหารโครงการ EP					

5. คุณสมบัติของครูผู้สอนในโครงการ EP (ไม่นับรวม co-teachers)

3.1 เป็นเจ้าของภาษา (Native English Speakers)

จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด.....

3.2 ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-Native English Speakers) แต่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

เทียบเท่าเจ้าของภาษา

จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด.....

3.3 จบปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาวิชาที่สอน หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด.....

3.4 ต่ำกว่าปริญญาตรี

จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด .....

3.5 ได้รับการอบรมหลักสูตร “ภาษาและวัฒนธรรมไทย” อย่างน้อย 15-20 ชั่วโมง

จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด .....

3.6 มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร EP

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

3.7 มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเข้าใจถึงการพัฒนาภาษาที่สอง

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

3.8 มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

6. คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนโครงการ EP

(พิจารณาจากผลการสอบ/การคัดเลือก เข้าเรียนต่อ หรือ ผลการทดสอบก่อนเรียน)

ข้อ	คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาไทย					
2	มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาอังกฤษ					
3	มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งการ ฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ด้านกระบวนการ (การบริหาร)

1. การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP

ข้อ	การจัดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการบริหารโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูง ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดย กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน					
2	ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน					
3	มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา					
4	มีแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีระบบประกันคุณภาพ					

2. การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์

ข้อ	การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อโครงการ EP					
2	มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายให้บุคคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ					

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โครงการ EP

ข้อ	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ชุมชน / ผู้ปกครอง ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเข้มแข็ง					
2	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโครงการ EP (พิจารณาจากการได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา การจัดประชุมระดมความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เป็นต้น)					
3	สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาโครงการ EP					

4. การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อ	การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในสถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน และสถาบันทางวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP					
2	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					

5. การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (โปรดเลือกตอบเฉพาะกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการเท่านั้น /
ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

5.1 สนับสนุนให้ครูได้รับใบประกอบวิชาชีพครู (รวมถึงใบประกอบวิชาชีพชั่วคราวด้วย)

จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด.....

5.2 จัดการอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษา มีเกณฑ์พิจารณา
การจัดอบรมในรอบ 5 ปี เป็นจำนวนครั้ง ดังนี้

(...) 5 ครั้งขึ้นไป (...) 3-4 ครั้ง (...) 2-3 ครั้ง (...) 1 ครั้ง (...) ไม่เคยจัดเลย

5.3 จัดให้มีการพัฒนาครูในหลักสูตรEnglish Program ตามแผนงาน/โครงการ ที่โรงเรียนกำหนด
อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

(...) จัดเป็นประจำทุกปี (...) 2 ปี จัดครั้ง (...) 3 ปี จัดครั้ง (...) 4 ปี จัดครั้ง (...) 5 ปี จัดครั้ง

5.4 สถานศึกษาได้จัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนระบบสองภาษาแก่ครูผู้สอนอย่าง
สม่ำเสมอ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการต่อครูผู้สอน

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

5.5 สถานศึกษาได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ (ทั้งเป็นทางการ
และไม่เป็นทางการ)

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

6. การวิจัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

สถานศึกษาได้จัดให้มีการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กิจกรรม
ต่างๆ เป็นสื่อในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมค่าย
ภาษาอังกฤษ มากน้อยเพียงใด

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

7. การประกันคุณภาพและการประเมินผลการทำงาน

7.1 สถานศึกษาของท่านได้จัดให้มีการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ/
การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และ
ผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำ
ให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด
(พิจารณาจากการประชาสัมพันธ์ การจัดประชุม การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ)

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

7.2 สถานศึกษาของท่านได้จัดให้มีการประกันคุณภาพ โดยมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ "ป้องกัน"
ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมิน
ทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality and Intervention) และการ
ประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) มากน้อยเพียงใด

(...) มากที่สุด (...) มาก (...) ปานกลาง (...) น้อย (...) น้อยที่สุด

ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน)

1. การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย

- 1.1 กลุ่มสาระวิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน..... กลุ่มสาระ ฯ
- 1.2 จำนวนคาบสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ ตลอดหลักสูตรของแต่ละระดับชั้น (มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย)

ลำดับ	รายละเอียดของกลุ่มสาระวิชา หรือ วิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ	จำนวนคาบต่อสัปดาห์
1	วิทยาศาสตร์	
2	คณิตศาสตร์	
3	ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	
4	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	
5	พุทธศาสนา	
6	การงานพื้นฐานอาชีพ (ยกเว้นคอมพิวเตอร์)	
7	การงานพื้นฐานอาชีพ (คอมพิวเตอร์)	
8	พละ	
9	สุขศึกษา	
อื่น ๆ		
รวมจำนวนคาบที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษต่อสัปดาห์		
ข้อมูลทั่วไป : จำนวนคาบเรียนทั้งหมดของหลักสูตรต่อสัปดาห์		

2. การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP

ข้อ	การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด					
3	มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล					
4	มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงามในทุกวิชาที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ					
5	มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ					
6	มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ					

4. การวัดและประเมินผลผู้เรียน หลักสูตร EP

ข้อ	การวัดและประเมินผลผู้เรียน หลักสูตร EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน					
2	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ / ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ฉบับที่ 3-5)

สำหรับครูวิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์/ภาษาอังกฤษ(ผู้สอน หรือ co-teacher)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอน

ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาของโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริงทุกประการ ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและนำมา วิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านปัจจัย (เชิงระบบ) ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ฯ

การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และส่ง แบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่หน้าซองจดหมายซึ่งติดแสตมป์มาด้วยแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่มีคุณค่ายิ่ง ต่องานวิจัยในครั้งนี้

(นายวุฒิชัย เนียมเทศ)

หัวหน้าโครงการ English Program โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

และ

นิสิตปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ   (...) ชาย   (...) หญิง

อายุ   (...) น้อยกว่า 30 ปี (...) 31- 40 ปี   (...) 41 – 50 ปี   (...) มากกว่า 50 ปี

การศึกษา   (...) ปริญญาตรี   (...) สูงกว่าปริญญาตรี   สาขา.....

ประสบการณ์การสอน   (...) น้อยกว่า 10 ปี (...) 11-20 ปี   (...) มากกว่า 20 ปี

ประสบการณ์การสอนในโครงการ EP   (...) น้อยกว่า 5 ปี   (...) 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัย (เชิงระบบ) ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และ กระบวนการ

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลด้านปัจจัยฯ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัสดุ)

ข้อ	ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรวัสดุ)	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP					
1	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวง ศึกษาธิการ					
2	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน					
3	หลักสูตรการศึกษาโครงการ EP มีความเกี่ยวข้องกับภาษา และวัฒนธรรมในระดับชาติ และระดับนานาชาติ					
	2. ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนการสอน					
4	การจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP มีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
	3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
5	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องสมุด สภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของโครงการ EP					

ด้านปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากรบุคคล)

- คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนโครงการ EP
(พิจารณาจากผลการสอบ/การคัดเลือก เข้าเรียนต่อ หรือ ผลการทดสอบก่อนเรียน)

ข้อ	คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าเรียนโครงการ EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาไทย					
2	มีความรู้และความพร้อมในด้านเนื้อหาสาระ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ) ที่เป็นภาษาอังกฤษ					
3	มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน)

- การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP

ข้อ	การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยเน้นทักษะกระบวนการคิด					
3	มีการจัดการเรียนรู้ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล					
4	มีการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ					
5	มีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ					
6	มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ					

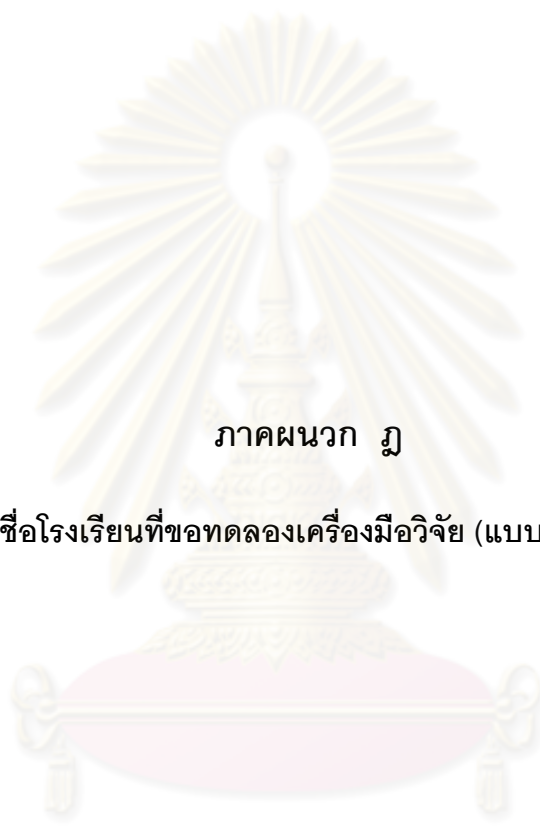

- การวัดและประเมินผลผู้เรียน หลักสูตร EP

ข้อ	การวัดและประเมินผลผู้เรียน หลักสูตร EP	สภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินมีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน					
2	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามข้อกำหนดในหลักสูตร					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ / ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนที่ขอทดลองเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนที่ขอทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

ชื่อ	สังกัด/หน่วยงาน
1.1 โรงเรียนโยธินบูรณะ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1
1.2 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1
1.3 โรงเรียนโพธิสารพิทยากร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1
1.4 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2
1.5 โรงเรียนราชวินิต บางแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฅ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย LISREL Program

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลที่ปรับแก้ไขจนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

DATE: 3/ 6/2010

TIME: 17:57

L I S R E L 8.52

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\Lisrel analysis\PathAnaEp.LPJ:

TI

IDA NI=25 NO=70 NG=1 MA=CM SY='D:\Lisrel analysis\PathAnaEp.DSF' NG=1

SE

1 2 3 4 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 5 6 7 8 /

MO NX=4 NY=21 NK=1 NE=5 LY=FU,FI LX=FU,FI BE=FU,FI GA=FU,FI PH=SY,FR PS=DI,FR TE=fu,Fi TD=DI,FR

LE

EPQUA INMAT INHUM ADMIN LEARN

LK

ENVIR

FI PH (1,1)

FR LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(6,2) LY(7,2) LY(9,3) LY(10,3) LY(11,3) LY(13,4)

FR LY(14,4) LY(15,4) LY(16,4) LY(17,4) LY(18,4) LY(20,5) LY(21,5) LX(1,1) LX(2,1)

FR LX(3,1) LX(4,1) BE(1,2) BE(1,3) BE(1,4) BE(1,5) BE(4,2) BE(4,3) BE(5,2)

FR BE(5,3) GA(1,1) GA(2,1) GA(3,1) GA(4,1) GA(5,1)

VA 2.67 LY(1,1) VA 0.33 LY(5,2) VA 0.46 LY(8,3) VA 0.37 LY(12,4) VA 0.33 LY(19,5) VA 1.00 PH(1,1)

fr te 1 1 te 2 2 TE 3 3 TE 4 4 TE 5 5 TE 6 6 TE 7 7 TE 8 8 TE 9 9 TE 10 10 TE 11 11 TE 12 12 TE 13 13 TE 14 14 TE 16 16

TE 17 17 TE 15 15 TE 18 18 TE 19 19 TE 20 20 TE 21 21

FR TE 17 18 TE 15 14 TE 8 18 TE 3 1 TE 6 7 TE 16 2 TE 12 6 TE 4 18 TE 12 3 TE 11 5 TE 15 1 TE 11 6 TE 17 4 TE 11 3

FR TE 3 2 TE 16 3 TE 20 3 TE 13 6 TE 13 2 TE 17 3 TE 16 1 TE 17 2 TE 6 4 TE 21 8

FR BE 3 2

ST .8 ALL

PD

OU ME=ML AM RS EF FS SS SC IT=1000 AD=OFF

TI

Number of Input Variables 25 Number of Y - Variables 21 Number of X - Variables 4 Number of ETA - Variables 5

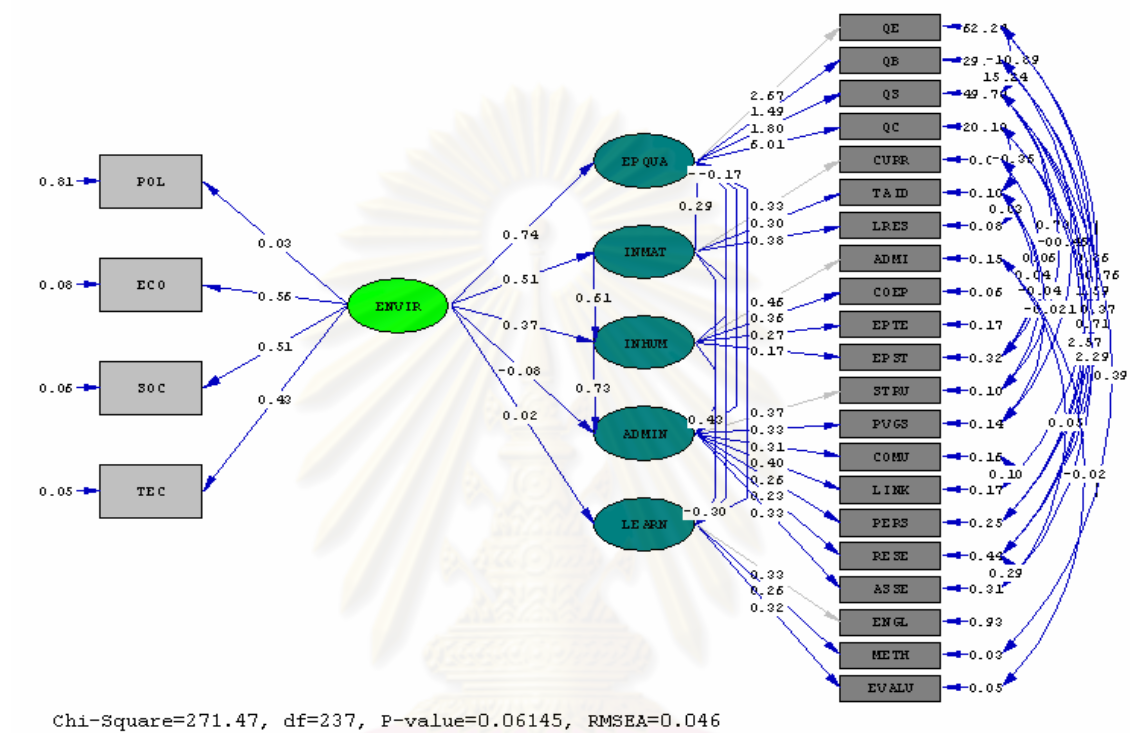
Number of KSI - Variables 1 Number of Observations 70

W_A_R_N_I_N_G: Total sample size is smaller than the number of parameters.

Parameter estimates are unreliable.

TI

Number of Iterations =104

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y		EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
QE	2.67	--	--	--	--	--
QB	1.49	--	--	--	--	--
	(0.42)					
	3.52					
QS	1.80	--	--	--	--	--
	(0.63)					
	2.83					
QC	6.01	--	--	--	--	--
	(1.68)					
	3.57					
CURR	--	0.33	--	--	--	--
TAID	--	0.30	--	--	--	--

			(0.05)		
			5.83		
LRES	--	0.38	--	--	--
			(0.05)		
			7.18		
ADMI	--	--	0.46	--	--
COEP	--	--	0.36	--	--
			(0.05)		
			7.31		
EPTE	--	--	0.27	--	--
			(0.06)		
			4.62		
EPST	--	--	0.17	--	--
			(0.07)		
			2.49		
STRU	--	--	--	0.37	--
PVGS	--	--	--	0.33	--
			(0.05)		
			6.34		
COMU	--	--	--	0.31	--
			(0.05)		
			5.80		
LINK	--	--	--	0.40	--
			(0.06)		
			6.67		
PERS	--	--	--	0.26	--
			(0.05)		
			4.88		
RESE	--	--	--	0.23	--
			(0.07)		
			3.07		
ASSE	--	--	--	0.33	--
			(0.07)		
			4.89		
ENGL	--	--	--	--	0.33
METH	--	--	--	--	0.26
			(0.11)		
			2.40		
EVALU	--	--	--	--	0.32
			(0.13)		
			2.40		

LAMBDA-X

ENVIR

 POL 0.03
 (0.11)
 0.28

ECO 0.56
 (0.06)
 9.24

SOC 0.51
 (0.05)
 9.43

TEC 0.43
 (0.05)
 9.17

BETA

EPQUA INMAT INHUM ADMIN LEARN

 EPQUA -- 0.29 -1.44 1.44 -0.17
 (0.63) (0.93) (0.91) (0.33)
 0.47 -1.54 2.02 -0.50

INMAT -- -- -- -- --

INHUM -- 0.61 -- -- --
 (0.15)
 4.09

ADMIN -- 0.43 0.73 -- --
 (0.19) (0.23)
 2.22 3.17

LEARN -- 0.85 -0.30 -- --
 (0.42) (0.29)
 2.03 -1.03

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GAMMA

ENVIR

 EPQUA 0.74
 (0.37)
 2.03

INMAT 0.51
 (0.14)
 3.79

INHUM 0.37
 (0.13)
 2.85

ADMIN -0.08
 (0.14)
 -0.54

LEARN 0.02
 (0.16)
 0.12

Covariance Matrix of ETA and KSI

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN	ENVIR
EPQUA	2.82					
INMAT	0.82	1.00				
INHUM	0.68	0.80	1.09			
ADMIN	1.05	0.97	1.08	1.34		
LEARN	0.43	0.63	0.37	0.52	0.91	
ENVIR	0.79	0.51	0.69	0.64	0.25	1.00

PHI

ENVIR

1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
1.52	0.74	0.35	0.19	0.48
(0.74)	(0.20)	(0.13)	(0.10)	(0.41)
2.05	3.77	2.70	1.79	1.18

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
0.46	0.26	0.68	0.86	0.47

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 237

Minimum Fit Function Chi-Square = 285.15 (P = 0.018)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 271.47 (P = 0.061)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 34.47

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 79.34)

Minimum Fit Function Value = 4.13

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.50

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 1.15)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.046

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.070)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.59

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 6.49

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (5.99 ; 7.14)

ECVI for Saturated Model = 9.42

ECVI for Independence Model = 38.05

Chi-Square for Independence Model with 300 Degrees of Freedom = 2575.29

Independence AIC = 2625.29

Model AIC = 447.47

Saturated AIC = 650.00

Independence CAIC = 2706.50

Model CAIC = 733.34

Saturated CAIC = 1705.76

Normed Fit Index (NFI) = 0.89

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.97

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.70

Comparative Fit Index (CFI) = 0.98

Incremental Fit Index (IFI) = 0.98

Relative Fit Index (RFI) = 0.86

Critical N (CN) = 71.31

Root Mean Square Residual (RMR) = 1.33

Standardized RMR = 0.12

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.76

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.67

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.55

T1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Q plot of Standardized Residuals

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TI

Factor Scores Regressions

ETA

	QE	QB	QS	QC	CURR	TAID
EPQUA	0.00	-0.01	0.02	0.17	0.02	1.05
INMAT	0.00	-0.01	0.00	0.01	0.88	0.50
INHUM	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.09	0.21
ADMIN	0.00	-0.02	0.01	0.01	0.22	0.59
LEARN	0.00	0.01	-0.02	0.01	0.17	0.07

ETA

	LRES	ADMI	COEP	EPTE	EPST	STRU
EPQUA	-0.55	0.32	-0.06	-0.02	-0.16	0.50
INMAT	0.33	0.11	0.11	0.03	-0.21	0.29
INHUM	0.01	0.42	0.70	0.18	0.02	0.30
ADMIN	-0.15	0.17	0.33	0.09	-0.10	0.69
LEARN	0.10	0.16	-0.08	-0.02	-0.01	-0.02

ETA

	PVGS	COMU	LINK	PERS	RESE	ASSE
EPQUA	0.19	0.01	-0.01	-0.02	-0.37	-0.92
INMAT	0.15	0.01	0.03	0.06	0.01	-0.06
INHUM	0.21	0.05	0.10	0.13	0.14	-0.11
ADMIN	0.44	0.10	0.19	0.23	-0.02	0.03
LEARN	0.00	-0.01	0.03	0.03	0.09	-0.16

ETA

	ENGL	METH	EVALU	POL	ECO	SOC
EPQUA	0.00	-0.25	0.12	0.00	-0.02	-0.02
INMAT	0.01	0.20	0.23	0.00	0.01	0.01
INHUM	-0.01	-0.17	0.09	0.00	0.09	0.11
ADMIN	0.00	-0.12	0.10	0.00	0.00	0.00
LEARN	0.05	1.62	1.04	0.00	-0.01	-0.01

ETA

TEC

EPQUA	-0.02
INMAT	0.01
INHUM	0.11
ADMIN	0.00
LEARN	-0.01

KSI

QE	QB	QS	QC	CURR	TAID
----	----	----	----	------	------

ENVIR	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02
-------	------	------	------	------	------	------

KSI

LRES	ADMI	COEP	EPTE	EPST	STRU
------	------	------	------	------	------

ENVIR	0.00	0.06	0.08	0.02	0.00	0.01
-------	------	------	------	------	------	------

KSI

PVGS	COMU	LINK	PERS	RESE	ASSE
------	------	------	------	------	------

ENVIR	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	-0.05
-------	------	------	------	------	------	-------

KSI

ENGL	METH	EVALU	POL	ECO	SOC
------	------	-------	-----	-----	-----

ENVIR	0.00	-0.01	0.02	0.00	0.50	0.63
-------	------	-------	------	------	------	------

KSI

TEC

ENVIR	0.63
-------	------

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
QE	4.48	--	--	--	--
QB	2.50	--	--	--	--
QS	3.02	--	--	--	--
QC	10.09	--	--	--	--
CURR	--	0.33	--	--	--
TAID	--	0.30	--	--	--
LRES	--	0.38	--	--	--
ADMI	--	--	0.48	--	--
COEP	--	--	0.38	--	--
EPTE	--	--	0.28	--	--
EPST	--	--	0.18	--	--
STRU	--	--	--	0.43	--
PVGS	--	--	--	0.38	--
COMU	--	--	--	0.36	--
LINK	--	--	--	0.46	--
PERS	--	--	--	0.30	--
RESE	--	--	--	0.27	--
ASSE	--	--	--	0.39	--
ENGL	--	--	--	--	0.31
METH	--	--	--	--	0.25
EVALU	--	--	--	--	0.30

LAMBDA-X

	ENVIR
POL	0.03
ECO	0.56
SOC	0.51
TEC	0.43
BETA	

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
EPQUA	--	0.18	-0.89	0.99	-0.10
INMAT	--	--	--	--	--
INHUM	--	0.58	--	--	--
ADMIN	--	0.37	0.66	--	--
LEARN	--	0.90	-0.33	--	--

GAMMA

	ENVIR
EPQUA	0.44
INMAT	0.51
INHUM	0.36
ADMIN	-0.07
LEARN	0.02

Correlation Matrix of ETA and KSI

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN	ENVIR
EPQUA	1.00					
INMAT	0.49	1.00				
INHUM	0.39	0.77	1.00			
ADMIN	0.54	0.84	0.90	1.00		
LEARN	0.27	0.66	0.37	0.47	1.00	
ENVIR	0.47	0.51	0.66	0.55	0.26	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
	0.54	0.74	0.32	0.14	0.53

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

ENVIR

EPQUA	0.47
INMAT	0.51
INHUM	0.66
ADMIN	0.55
LEARN	0.26

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

ENVIR

EPQUA	0.79
(0.29)	
2.71	

INMAT	0.51
(0.14)	
3.79	

INHUM	0.69
(0.14)	
4.84	

ADMIN	0.64
(0.15)	
4.19	

LEARN	0.25
(0.16)	
1.54	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Indirect Effects of KSI on ETA

ENVIR

EPQUA	0.05
	(0.28)
	0.17
INMAT	--
INHUM	0.31
	(0.11)
	2.92
ADMIN	0.72
	(0.18)
	4.05
LEARN	0.23
	(0.17)
	1.34

Total Effects of ETA on ETA

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
EPQUA	--	0.56	-0.34	1.44	-0.17
	(0.28)	(0.44)	(0.91)	(0.33)	
	1.96	-0.77	2.02	-0.50	
INMAT	--	--	--	--	--
INHUM	--	0.61	--	--	--
	(0.15)				
	4.09				
ADMIN	--	0.87	0.73	--	--
	(0.17)	(0.23)			
	5.03	3.17			

LEARN	--	0.67	-0.30	--	--
		(0.31)	(0.29)		
		2.19	-1.03		

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 4.599

Indirect Effects of ETA on ETA

	EPQUA	INMAT	INHUM	ADMIN	LEARN
EPQUA	--	0.27	1.10	--	--
		(0.56)	(0.81)		
		0.47	1.36		
INMAT	--	--	--	--	--
INHUM	--	--	--	--	--
ADMIN	--	0.44	--	--	--
		(0.15)			
		2.86			
LEARN	--	-0.18	--	--	--
		(0.19)			
		-0.96			

Time used: 0.328 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวุฒิชัย เนียมเทศ เกิดเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 ที่จังหวัดพิจิตร จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3) จากโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร เมื่อปีการศึกษา 2517 ศึกษาต่อประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ที่วิทยาลัยครูนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จบการศึกษในปีการศึกษา 2519 สอบได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) สอนสอบจังหวัดนครสวรรค์และวิทยาลัยครูเชียงใหม่ในปีการศึกษา 2521 สมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง จบการศึกษในปีการศึกษา 2526 และจบการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ณ มหาวิทยาลัยแห่งเดียวกันในปีการศึกษา 2529 ศึกษาต่อระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก จบการศึกษในปีการศึกษา 2542 และได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549

เริ่มรับราชการครู โรงเรียนชุมชนวัดคลองปลากด อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อ วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2520 สอบโอนไปรับราชการครูโรงเรียนลาดยาววิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2524 ย้ายไปโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ จังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2529 ย้ายไปโรงเรียนสิริรัตนาร กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2531และล่าสุดย้ายมาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 – ปัจจุบัน

ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งครูชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2